

Wiadomości **Uniwersyteckie**

4 | Wydarzenia

Otwarcie Instytutu Pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS

32 | Nauka i ludzie

Złożony świat symboli narodowych. Rozmowa z dr. hab. Tomisławem Giergielem z Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii UMCS

37 | Nauka i ludzie

Warto postawić na działalność studencką. Rozmowa z Martą Wolińską z Biura Spraw Studenckich UMCS

Fot. Bartosz Prohl

Otwarcie Instytutu Pedagogiki UMCS, 27 kwietnia 2022 r.

Fot. Bartosz Prohl

Spis treści

WYDARZENIA

- 4** | Z życia Uczelni
- 15** | Nasze sukcesy
- 19** | Na wydziałach

NAUKA I LUDZIE

- 32** | Złożony świat symboli narodowych. Rozmowa z dr. hab. Tomisławem Giergielem z Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii UMCS
- 37** | Warto postawić na działalność studencką. Rozmowa z Martą Wolińską z Biura Spraw Studenckich UMCS
- 40** | Stres – przyjaciel czy wróg? Komentarz ekspercki
- 42** | Kompetencje i zawody przyszłości. Rozmowa z dr. Moniką Jakubiak z Katedry Zarządzania UMCS

WYDARZENIA NAUKOWE

- 45** | Wizyta delegacji Wydziału Ekonomicznego UMCS w Tanzanii
- 46** | Konferencja KAFU w Norymberdze
- 47** | Wizyta prof. B. Vanrumste w Instytucie Informatyki

SPRAWY STUDENCKIE

- 48** | Media akademickie UMCS – między funem a profesjonalnym dziennikarstwem
- 51** | Działalność ZUSS UMCS
- 51** | Chatka Żaka na drugim końcu świata

- 52** | Studenci z Uniwersytetu Pałackiego na Wydziale Filologicznym UMCS
- 53** | „Wędrowna Akademia” w Lublinie
- 54** | Konkurs Oddziału Towarzystwa Urbanistów Polskich w Lublinie na najlepszą pracę dyplomową
- 55** | Z życia Centrum Kultury Fizycznej UMCS
- 56** | Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki 2022
- 58** | SKNP „SmartCity” zaprojektuje tereny rekreacyjne w Kocku
- 58** | Rozstrzygnięcie Ogólnopolskiego Konkursu „Złote Indeksy”
- 59** | Przyjazna przestrzeń na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
- 60** | Ucz się z MaFil-ą
- 60** | Czwarta edycja konkursu „Zrozum, Zalicz, Zostań Matematykiem” w Instytucie Matematyki
- 61** | Spotkania z Fizyką i Matematyką

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

- 62** | Spotkanie autorskie z dr. Iloną Dąbrowską
- 62** | Lekcja pt. bądźmy dla siebie lepsi. Rozmowa z dr. Iloną Dąbrowską z Katedry Dziennikarstwa UMCS
- 64** | „Widziane z Brukseli” – wybór tekstów L. Ungera
- 65** | Wczesnośredniowieczne dzieje Ziemi Chełmskiej
- 66** | Monografia dot. prozdrowotnych kampanii społecznych
- 66** | Publikacja wspomnień Doby-Nechy Cukierman

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

PL ISSN 1233-216X

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1606, 20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@mail.umcs.pl

www.wiadomosci.umcs.pl

Ihor Kolisnichenko, Eliza Komierzyńska-Orlińska, Marta Kostrzewa, Monika Lenarciak, Urszula Lewartowicz, Julia Maj, Monika Mielko-Remiszewska, Anna Obara-Pawłowska, Anna Pastuszka, Tomasz Poślada, Michał Zembrzycki

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, ntp@academicon.pl, <http://ntp.academicon.pl/>

Druk: Magic

Nakład: 600 egzemplarzy

Okładka: Instytut Pedagogiki UMCS, fot. Bartosz Proll

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Redakcja: Aneta Adamska, Magdalena Cichocka (redaktor wydania), Ewa Kawatko-Marczuk (redaktor naczelny), Klaudia Olender, Bartosz Proll (fotograf), Katarzyna Skątecka

Współpracownicy: Krzysztof Bartnik, Agata Dzyr, Sara Filipiak, Monika Gabryś-Sławińska, Agnieszka Gryglicka, Urszula Jackowska, Teresa Klimowicz, Andrzej Kokowski,

Fot. Bartosz Prohl

Otwarcie Instytutu Pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS

27 kwietnia odbyło się uroczyste otwarcie nowego gmachu Instytutu Pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS. W wydarzeniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele władz Uniwersytetu, członkowie Senatu UMCS, reprezentanci władz rządowych i samorządowych oraz zaproszeni goście.

Po uroczystym przecięciu wstęgi przez przedstawicieli władz rządowych, samorządowych, rektorskich i kanclerskich Uczelni budynek poświęcił biskup pomocniczy Archidiecezji Lubelskiej Adam Bab.

Rektor UMCS prof. Radosław Dobrowolski przywitał przybyłych gości i podkreślił, że dzień otwarcia Instytutu Pedagogiki jest niezwykle ważny dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej: *Formalnie oddajemy w użytkowanie pracownikom, doktorantom i studentom Wydziału Pedagogiki i Psychologii obiekt ze wszelkich miar nowoczesny i infrastrukturalnie przygotowany na wyzwania XXI wieku (...). Jest to jednocześnie doskonały moment i dobry czas na podkreślenie dokonań i podziękowanie tym osobom, które przyczyniły się najpierw do stworze-*

nia wizji tej inwestycji, a później do jej realizacji. Bardzo się cieszę, że jest z nami rektor poprzednich kadencji prof. Stanisław Michałowski i p. kanclerz Grażyna Elżbieta Fiok, ponieważ to dzięki ich zapobiegliwości i determinacji ta inwestycja doczekała się szczęśliwej realizacji (...).

Rektor R. Dobrowolski podziękował także wszystkim osobom zaangażowanym w proces twórczy, zarówno z ramienia Uczelni, jak i przedstawicielom firmy Anna-Bud, a także projektantom, dodając na zakończenie: *Nie mam wątpliwości, że tego rodzaju inwestycje, jak właśnie uroczyscie otwierany dzisiaj nowoczesny obiekt Instytutu Pedagogiki UMCS, przyczyniają się do polepszenia warunków kształcenia studentów i jakości badań naukowych prowadzonych na naszym Uniwersytecie.*

Kilka słów do zebranych skierował również rektor UMCS w latach 2012–2020 prof. Stanisław Michałowski: *Dla mnie nowo powstałe obiekty na Kampusie Zachodnim UMCS im. Unii Lubelskiej stanowią swojego rodzaju zwieńczenie działań inwestycyjnych i modernizacyjnych, które przeprowadziliśmy w ostatnich latach, a które, przypomnę, rozpoczęliśmy jeszcze podczas kadencji rektora prof. Andrzeja Dąbrowskiego, kiedy to pełniłem funkcję prorektora. Zaczęliśmy wówczas modernizować naszą Uczelnię i zabiegać o pieniądze na nowe*

inwestycje (...). Obok uroczyscie otwieranego dzisiaj obiektu Instytutu Pedagogiki znajdują się jeszcze niezagospodarowane tereny. W koncepcji Kampusu Zachodniego naszej Uczelni planowaliśmy budowę hali sportowej, która miała być swojego rodzaju dopełnieniem tego miejsca. Mam nadzieję, że wspólnymi siłami powalczymy jeszcze o środki na jej budowę.

Wojewoda lubelski Lech Sprawka zaznaczył, że *gdybyśmy chcieli wskazać podstawową funkcję uniwersytetu, można byłoby ją ująć w jednym zdaniu – to zapewnienie jak najwyższej jakości procesu dydaktycznego. Przekładając to na logikę, zdaniem p jest wysoka jakość kadr, a zdaniem q jest odpowiednia infrastruktura. (...) UMCS dysponuje znakomitą kadrą, ale żeby można było prowadzić działalność dydaktyczną i naukową, trzeba zapewnić odpowiednie warunki, w jakich funkcjonuje uczelnia i poszczególne jej wydziały. (...) Dlatego składam wielkie gratulacje wszystkim, którzy współtworzyli to dzieło, a tym, którzy będą tu pracować, życzę znakomitej aury i atmosfery do współpracy ze studentami, bo nie ma nic lepszego niż satysfakcja wychowanków.*

Za wspaniały kampus i nowo powstały obiekt podziękował również Mariusz Sagan, dyrektor Wydziału Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin: *Kampus Zachodni to nowe miejsce urbanistyczne*

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

w Lublinie. Jest nie tylko piękny pod względem wizualnym, ale zaczyna także korespondować z tym, co się dzieje w tej części miasta. To będzie jego nowa wizytówka.

Kancelerz UMCS Grażyna Elżbieta Fiok podkreśliła, że podczas ostatnich 10 lat zainwestowaliśmy w modernizację i inwestycje na naszym Uniwersytecie ok. 700 mln zł. (...) Dzisiejsza uroczystość otwarcia Instytutu Pedagogiki stanowi zwieńczenie budowy infrastruktury naukowo-badawczej i dydaktycznej Kampusu Zachodniego, który w ramach celów strategicznych UMCS stwarza lepsze warunki do pracy, nauki, rozwoju potencjału naukowo-badawczego i jest także ważnym miejscem dla akademickiej społeczności Uczelni, miasta i województwa. Kancelerz Fiok dodała, że sukces i powstanie nowej siedziby Instytutu Pedagogiki to m.in. efekt zaangażowania i konstruktywnej współpracy pracowników Uczelni przy przygotowaniu programu funkcjonalnego, współdziałania z architektami, generalnym wykonawcą i licznymi podwykonawcami. Grażyna Elżbieta Fiok w swoim wystąpieniu podziękowała również pracownikom naukowym za ich pomoc i wkład w realizację nowej infrastruktury poprawiającej konkurencyjność Uczelni, a także kierownictwu i pracownikom działu inwestycji i remontów, inspektorom nadzoru budowlanego, pracownikom administracyjnym oraz zastępcom kanclerza i kwestorowi UMCS za ich codzienny wysiłek i wsparcie.

Następnie dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii dr hab. Andrzej Różański, prof. UMCS zaprezentował nowoczesne i unikatowe przestrzenie Instytutu Pedagogiki.

Projekt budynku Instytutu Pedagogiki UMCS został przygotowany przez uznanego warszawskiego architekta Radosława Guzowskiego, który w swojej koncepcji architektoniczno-urbanistycznej przyjął cztery główne założenia: funkcjonalność, ekonomię, ekologię i estetykę. Wykonawcą inwestycji była firma budowlana Anna-Bud sp. z o.o. Umowa na budowę Instytutu Pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS została podpisana w maju 2020 r., zaś prace zakończyły się w grudniu 2021 r. Obiekt uzyskał zgodę stosownych instytucji na użytkowanie w lutym 2022 r., a zajęcia dydaktyczne ze studentami rozpoczęły się w marcu br.

Nowa siedziba Instytutu Pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS powstała w sąsiedztwie oddanych do użytku w 2020 r. obiektów Wydziału Politologii i Dziennikarstwa oraz Instytutu Psychologii Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS. Dzięki tym inwestycjom Uczelnia zgrupowała wszystkie swoje obiekty na jednym obszarze, integrując je i skupiając w pobliżu miasteczka akademickiego.

Bryła Instytutu Pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS posiada prostą i unikalną fasadę, której elementy pozostają w harmonii z wyglądem sąsiadujących obiektów. Przeważa w niej szkło i aluminium, które podkreślają nowoczesny wygląd budynku. Całość gmachu charakteryzuje się zrównoważoną i minimalistyczną estetyką, odpowiadającą wymogom XXI w.

Nowy gmach posiada dwa wejścia: od strony dziedzińca, pomiędzy nim a obiektem Instytutu Psychologii, oraz wejście główne od strony parkingu. Wewnątrz budynku znajduje się słoneczne, wielokondygnacyjne

lobby z przeszkleniem w dachu, które robi duże wrażenie. Od południowej strony rozpościera się również piękny widok na panoramę miasta.

Kubatura ww. gmachu wynosi 26 880 m³, a jego powierzchnia użytkowa to 6246,21 m². Budynek składa się z pięciu kondygnacji i jest dostępny dla osób z niepełnosprawnościami, zapewniając im znaczący komfort pracy oraz studiowania. Spełnione są także wszystkie najwyższe wymagania w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego i przepisów sanitarnych. Ponadto Instytut Pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS wyposażono w nowoczesne instalacje teletechniczne i multimedialne. Wokół obiektu wykonano infrastrukturę zewnętrzną w postaci dróg dojazdowych wraz z około 70 miejscami parkingowymi, chodnikami, donicami żelbetowymi na zieleni czy nowoczesnym oświetleniem zewnętrznym. Na dachu usytuowano platformę pod urządzenia stacji meteo. Zagospodarowanie terenu wokół obiektu harmonijnie wkompono-

wuje się w istniejący kontekst urbanistyczny Kampusu Zachodniego UMCS.

Współczesny, wysoki standard nowej siedziby Instytutu Pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS znacząco wpływa na komfort oraz odpowiednie warunki do prowadzenia badań i kształcenia studentów. Nowoczesny obiekt posiada m.in. dwie aule wykładowe (na ok. 200 i 100 miejsc), sale wykładowe i ćwiczeniowe, izbę pamięci, pracownie komputerowe oraz specjalistyczne: wielofunkcyjną pracownię Montessori, pomieszczenie do diagnozy neuropedagogicznej, a także profesjonalnie wyposażone pracownie: plastyczną, teatralno-muzyczną i taneczną.

Z nowej siedziby Instytutu Pedagogiki UMCS korzysta obecnie 1330 studentów, słuchaczy studiów podyplomowych i doktorantów oraz 118 pracowników.

Wartość inwestycji wyniosła prawie 46 mln zł, z czego Uczelnia uzyskała dofinansowanie z budżetu państwa w wysokości ponad 20 mln zł.

Centrum Prasowe UMCS

Fot. Bartosz Profil

Uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych i resortowych

21 kwietnia w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji UMCS odbyła się uroczystość nadania odznaczeń państwowych i resortowych. Władze Uniwersytetu reprezentowali rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski oraz prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką dr hab. Zbigniew Pastuszak, prof. UMCS.

W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej odznaczeń państwowych dokonał wojewoda lubelski Lech Sprawka. Za zasługi w działalności na rzecz rozwoju nauki Złotym Krzyżem Zasługi uhonorowany został dr hab. Jerzy Libera, prof. UMCS, a Srebrnym Krzyżem Zasługi odznaczeni zostali: dr Konrad Czernichowski, prof. dr hab. Mariusz Gagoś, dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS, dr hab. szt. Barbara Niścior i dr hab. Jakub Nowak, prof. UMCS. Natomiast Brązowy Krzyż Zasługi otrzymali: dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS, prof. dr hab. Ilona Biernacka-Ligęza, dr Wojciech Maguś oraz dr Elżbieta Pawlak-Hejno.

Następnie pracownikom naszego Uniwersytetu przyznano medale za długoletnią służbę. Złotym medalem zostało odznaczonych 24 pracowników, srebrnym – 30, a brązowym – 14.

W dalszej części uroczystości wojewoda lubelski Lech Sprawka w asyście lubelskiego kuratora oświaty Teresy Miśk wwręczył Medale Komisji Edukacji Narodowej 20 pracownikom UMCS. To wyjątkowe wyróżnienie jest przyznawane za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania.

Magdalena Cichocka

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Spotkanie ze stypendystami z Ukrainy

20 kwietnia odbyło się spotkanie władz Uczelni ze stypendystami programu stażowego dla naukowców z Ukrainy.

Program stażowy jest wyrazem wsparcia dla naukowców, którzy opuścili swoją ojczyznę w wyniku zbrojnej napaści Rosji na Ukrainę. Dotychczas na miesięczny staż zostało przyjętych łącznie dziesięciu naukowców, a jedna osoba została zatrudniona na Wydziale Filologicznym UMCS. Stypendyści będą prowadzili badania naukowe pod opieką pracowników naszego Uniwersytetu: prof. dr hab. Barbary Gawdzik, dr hab. Konrada Terpiłowskiego, prof. UMCS, dr hab. Anny Krzyżanowskiej, prof. UMCS, dr hab. Renaty Bizek-Tatary, prof. UMCS, dr hab. Radosława Pastuszki, prof. UMCS, dr hab. Radosława Męcika, prof. UMCS, prof. dr hab. Andrzeja Miszczuka, dr hab. Tomasza Kijka, prof. UMCS oraz dr hab. Agnieszki Karman, prof. UMCS.

W trakcie spotkania rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski oraz prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Wiesław I. Gruszecki zwrócili uwagę m.in. na dotychczasową ścisłą współpracę UMCS z uczelniami na Ukrainie, przejawiającą się w organizacji wymian studenckich, konferencji międzynarodowych, a także zaangażowaniu we wspólne projekty badawcze.

Stypendystom oraz ich opiekunom naukowym życzymy, aby mimo okoliczności wojny czas spędzony na naszej Uczelni obfitował w sukcesy badawcze i przyczynił się do jeszcze większego zacieśnienia współpracy między naszymi uniwersytetami.

Magdalena Cichocka

231. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja

3 maja na placu Litewskim w Lublinie odbyła się oficjalna część obchodów 231. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. W programie uroczystości znalazły się m.in. meldunek dowódcy i powitanie kompanii honorowej, odegranie hymnu państwowego i podniesienie flagi państwowej na maszt, wystąpienie wojewody lubelskiego, apel pamięci, salwa honorowa, a także specjalny program artystyczno-patriotyczny.

Podczas wydarzenia przedstawiciele różnych środowisk i instytucji złożyli kwiaty pod pomnikiem Konstytucji 3 Maja. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie reprezentował prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS.

Katarzyna Skątecka

Fot. Andrzej Puczkowski

„Śladami polskiej historii” w Ogrodzie Botanicznym UMCS

Ogród Botaniczny i NSZZ „Solidarność” UMCS zorganizowały 3 maja żywą lekcję z dziejów Polski pn. „Śladami polskiej historii”. Spotkanie miało na celu ukazanie wielowiekowej tradycji duchowej i materialnej Polski oraz pokazanie poprzez rekonstrukcje bogatej historii naszego narodu i walki o niepodległość. Przypomniane zostały ważne wydarzenia historyczne i tym samym wzbudzona pamięć o bohaterach poprzednich pokoleń. Władze naszego Uniwersytetu reprezentował podczas wydarzenia prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS.

Program obejmował zwiedzanie Reduty Tadeusza Kościuszki, wybudowanej podczas walk w obronie Konstytucji 3 Maja – przewodnikiem był dr Mieczysław Kseniak. Otworzono także „Miasteczko sarmackie”, gdzie grupy rekonstrukcyjne przybliżyły historię Polski z okresu XV–XVII w., prezentując uzbrojenie, zwyczaje oraz inscenizując walki białą bronią. W przygotowaniu miasteczka włączyły się grupy rekonstrukcji historycznych z województwa lubelskiego: Stowarzyszenie Krzewienia Wiedzy Historycznej Lubelska Chorągiew Husarska, Chorągiew Zamku w Zawieprzycach Atana-

zego Miączyńskiego Herbu Suche Komnaty, Stowarzyszenie Chorągiew Husarska Ziemi Lubelskiej, Bractwo rycerskie imienia Xięcia Jeremiego Wiśniowieckiego, Towarzystwo Pamięci 7-go Pułku Ułanów Lubelskich im. Gen. K. Sosnowskiego i Związek Piłsudczyków RP Okręg Ziemi Lubelskiej.

Na koniec uczestnicy wydarzenia wspólnie z chórem „Beliniacy” śpiewali polskie pieśni patriotyczne.

Katarzyna Skątecka

Fot. Gałgina Szymczak

Spotkanie z kadrami narodową Ukrainy w judo osób niesłyszących

Fot. Bartosz Pół

Fot. Bartosz Pół

Na naszym Uniwersytecie przebywała kadra narodowa Ukrainy w judo osób niesłyszących. Sportowcy przygotowali się w Lublinie do Letnich Igrzysk Olimpijskich Niesłyszących w Caxias do Sul w Brazylii. Reprezentacja Ukrainy należy do jednych z najlepszych na świecie.

20 kwietnia w Centrum Kultury Fizycznej UMCS odbył się briefing prasowy ze sportowcami i zaproszonymi gośćmi. W spotkaniu z ukraińskimi zawodnikami udział wzięli: rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, konsulowie Generalnego Konsulatu Ukrainy w Lublinie: Serhii Caruk i Mirosława Angel, dyrektor CKF UMCS dr Tomasz Bielecki, prof. UMCS, prezes Polskiego Związku Sportu Niesłyszących Wojciech Stempurski, wiceprezes PZSN Tomasz Włodarczyk, delegat techniczny Federacji Ukrainy Osób Niesłyszących Aleksander Zemezcev oraz trener kadry Vitaliy Kharłamov.

Jako pierwszy głos zabrał konsul Serhii Caruk, który podziękował władzom naszego Uniwersytetu za organizację tego wydarzenia i życzył powodzenia swoim rodakom podczas igrzysk: *Bardzo dziękujemy polskiej stronie za wsparcie. Wierzimy w tych sportowców, będziemy razem z nimi i życzymy im sukcesów, dużo siły oraz dobrego nastawienia. I czekamy na medale.*

Następnie rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski zwrócił się bezpośrednio do ukraińskich zawodników: *Bardzo się cieszę, że mogę w imieniu władz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie powitać Państwa i gościć w murach naszej Uczelni. Od po-*

czątku inwazji Rosji na Ukrainę zareagowaliśmy jako społeczność akademicka szeroką gamą różnorodnej pomocy. Nie sposób w krótkim przekazie wspomnieć o wszystkich formach wsparcia, ale cieszę się, że wśród działań pomocowych jest również przyjęcie kadry narodowej Ukrainy w judo dla osób niesłyszących. Mam nadzieję, że będzie to choć cząstka naszego wkładu w pomoc udzieloną Państwu w tym trudnym dla całego narodu ukraińskiego czasie.

Trener kadry Vitaliy Kharłamov podziękował serdecznie za gościnę i wsparcie Uniwersytetu w przygotowaniach do igrzysk olimpijskich. Treningi sportowców odbywały się dwa razy dziennie w nowoczesnych obiektach Centrum Kultury Fizycznej UMCS. Rano prowadzony był z reguły trening techniczny w sali sportów walki, a po południu zajęcia przenosiły się do siłowni w budynku B. Odnowa biologiczna odbywała się na pływalni CKF oraz w obiektach MOSIR – Aqua Lublin. Zakwaterowanie zawodnikom i trenerom zapewnił Dom Studencki Kronos, a wyżywienie – Stołówka Akademicka UMCS „Trójka” oraz „Bazylika”.

Igrzyska Olimpijskie Niesłyszących są organizowane co cztery lata i mogą w nich brać udział wyłącznie osoby z ubytkiem słuchu. W trakcie rywalizacji zabronione jest korzystanie z aparatów słuchowych i implantów. Pierwsza tego typu olimpiada rozegrana została w 1924 r. w Paryżu.

Mamy nadzieję, że zgrupowanie przeprowadzone na naszym Uniwersytecie przyczyni się do sukcesów sportowych kadry.

Katarzyna Skatecka

Wielkanoc ukraińskich judoków

Niedzielę wielkanocną świąt prawosławnych spędziliśmy ze sportowcami kadry narodowej judo osób niesłyszących z Ukrainy w pięknej scenerii Dworku Kościuszków i Ogrodu Botanicznego UMCS. Był to dzień niezwykły i na pewno pozostanie na długo w pamięci uczestników spotkania.

Świętowanie rozpoczęliśmy uroczystym śniadaniem wielkanocnym. Życzenia przede wszystkim pokoju na Ukrainie, miłości i nadziei na lepsze jutro złożyła prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska. W imieniu sportowców z Ukrainy życzenia składał trener kadry Vitalii Kharłamov. Goście byli bardzo wdzięczni, iż w obliczu wojny mogli otrzymać namiastkę najważniejszych dla nich świąt, poczuć się jak w prawdziwej rodzinie. Było to bardzo wzruszające, a zarazem piękne przeżycie.

Wspólnie świętując, mogliśmy poznać zwyczaje świąt prawosławnych. W koszyczku wielkanocnym oprócz pisanek znalazły się kraszanki, czyli pisanki wykonane z kwiatów, tzw. botaniczne pisanki. Jakże mogłoby być inaczej, skoro znajdowaliśmy się w Ogrodzie Botanicznym. Wspaniałe potrawy przygotowała Bazylija.

Oprócz tradycyjnego białego barszczu i białej kiełbasy w menu znalazły się m.in. jajka pod różnymi postaciami oraz kilkanaście rodzajów ciast. Podczas śniadania mogliśmy też poznać zwyczaj stukania się jajkami. Było przy tym wiele zabawy i radości.

Po śniadaniu udaliśmy się na wycieczkę po Ogrodzie Botanicznym. Oprowadzał nas po nim dr Michał Czernecki, botanik i ogrodnik. Była to pasjonująca opowieść o historii ogrodu oraz jego faunie i florze. Opowieść ta była w języku ukraińskim tłumaczonym na międzynarodowy język migowy przez Aleksandra Zemencheva, delegata technicznego Ukraińskiej Federacji Sportu Osób Niesłyszących. Dzięki temu spotkaniu i pięknej scenerii choć na chwilę można było zapomnieć o wojnie.

Z całego serca dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji tego wydarzenia: Uniwersytetowi Marii Curie-Skłodowskiej, prof. dr hab. Dorocie Kołodyńskiej, dr Grażynie Szymczak, Edycie Karczmarskiej-Gregule, Agnieszce Ćwiek, dr. Michałowi Czerneckiemu, Bazylii, Stołowce Akademickiej UMCS „Trójka”, Centrum Kultury Fizycznej UMCS i Ogrodowi Botanicznemu UMCS.

Tomasz Bielecki

Paczki dla studentów z Ukrainy i ich rodzin

W ramach akcji „UMCS solidarny z Ukrainą” na portalu zrzutka.pl prowadzona była zbiórka funduszy na wsparcie naszych studentów z Ukrainy oraz ich rodzin. Dzięki staraniom społeczności akademickiej oraz przyjaciół Uczelni zaangażowanych w pomoc wschodnim sąsiadom do 17 marca udało się zebrać 41 584 zł. Zgromadzone środki pieniężne będą sukcesywnie przeznaczane na najpotrzebniejsze wsparcie dla osób z Ukrainy.

Wydatkowana została już pierwsza transza, dzięki której kupiono artykuły spożywcze, żywność długoterminową i środki higieniczne. 11 i 12 kwietnia prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. Dorota Kołodyńska, pełnomocnik rektora ds. pomocy Ukrainie dr Alina Czarnacka

oraz wolontariusze przekazali paczki studentom i ich rodzinom zamieszkującym w akademikach UMCS. Wparcie otrzymało ok. 65 osób. Przygotowywana jest również kolejna pomoc dla studentów UMCS, którzy znajdują się w wyjątkowo trudnej sytuacji materialnej i życiowej.

Serdecznie dziękujemy wszystkim osobom, które aktywnie włączyły się w zbiórkę funduszy.

Katarzyna Skątecka

Fot. Barisese Proff

Fot. Bartosz Pol

Dzień Ziemi na UMCS

22 kwietnia na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, po raz pierwszy po pandemicznej przerwie, miały miejsce obchody Dnia Ziemi, międzynarodowego święta, którego celem jest promowanie postaw proekologicznych w społeczeństwie. Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem „Odpowiedzialni za środowisko”.

Wydarzenie uroczyście zainaugurowali rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski oraz dziekan WNoZiGP dr Jolanta Rodzoś, prof. UMCS. Wstępem do obchodów tego wyjątkowego dnia było zorganizowane 21 kwietnia seminarium naukowe poświęcone ochronie przyrody na Roztoczu.

Dzień Ziemi na UMCS obfitował w atrakcje, skierowane przede wszystkim do uczniów szkół podstawowych i średnich oraz środowiska akademickiego. W ofercie znalazło się m.in. 10 wykładów wygłoszonych przez naukowców z UMCS, leśniczych z Baligródu i pracowników Roztoczańskiego Parku Narodowego oraz 29 różnorodnych warsztatów, w tym gier terenowych, np. „Trzeci wymiar mapy”, „Zaprojektuj swoje miasto”, „Odpady elektroniczne i elektryczne – bogactwo surowców” czy „Geo-sekrety Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej”. Zorganizowano także dwa laboratoria, wystawę fotografii „Roztocze i Puszcza Solska z lotu ptaka” oraz liczne pokazy i prezentacje w pawilonach wystawienniczych. Każdy uczestnik otrzymał sadzonkę drzew leśnych, przekazaną przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych.

Obchody Dnia Ziemi na UMCS zostały objęte patronatem honorowym przez Rektora UMCS, Poleski i Roztoczański Park Narodowy, Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Partnerzy wydarzenia to Oddział Lubelski Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Fundacja Dla Przyrody, Regionalna Dyрекcja Lasów Państwowych w Lublinie oraz Piekarnia-Cukiernia Marcin Orlikowski.

Magdalena Cichocka

Amerykańscy żołnierze z wizytą na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa

11 kwietnia w sali Rad Naukowych Wydziału Politologii i Dziennikarstwa odbyło się spotkanie pracowników UMCS z przedstawicielami legendarnej 82. Dywizji Powietrznodesantowej Armii Stanów Zjednoczonych. W spotkaniu z ramienia dywizji udział wzięli: kapitan Joshua Miller, sierżant pierwszego stopnia Gutierrez, sierżanci sztabowi Main i Moore oraz kapral Whitfield.

Uczelnię reprezentowali: prof. dr hab. Marek Pietraś – dyrektor Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UMCS i moderator spotkania, dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS – dziekan wydziału oraz dr Justyna Misiągiewicz – pomysłodawczyni i organizatorka przedsięwzięcia.

Zorganizowane przez Instytut Nauk o Polityce i Administracji UMCS hybrydowe spotkanie było wyjątkową okazją do poznania istoty i specyfiki funkcjonowania stacjonujących obecnie koło Zamościa wojsk naszych sojuszników.

W trakcie wizyty żołnierze odpowiedzieli na pytania dotyczące ich misji, doświadczeń bojowych, pobytu w Polsce oraz służby w kontekście sytuacji w Ukrainie. Goście zapewnili, że nasz region, Polska i wschodnia flanką NATO są bezpieczne. Nie zabrakło także wyrazów uznania i podziwu dla walczącej armii i społeczeństwa Ukrainy.

Pod koniec spotkania żołnierze zapowiedzieli, iż chętnie zorganizują dla studentów Wydziału Politologii i Dziennikarstwa pokazy wyposażenia i wyszkolenia swoich wojskowych.

Ihor Kolisnichenko

Fot. Ihor Kolisnichenko

Współpraca w zakresie aktywizacji zawodowej Ukrainek

29 kwietnia w przestrzeni coworkingowej Stołówki Akademickiej „Trójka” odbyło się spotkanie przedstawicieli Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Urzędu Miasta Lublin oraz Fundacji im. Lesława A. Pagi. Dotyczyło wspólnej realizacji projektów w zakresie wsparcia i aktywizacji zawodowej Ukrainek na polskim rynku pracy.

Omówiono dotychczasowe działania wspierające uchodźców z Ukrainy podjęte przez każdą z instytucji oraz nakreślono obszary problemowe (takie jak m.in. zmieniająca się sytuacja geopolityczna i wynikająca z niej tymczasowość, bariery językowe i psychologiczne, sytuacja życiowa poszczególnych osób, profile grup społecznych Ukraińców przebywających w Polsce, różnice międzykulturowe). Przedstawiono pomysły dotyczące wsparcia w zakresie rozwoju osobistego (warsztaty psychologiczne, kształtowanie kompetencji miękkich, nauka języka) oraz aktywizacji zawodowej Ukrainek w Polsce, zwłaszcza w Lublinie i na Lubelszczyźnie.

W spotkaniu udział wzięli: prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką UMCS dr hab. Zbigniew Pastuszek, prof. UMCS, Monika Król – zastępczyni dyrektora Wydziału Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin, Honorata Kępowicz-Olszówka – kierowniczka Referatu Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin, Wiktoria Herun – kierowniczka Referatu Wspie-

rania Akademickości Urzędu Miasta Lublin, dr Alina Czarnacka – pełnomocniczka rektora UMCS ds. pomocy obywatelom Ukrainy, Aneta Adamska – rzecznik prasowy UMCS, Barbara Uljasz – kierowniczka Biura Promocji i Popularyzacji Nauki z Centrum Promocji UMCS i przedstawiciele Fundacji im. Lesława A. Pagi: prezeska Ewa Paga i członkowie zarządu: Paulina Paga, Marta Płowiec i Tomasz Kaczmarczyk oraz przedstawiciele strony ukraińskiej – prof. Olena Syzonenko z Politechniki Czerlichowskiej (stypendystka Rektora UMCS) i Eugeniusz Komarnicki, współpracownik Fundacji L.A. Pagi. Zdalnie z uczestnikami spotkania połączyła się Wiktoria Lewandowska z Fundacji Moja Firma z Warszawy, zajmującej się m.in. aktywizacją zawodową obcokrajowców w Polsce.

Fundacja im. Lesława A. Pagi jest jedną z najdłużej działających w Polsce prywatnych organizacji pozarządowych zajmujących się edukacją. Beneficjenci fundacji to przede wszystkim studenci, darczyńcy, alumni oraz grupy o nierównych szansach (np. seniorzy, kobiety). Organizacja oferuje programy szkoleniowo-edukacyjno-mentoringowe dla studentów oraz absolwentów uczelni wyższych, a także dla uczniów i nauczycieli szkół ponadpodstawowych.

Centrum Prasowe UMCS

Stypendia dla uczniów

4 kwietnia w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim odbyło się wręczenie dyplomów stypendystom Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Edukacji i Nauki z województwa lubelskiego. Dyplomy uczniom wręczyli szef MEiN Przemysław Czarnek, wojewoda lubelski Lech Sprawka oraz lubelski kurator oświaty Teresa Misiuk. W uroczystości uczestniczyli także m.in. zastępca prezydenta Lublina Mariusz Ba-

nach oraz przedstawiciele lubelskich uczelni. Władze naszego Uniwersytetu reprezentowała prof. dr hab. Dorota Kołodyńska, prorektor ds. studentów i jakości kształcenia.

Wydarzenie uświetnił występ laureatów tegorocznej edycji ogólnopolskiego konkursu Młodych Wokalistów i Zespołów Wokalnych „Debiuty” oraz wychowanków Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 w Lublinie. Stypendium premiera otrzymało 434 uczniów, natomiast minister edukacji i nauki Przemysław Czarnek uhonorował 26 osób, którym pogratulował sukcesów i zachęcił do dalszego rozwijania talentów.

Katarzyna Skątecka

Przedsiębiorcza młodzież na kampusie UMCS

W dniach 30 marca – 1 kwietnia kampus UMCS odwiedzili uczestnicy projektu „Przedsiębiorcza Młodzież”. Inicjatywa organizowana jest przez Wydział Ekonomiczny wraz z Wydziałem Pedagogiki i Psychologii, Biurem Rozwoju Kompetencji UMCS oraz Urzędem Miasta Lublin. Projekt skierowany jest do uczniów oraz nauczycieli lubelskich szkół ponadpodstawowych i bierze w nim udział prawie 300 osób z dziewięciu placówek oświatowych.

Jednym z etapów realizacji przedsięwzięcia była wizyta studyjna na kampusie uniwersyteckim połączona z grą miejską. Przez trzy dni uczestnicy mieli okazję zapoznać się z infrastrukturą UMCS, w której realizowane są działania naukowe, sportowe, społeczno-kulturalne

Fot. Barbara Proń

oraz studenckie. Wizyty (osobno dla każdej klasy) miały swój początek przy pomniku patronki Uniwersytetu, gdzie po pamiątkowym zdjęciu uczniowie otrzymywali pierwsze wskazówki. W celu poznania odwiedzanych miejsc konieczne było rozwiązywanie zagadek logicznych oraz wykazanie się wiedzą dotyczącą Uczelni.

Uczniowie poznali zakątki uniwersyteckiej biblioteki, spotkali się z przedstawicielami Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów i odwiedzili Centrum Kultury Fizycznej. Zapoznali się również z działalnością Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka.

Zwieńczeniem każdej z wycieczek było spotkanie z przedstawicielami władz rektorskich, którzy stanowili główny cel poszukiwań młodzieży. Rektor UMCS prof. Radosław Dobrowolski, prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS oraz prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką dr hab. Zbigniew Pastuszek, prof. UMCS przekazali uczniom najważniejsze informacje o Uniwersytecie. Odpowiedzieli również na wiele pytań dotyczących szans rozwoju na UMCS oraz kierunków studiów i kół zainteresowań, a także udzielili cennych wskazówek, które mogły wesprzeć uczniów w podjęciu ważnych decyzji w sprawie ich dalszej drogi naukowej.

Ewelina Berlińska

Finał „Cosmic Challenge: Curiosity”

Zakończył się finał kolejnej edycji programu „Cosmic Challenge: Curiosity” dla uczniów. Wydarzenie, organizowane przez Fundację „SpaceShip” we współpracy z obserwatorium astronomicznym Pic du Midi z Francji, odbyło się 1 kwietnia w Instytucie Informatyki UMCS. Instytucją wspierającą program jest Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, dlatego w spotkaniu z członkami jury i zwycięzcami konkursu wzięli udział prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej UMCS prof. Wiesław I. Gruszecki oraz prodziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki dr hab.

Beata Bylina. Opiekunem merytorycznym tej edycji był inż. Artur Chmielewski z NASA Jet Propulsion Laboratory, który podczas finału mówił o obecnych i przyszłych projektach NASA, w które jest zaangażowany.

Zwycięzcami „Cosmic Challenge: Curiosity” zostali: miejsce I: Mikołaj Maziarek – SP nr 151 w Krakowie; miejsce II: Marta Czupajło – PSP im Ziemi Kujawskiej w Dobrem; miejsce III: Julia Wasąg – SP w Dąbrowicy.

Nagrodą jest wyjazd do obserwatorium Pic du Midi de Bigorre we Francji.

W skład jury weszli: dr Natalia Zalewska (Centrum Badań Kosmicznych PAN), Izabela Kowalska-Leszczyńska (Centrum Badań Kosmicznych PAN), Kinga Gruszecka (Polska Agencja Kosmiczna), prof. Jarosław Dudka (Uniwersytet Medyczny w Lublinie), Anna Bukowska (Uniwersytet Dziecięcy UMCS), Robert Lubański (Mars Society Polska).

Katarzyna Skatecka

Naukowiec UMCS laureatem konkursu START FNP

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej ogłosiła wyniki 30. edycji konkursu START 2022. Prestiżowe stypendia otrzyma stu wybitnych młodych naukowców. W gronie stypendystów znalazł się dr Szczepan Głodzik z Instytutu Fizyki UMCS (adiunkt w Katedrze Fizyki Teoretycznej).

Dr Szczepan Głodzik jest m.in. współautorem artykułu pt. *Topological superconductivity in a van der Waals heterostructure* opublikowanego w jednym z numerów prestiżowego czasopisma „Nature”. We współpracy z fińskimi naukowcami z uniwersytetów w Aalto i Helsinkach naukowiec pomyślnie zrealizował projekt wytworzenia nowego dwuwymiarowego nadprzewodnika, cechującego się nietrywialnymi właściwościami topologicznymi. Z kolei w lutym br. dr S. Głodzik otrzymał nagrodę Ministra Edukacji i Nauki za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności naukowej. Nazwiska wyróżnionych poznano podczas gali z okazji Dnia Nauki Polskiej. Uczony z UMCS w swoich badaniach zajmuje się teorią materii skondensowanej, czyli zastosowaniem mechaniki kwantowej do opisu właściwości materiałów, takich jak topologiczne izolatory i nadprzewodniki.

Celem programu START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej jest wspieranie wybitnych młodych uczonych. Lau-

Fot. Barczak-Profil

reaci programu otrzymują roczne stypendium w wysokości 28 tys. zł. Stypendyści są wybierani w drodze wieloetapowego konkursu, w którym oceniana jest jakość ich dotychczasowego dorobku naukowego. Nagrodzeni w tym roku badacze zostali wybrani z grona niemal 800 kandydatów.

Katarzyna Skatecka

Sukces dr hab. Katarzyny Radzik-Maruszak, prof. UMCS

Książka dr hab. Katarzyny Radzik-Maruszak, prof. UMCS z Katedry Administracji Publicznej Instytutu Nauk o Polityce i Administracji pt. *Rada Gminy jako uczestnik lokalnego współzrządzenia. Przykład Anglii, Finlandii, Polski i Słowenii*, opublikowana w 2019 r. nakładem Wydawnictwa Naukowego Scholar, otrzymała I nagrodę w Ogólnopolskim Konkursie

im. Profesora Czesława Mojsiewicza na najlepszą książkę o tematyce politologicznej.

Konkurs jest organizowany przez Poznański Oddział PTNP oraz Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (I nagroda za rok 2019).

Monografia oparta jest na rozbudowanej, obcojęzycznej bazie źródłowej oraz, co jest jej ogromnym walorem, na wynikach jakościowych badań terenowych (blisko 80 wywiadów z ekspertami i lokalnymi politykami), przeprowadzonych przez laureatkę w każdym z państw. Publikacja jest osiągnięciem oryginalnym i nowatorskim, które bez wątpienia stanowi istotny wkład z rozwój nauk społecznych, w tym przede wszystkim dyscypliny nauki o polityce i administracji.

Ihor Kolisnichenko

Srebrne medale w Lublinie. Pszczółki przeszły do historii

Koszykarki Pszczółki Polski Cukier AZS UMCS Lublin sięgnęły po tytuł wicemistrzyń Polski. W sezonie 2021/2022 lepsza od nich okazała się jedynie drużyna BC Polkowice, która w finałowej serii wygrała 3–0. Wynik w żaden sposób nie oddaje jednak dramaturgii starć pomiędzy obiema drużynami.

Tak naprawdę tylko w drugim pojedynku ekipa z Dolnego Śląska była wyraźnie lepsza (89–72). W pierwszym (65–63) i trzecim (80–73) losy zwycięstwa ważyły się do samego końca. Ostatni mecz serii rozegrano w lubelskiej hali Globus, gdzie na trybunach zjawiła się rekordowa liczba widzów w całym sezonie Energa Basket Ligi Kobiet. Atmosfera była godna finałów.

Kibice dopisali i stworzyli świetną atmosferę. Myślę, że ten mecz pokazał, że Lublin zasługuje na dobrą żeńską koszykownicę i jest na nią zapotrzebowanie – uważa trener Pszczółki Polski Cukier AZS UMCS Lublin Krzysztof Szewczyk.

Fot. Etrbus Studio

Fot. Etrbus Studio

Podobnego zdania co szkoleniowiec jest zawodniczka lubelskiej drużyny, a zarazem studentka Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej Emilia Kośla: *Było naprawdę super, cała hala żyła. Atmosfera nie do opisania. Myślę, że to był najpiękniejszy mecz w mojej karierze. Jeszcze długo będę go wspominać.*

Dla Pszczółek miniony sezon był ósmym w najwyższej klasie rozgrywkowej w Polsce. Jeszcze nigdy wcześniej akademickom nie udało się przebrnąć choćby pierwszej rundy play-off. Teraz nie tylko były lepsze w ćwierćfinale od Polonii Warszawa, ale też w półfinale od VBW Arki Gdynia. Finał to wydarzenie bez precedensu.

To najpiękniejsze chwile w mojej klubowej karierze trenerskiej. Jestem w Lublinie od lat. Jako pierwszy trener w historii klubu doprowadziłem drużynę do medalu mistrzostw Polski. Niezmiernie się z tego cieszę – mówi trener Szewczyk.

Skład na kolejny rok znany jeszcze nie jest. Pewne rzeczy są już jednak jasne. Między innymi ta, że w drużynie, którą będzie dalej prowadził Krzysztof Szewczyk, zostanie między innymi Emilia Kośla. *To prawda, nadal będę broniła barw Pszczółki i oczywiście mam nadzieję, że pójdziemy po więcej – patrzy z optymizmem w przyszłość zawodniczka.*

O jakie cele lublinianki będą grały za rok?

To zależy od wielu rzeczy. Jeszcze nie wiemy, jaki będziemy mieli budżet. To on wszystko determinuje. W tym roku mieliśmy piąty budżet w lidze i byliśmy „czarnym koniem”. W przyszłym roku, jeśli ten będzie większy, to nasza pozycja na starcie będzie inna. Z czasem się wyjaśni, czy naszym celem będzie walka o złoto, srebro czy miejsce w fazie play-off – zauważa trener akademiczek.

Oprócz sukcesu w kraju warty odnotowania jest także ten odniesiony na arenie międzynarodowej. Pszczółki w debiutanckim sezonie rozgrywek EuroCup dotarły aż do ćwierćfinału.

19 kwietnia w Stołowce Akademickiej „Trójka” odbyło się spotkanie podsumowujące sezon, w którym uczestniczyły zawodniczki, sztab Pszczółki Polski Cukier AZS UMCS Lublin, a także władze samorządowe, Uczelni i klubu oraz sponsorzy i partnerzy.

Kamil Wojdat

UMCS w rankingu CWUR

T rzeci rok z rządu Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie znalazł się wśród uczelni sklasyfikowanych w światowym rankingu CWUR – The Center for World University Rankings 2022–2023. Tym razem uzyskaliśmy 1547. lokatę wśród niemal 2000 światowych uczelni i dzięki temu znaleźliśmy się w prestiżowym gronie niespełna 8% najlepszych, globalnych uniwersytetów. Ranking został opublikowany 25 kwietnia.

W rankingu CWUR wykorzystuje się siedem obiektywnych wskaźników pogrupowanych w czterech tematycznych obszarach:

- poziom edukacji – mierzony liczbą absolwentów danej uczelni, którzy zdobyli ważne wyróżnienia akademickie w stosunku do wielkości uczelni (25%);
- zatrudnienie absolwentów – mierzone liczbą absolwentów uczelni, którzy zajmowali najwyższe stanowiska kierownicze w największych globalnych firmach i przedsiębiorstwach w stosunku do wielkości uczelni (25%);
- jakość wydziałów w ramach jednostki – mierzona liczbą pracowników wydziałów, którzy zdobyli istotne wyróżnienia akademickie (10%);
- wyniki badań: dorobek naukowy – mierzony całkowitą liczbą artykułów naukowych (10%); publikacje wysokiej jakości – mierzony liczbą artykułów naukowych wydanych w najlepszych czasopiśmie (10%); wpływ – mierzony liczbą artykułów badawczych po-

jawiających się w czasopiśmie o wysokim wpływie (10%); cytowania – mierzone liczbą cytowań w przywołanych powyżej czasopiśmie (10%).

W tym roku sklasyfikowanych według wyników akademickich zostało 19 788 uczelni z całego świata. Nasz Uniwersytet został oceniony w obszarach dotyczących zatrudnienia oraz badań naukowych, gdzie zajął kolejno 1409. i 1479. miejsce. W rankingu regionalnym plasujemy się na 530. miejscu, co stawia nas wśród 600 najlepszych uczelni europejskich. W skali ogólnopolskiej znaleźliśmy się na 30. pozycji.

The Center for World University Rankings (CWUR) to wiodąca organizacja konsultingowa zapewniająca doradztwo w zakresie polityki oraz analizy strategiczne i usługi konsultingowe dla rządów i uniwersytetów w celu poprawy wyników nauczania i badań. CWUR publikuje autorytatywne globalne rankingi uniwersytetów, znane z obiektywizmu, przejrzystości i spójności. Pełne zestawienie znajduje się na stronie: <https://cwur.org/2022-23.php>.

Centrum Prasowe UMCS

Psychologia na UMCS rekomendowana przez PAN

Nasz Uniwersytet, realizujący kształcenie na kierunku psychologia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, znalazł się na elitarnej liście 16 polskich uczelni rekomendowanych osobom zainteresowanym studiami psychologicznymi przez Komitet Psychologii Polskiej Akademii Nauk. Jest to duże wyróżnienie, ponieważ łącznie uprawnionych do edukacji na kierunku psychologia w Polsce są aż 102 jednostki.

Zespół oceniający brał pod uwagę program studiów (w tym istotne przedmioty niezbędne do osiągnięcia kompetencji psychologicznych) oraz kompetencje kadry naukowej, potwierdzone osiągnięciami publikacyjnymi lub praktycznymi. Istotną rolę odgrywała także dostępność wspomnianych wcześniej informacji dla kandydatów na stronach jednostek.

Barbara Uljasz

Archiwum organizatorów konkursu „Studia z Przyszłością”

Fot. Bartosz Proń

„Studia z Przyszłością” na Wydziale Ekonomicznym

11 kwietnia w Pałacu Działyńskich Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu odbyła się uroczysta gala podsumowująca 7. edycję Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Akredytacyjnego „Studia z Przyszłością”.

Przedstawiciele Wydziału Ekonomicznego – dr Anna Tatarczak, prodziekan ds. jakości kształcenia oraz dr Marek Mędrak odebrali Certyfikaty Akredytacyjne dla kierunku analityka gospodarcza oraz Data Science, nadane za innowacyjne i wartościowe programy kształcenia, realizowane na poziomie studiów I i II stopnia.

Dodatkowo kierunek analityka gospodarcza I stopnia otrzymał Certyfikat „Lider Jakości Kształcenia”. To wyróżnienie specjalne przyznano w związku z najwyższą liczbą punktów rankingowych przyznanych przez członków Komisji Ekspertckiej wszystkim kierunkom ocenianym w bieżącej edycji.

Podczas gali konkursowej gratulacje laureatom złożyli m.in. prof. Michał Seweryński, były minister nauki, senator, członek Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP, Elżbieta Witek, marszałek Sejmu RP, Małgorzata Kidawa-Błońska, wicemarszałek Sejmu RP, prof. Anna Chełmońska-Soyta, przewodnicząca Komitetu Polityki Naukowej przy Ministerstwie Edukacji i Nauki, prof. Robert Hołyst z Komitetu Ewaluacji Nauki, prof. Ryszard Grzesik z Polskiej Akademii Nauk oraz prof. Rafał Wiśniewski, dyrektor Narodowego Centrum Kultury. Certyfikaty wręczyli: Grażyna Kaczmarczyk, prezes Fundacji Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego oraz prof. Dariusz Rott z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, członek Komisji Akredytacyjnej Konkursu „Studia z Przyszłością”. W części artystycznej uroczystości wystąpił Rafał Kozik, finalista telewizyjnego show „The Voice of Poland”.

Agnieszka Gryglicka

Wręczenie nagród studentom WNoZiGP

Ogłoszono wyniki konkursu studenckiego dotyczącego opracowania koncepcji zagospodarowania Strefy Green Human Space w Pszczeliej Woli. Wręczenie nagród odbyło się 7 kwietnia na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS.

W spotkaniu z laureatami udział wzięli: prorektor ds. studentów i jakości kształcenia UMCS prof. Dorota Kołodyńska, starosta lubelski Zdzisław Antoń, pełnomocnik zarządu powiatu ds. strategii i rozwoju Waldemar Wapiński, dziekan WNoZiGP prof. Jolanta Rodzoś, prodziekan WNoZiGP prof. Wojciech Zgłobicki oraz studenci i przedstawiciele wydziału.

Przyznano dwie nagrody II stopnia dla zespołów autorskich w składzie: Patrycja Adamczyk, Jakub Burdzy, Rafał Burek – studenci gospodarki przestrzennej II stopnia oraz Konrad Pucek, Weronika Szymanek, Weronika Dajek, Patryk Pawluczuk – studenci gospodarki przestrzennej I i II stopnia.

Opiekunem merytorycznym studentów była dr Dagmara Kociuba z Katedry Gospodarki Przestrzennej UMCS. Podczas spotkania z laureatami zaprezentowano także zwycięskie prace.

Celem konkursu, współorganizowanego przez Powiat Lubelski oraz Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS, było przygotowanie wstępnych propozycji do opracowania koncepcji zagospodarowania Strefy Green Human Space w Pszczeliej Woli (gm. Strzyżewice). Strefa powstanie na bazie Zespołu Szkół Rolniczych-Technikum Pszczelarskiego.

Strefa Green Human Space ma stanowić wielofunkcyjny i innowacyjny ośrodek stymulujący rozwój społeczno-gospodarczy województwa lubelskiego. Ma łączyć aktywności edukacyjne, naukowe, badawcze, wdrożeniowe i komercyjne w celu podniesienia stopnia wykorzystania lokalnych zasobów społecznych, środowiskowych i komunikacyjnych oraz stymulacji lokalnego rozwoju.

Katarzyna Skatecka

Wydział Artystyczny

Wystawy

Obrazy dr. hab. szt. Krzysztofa Bartnika zostały zaprezentowane 5 kwietnia w słoweńskim Mariborze w Galerii DLUM na wystawie „Krog in kwadrat”. Wystawa, zgodnie z koncepcją jej pomysłodawczyni, a zarazem współuczestniczki Slađany Matić Trstenjak, stanowiła dialog twórczości trojga artystów, którzy jako punktu wyjścia w swoich poszukiwaniach artystycznych używają czystej figury geometrycznej, w dalszej kreacji nadając jej strukturalność zgodnie z osobistymi inspiracjami. Prace można było oglądać do 30 kwietnia.

8 kwietnia w Galerii ACKiM UMCS Chatka Żaka odbyła się wystawa pt. „CIENKA LINIA / GRUBA KRESKA”. Prace zaprezentowali artyści: Noura Zuhair Alsouma, Aliaksandra Bushyk, Katarzyna Chmiel, Daria Hryshaienko, Aleyna Isic, Natalia Khrapicheva, Yuliana Muhli, Jakub Półtorak, Marysia Ramaniuk, Sviatlana Talkachova, Iwanna Trotska, Diana Yurevich pod okiem kuratora dr. hab. szt. Sławomira Tomana. Trwające jeden semestr zajęcia z rysunku na magisterskich studiach uzupełniających dla kierunku grafika (studia w języku polskim i angielskim) w Instytucie Sztuk Pięknych stały się dla wielonarodowego grona studentów okazją do przyjrzenia się rzeczywistości. Są to najczęściej obserwacje bardzo osobiste, osadzone w indywidualnych doświadczeniach, ale też problemy i zagadnienia globalne. Wystawa prezentowała zbiór wizerunków kryjących najróżniejsze wątki, które ukazały, jak cienka granica dzieli potencjalność od urzeczywistnienia i jak trudno się odciąć od koszarnej przeszłości.

22 kwietnia w Galerii Wydziału Artystycznego odbył się wernisaż wystawy „Malarze zakładowi”, na której prace zaprezentowali: dr hab. szt. Walenty Wróblewski, dr hab. Zbigniew Woźniak, dr hab. Anna Waszczuk, dr hab. Marek Mazanowski, dr Kamil Siczek.

Na wystawie towarzyszącej międzynarodowemu konkursowi Typhlo&Tactus, w którym wybierane są najciekawsze książki z dotykowymi ilustracjami dla dzie-

ci niewidomych, pokazano trzy polskie książki, m.in. *Nocną wędrówkę nietoperza Jacka* autorstwa Dominiki Iwaniuk, studentki Wydziału Artystycznego.

Sukcesy

5 kwietnia doktoranci Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UMCS reprezentujący dyscyplinę sztuki muzyczne – Jagoda Prucnal-Podgórska i Jacek Podgórski, występując w Bohema Trio, uzyskali drugą nagrodę w kategorii „Muzyka kameralna” w 7. Vienna International Music Competition organizowanym przez wiedeńskie Konserwatorium Franciszka Schuberta.

Tetyana Falalieieva i Magdalena Żuk zakwalifikowały się na 10. Międzynarodową Wystawę Rysunku Studentckiego – RYSOWAĆ.

Koncerty

12 kwietnia w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego odbył się XXXI Koncert Charytatywny „The best of GAMZA” na rzecz uczniów Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 26 im. Janusza Korczaka w Lublinie, który pozostawił wiele emocji i przeżyć muzycznych. Wyjątkowymi gośćmi koncertu byli profesorowie i studenci Instytutu Muzyki: prof. dr hab. Małgorzata Nowak (dyrygent), prof. dr hab. Elwira Śliwkiewicz-Cisak (akordeon), student Paweł Bartoszek (fortepian) z klasy mgr. Tomasza Krawczyka oraz połączone Chóry: Instytutu Muzyki i Kantylena.

29 kwietnia w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie odbył się „Koncert wdzięczności” z udziałem pracowników Instytutu Muzyki. Na scenie wystąpili także artyści związani z Lublinem: Beata Kozidrak, Urszula, Krzysztof, Piotr i Chris Cugowscy, Emilia Komarnicka-Klynstra, Redbad Klynstra-Komarnicki, Natalia Wilk i Mateusz Jaroszewski oraz Chór Akademicki UMCS im. J. Czerwińskiej przy akompaniamencie Tomasz Momot Orkiestra with UMCS. Koncert poprowadziła Katarzyna Bujakiewicz. „Koncert wdzięczności” przybliżył ideę działalności Fundacji TV Puls „Pod Dębem”, która angażuje się w pomoc seniorom oraz pielęgnuje wartości międzypokoleniowe.

Wydarzenia

7 kwietnia w Instytucie Muzyki odbyło się pierwsze spotkanie pt. „Muzyczna Eksperymentownia”. Wydarzenie

umożliwiło uczestnikom spotkanie z osobami, które tak samo są zaangażowane w muzykę, chcą tworzyć, uczyć się od siebie nawzajem, wymieniać się doświadczeniami, a także stworzyć coś niesamowitego jako grupa.

22 kwietnia z okazji Dnia Ziemi na Wydziale Artystycznym zajęcia edukacyjne dla dzieci poprowadzili pracownicy Instytutu Sztuk Pięknych: dr hab. szt. Barbara Niścior – projekt artystyczno-edukacyjny „Żywość w cyklu Ziemi” oraz dr hab. szt. Kamil Stańczak – projekt artystyczny „Sztuka inspirowana naturą”.

25 kwietnia w auli I LO im. S. Staszica w Lublinie odbyły się warsztaty „Pieśni kurpiowskie Jana Krutula – w interpretacji kompozytora”, które poprowadził Jan Krutul. Udział w nich wzięli: Chór Instytutu Muzyki UMCS, Chór Lorien I LO im. S. Staszica w Lublinie, Chór Ergo Cantemus II LO im. Hetmana Jana Zamoyckiego w Lublinie, Chór Kantylena III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie oraz Koło Dyrygenckie Wydziału Artystycznego UMCS. Akompaniowała Anna Kabulska, a za kierownictwo artystyczne i organizacyjne odpowiadała prof. dr hab. Małgorzata Nowak. Wydarzenie zostało zorganizowane przez: Instytut Muzyki UMCS, I LO im. S. Staszica w Lublinie, Program Akademia Chóralna – Śpiewająca Polska.

Wydział Biologii i Biotechnologii

Doktoraty

Rada Naukowa Instytutu Nauk Biologicznych Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 13 kwietnia nadała stopień doktora nauk biologicznych w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne:

- mgr Paulinie Adamczyk. Temat pracy: „Ocena właściwości prebiotycznych hydrolizatu (1→3)- α -d-glukanów wyizolowanych z owocników żółciaka siarkowego (*Laetiporus sulphureus*)”. Promotor: dr hab. Adrian Wiater, prof. UMCS z Katedry Mikrobiologii Przemysłowej i Środowiskowej. Recenzenci: prof. dr hab. Waldemar Gustaw z Katedry Technologii Żywności

Pochodzenia Roślinnego i Gastronomii na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz dr hab. Wojciech Biały, prof. UPP z Katedry Biotechnologii i Mikrobiologii Żywności na Wydziale Nauk o Żywności i Żywieniu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu;

- mgr Natalii Tańskiej (specjalista inżynierijno-techniczny w Katedrze Biologii Instytutu Biologii i Biotechnologii Kolegium Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Rzeszowskiego). Temat pracy: „Przekaz kulturowy i dialekty w śpiewie trzciniaaka *Acrocephalus arundinaceus*”. Promotor: dr hab. Ewa Węgrzyn, prof. UR z Katedry Biologii w Instytucie Biologii i Biotechnologii, Kolegium Nauk Przyrodniczych na Uniwersytecie Rzeszowskim. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Dyrz z Zakładu Ekologii Behawioralnej na Uniwersytecie Wrocławskim oraz dr hab. Marta Borowiec, prof. UW r z Muzeum Przyrodniczego Uniwersytetu Wrocławskiego.

Sukcesy

Prof. Jaco Vangronsveld z Katedry Fizjologii Roślin i Biofizyki zajął 693. miejsce w światowym rankingu 1000 najlepszych naukowców świata 2021 r. Ranking of Top 1000 Scientists został opublikowany przez renomowaną platformę akademicką Research.com. Jest tworzony na podstawie wartości indeksu Hirscha (indeks h) spośród danych zebranych przez Microsoft Academic.

Wydarzenia

W dn. 4–6 kwietnia odbył się II Festiwal Naukowy „Złap Bakcyła Nauki”, zorganizowany przez Studentkie Koło Naukowe Mikrobiologów „Bakcyl”. Wydarzenie kierowane jest do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz zainteresowanych ciekawostkami ze świata mikrobiologii i efektownymi doświadczeniami, które w większości mogą być samodzielnie przygotowane w domu. Tegoroczny festiwal odbył się w formie zdalnej i był złożony z dwóch bloków: ciekawostki ze świata mikrobiologii oraz domowe laboratorium.

8 kwietnia odbył się finał XIII Konkursu Biochemicznego, jedynego takiego konkursu w Polsce. Od ponad 10 lat jest on organizowany przez pracowników Katedry Biochemii i Biotechnologii UMCS pod

merytorycznym patronatem Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. W tym roku został objęty honorowym patronatem marszałka województwa lubelskiego Jarosława Stawiarskiego, prezydenta Lublina Krzysztofa Żuka i lubelskiej kurator oświaty Teresy Misiuk.

Spośród 50 uczestników etapu finałowego, który miał formę otwartego testu pisemnego, komisja oceniająca wyłoniła 6 uczniów z największą liczbą punktów. Laureaci oraz wyróżnieni otrzymali cenne nagrody książkowe i pamiątkowe dyplomy. Nauczyciele, którzy przygotowali laureatów, również otrzymali podarunki ufundowane przez sponsorów. Zgodnie z Uchwałą Senatu UMCS dla zdobywców podium Konkursu Biochemicznego przewidziane jest zwolnienie z postępowania rekrutacyjnego na kierunku biologia oraz biotechnologia. Wylosowane zostały także dwie nagrody dla szkół.

22 kwietnia odbyło się spotkanie integracyjne dla studentów pt. „Happy Easter”. Uczestnicy poznali zwyczaje związane ze świętami wielkanocnymi w różnych krajach. Siedząc przy stołach udekorowanych barwinkiem, bukszpanem i pięknymi wiosennymi kwiatami, mogli spróbować tradycyjnych polskich wielkanocnych potraw i słodkości oraz wziąć udział w bitwie na jajka, a także w konkursie wiedzy o zwyczajach świątecznych na całym świecie. Wydarzenie uświetniły również występy muzyczno-wokalne studentów oraz gra kalambury.

27 kwietnia odbyło się kolejne spotkanie w ramach inicjatywy Instytutu Nauk Biologicznych UMCS pt. „Naukowe 60 minut” – cyklicznie odbywających się wykładów online z naukowcami o uznanym dorobku w kraju i za granicą oraz młodymi, obiecującymi badaczami. Gościem spotkania była dr Magdalena Kowacz z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie, kierownik projektu naukowego Sonata Bis Narodowego Centrum Nauki pt. „Napięcie bariery hydrożelowej. Nowe spojrzenie na potencjał błonowy komórki i jego znaczenie dla wczesnego rozwoju zarodka”. Zaprezentowała temat: „Woda hydratacyjna w systemach o znaczeniu biologicznym: wpływ promieniowania elektromagnetycznego z zakresu podczerwieni oraz endogenego pola elektrycznego”.

Habilitacje

14 marca Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na podstawie wniosku komisji habilitacyjnej w składzie: przewodniczący prof. dr hab. Marcin Hoffmann, sekretarz dr hab. Wojciech Gac, prof. UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Alina Ciach (Instytut Chemii Fizycznej PAN), prof. dr hab. Michał Daszykowski (Uniwersytet Śląski w Katowicach), prof. dr hab. Stanisław Kucharski (Uniwersytet Śląski w Katowicach), prof. dr hab. Artur Terzyk (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), członek komisji dr hab. Konrad Terpiłowski, prof. UMCS podjęła uchwałę o nadaniu dr. Tomaszowi Staszewskiemu (Katedra Chemii Teoretycznej) stopnia doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne. Osiągnięcie naukowe – cykl publikacji naukowych pt. *Teoria i symulacje układów zawierających łańcuchy przyłączone do powierzchni ciał stałych i nanocząstek*.

14 marca Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na podstawie wniosku komisji habilitacyjnej w składzie: przewodniczący prof. dr hab. Henryk Kozłowski, sekretarz dr hab. Barbara Charmas, prof. UMCS, recenzenci: dr hab. Małgorzata Brindell (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. Elżbieta Gumienna-Konteccka (Uniwersytet Wrocławski), prof. dr hab. Mariusz Makowski (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. Leszek Wiesław Rycerz (Politechnika Wrocławska), członek komisji dr hab. Sylwia Pasieczna-Patkowska, prof. UMCS podjęła uchwałę o nadaniu dr. Grzegorzowi Świderskiemu (Politechnika Białostocka) stopnia doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne. Osiągnięcie naukowe – cykl publikacji naukowych pt. *Badania struktury, właściwości termicznych i biologicznych heteroaromatycznych kwasów karboksylowych oraz ich kompleksów z wybranymi metalami*.

Doktoraty

Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 14 marca przyjęła uchwałę o nadaniu stopnia

naukowego doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne mgr Irminie Pańczuk-Figurze. Publiczna obrona rozprawy doktorskiej odbyła się 31 stycznia. Temat rozprawy: „Zastosowanie żywic jonowymiennych w procesie usuwania kompleksów Cu(II), Zn(II), Pb(II) oraz Cd(II) z kwasem N,N-BIS (karboksymetylo) glutaminowym”. Promotor: prof. dr hab. Dorota Kołodyńska z Katedry Chemii Nieorganicznej UMCS. Recenzenci: dr inż. hab. Krystyna Hoffmann z Katedry Inżynierii Bioprosesowej, Mikro i Nanoinżynierii Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej i dr hab. Renata Jastrząb, prof. UAM z Zakładu Chemii Koordynacyjnej Wydziału Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Rozprawa doktorska mgr Irminy Pańczuk-Figury otrzymała wyróżnienie.

Wydział Ekonomiczny

Habilitacje

21 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Ekonomii i Finansów po zapoznaniu się z pełną dokumentacją, w tym recenzjami oraz uchwałą komisji habilitacyjnej (przewodniczący dr hab. Krzysztof Jajuga – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu) zawierającą pozytywną opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, nadała dr Annie Korzeniowskiej (Katedra Bankowości i Rynków Finansowych) stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Osiągnięcie naukowe – monografia *Determinanty a wielkość oszczędności gospodarstw domowych w krajach Unii Europejskiej – podobieństwa i różnice*. Recenzenci: prof. dr hab. Zofia Barbara Libearda (Uniwersytet Warszawski), prof. dr hab. Bogumiła Szopa (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), dr hab. Beata Anna Świecka, prof. US (Uniwersytet Szczeciński) oraz dr hab. Tomasz Potocki, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski).

Doktoraty

12 kwietnia w trybie wideokonferencji odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Karoliny Ja-

sińskiej pt. „Uwarunkowania lojalności sieci dyskontowych: ujęcie emocjonalno-behawioralne”. Promotor: prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. G. Maciejewski (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach) oraz dr hab. A. Dąbrowska (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie). 21 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Ekonomii i Finansów UMCS przyjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora mgr Karolinie Jasińskiej w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz na wniosek dr. hab. G. Maciejewskiego w wyniku głosowania tajnego postanowiła wyróżnić rozprawę doktorską.

Konferencje

W dn. 25–26 marca w formule online odbyła się druga edycja konferencji „Social Media Marketing” zorganizowana przez Koło Naukowe Zarządzania i Marketingu UMCS. Cieszyła się ona dużym zainteresowaniem – zgłosiło się 165 uczestników. Wydarzenie rozpoczęła oficjalnie dziekan Wydziału Ekonomicznego dr hab. Mariusz Kicia oraz opiekun Koła Naukowego Zarządzania i Marketingu dr hab. Radosław Mącik, prof. UMCS. Wystąpiło dwóch gości specjalnych – praktyków wykorzystujących social media w pracy – Dagmara Kokoszka-Lassota, specjalistka w zakresie e-marketingu i psychologii sprzedaży z tematem „Najnowsze zmiany w kontekście Facebooka” oraz Izabela Skrzyńiarz, social media manager z tematem „Tajemnice pracy w social mediach, czyli słów kilka o pracy Social Media Freelancera”.

Wydział Filologiczny

Habilitacje

13 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Neofilologii UMCS podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie literaturoznawstwo:

- dr Joannie Mańkowskiej. Osiągnięcie naukowe – rozprawa habilitacyjna pt. *Don Juan w XX i XXI wieku lub zmieniające się oblicza mitycznego uwodziciela*. Recenzenci: prof. dr hab. Krystyna Modrzejewska (Uniwersytet Opolski), prof. dr hab. Jerzy Brzozowski

(Uniwersytet Jagielloński), dr hab. Ewa Kobytecka-Piwońska, prof. UŁ, dr hab. Katarzyna Mroczkowska-Brand (Uniwersytet Jagielloński). Przewodnicząca komisji habilitacyjnej: prof. dr hab. Magda Potok (UAM Poznań), sekretarz: dr hab. Mariola Pietrak, prof. UMCS, członek: dr hab. Alicja Koziej (UMCS).

- dr. Kamenowi Rikewowi. Osiągnięcie naukowe – rozprawa habilitacyjna pt. *Защото е на скрито... Християнският светоглед в творчеството на Атанас Далчев (Ponieważ jest w ukryciu... Światopogląd chrześcijański w twórczości Atanasa Dałczewa)*. Recenzenci: dr hab. Celina Juda, prof. UJ, dr hab. Joanna Mleczko, prof. UŚ, dr hab. Jan Stradomski, prof. UJ i dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN. Przewodnicząca komisji: prof. dr hab. Mariola Miłośajczak (UAM Poznań), sekretarz: dr hab. Agnieszka Gozdek (UMCS), członek: prof. dr hab. Dariusz Chemperek (UMCS).

Doktoraty

13 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Neofilologii UMCS nadała stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo mgr Agacie Waszkiewicz. Tytuł rozprawy: „Postmodern video games: meta devices and the player-character relationship”. Promotor: dr hab. Paweł Frelik, prof. UW. Recenzenci: dr hab. Michał Kłosiński, prof. UŚ i dr hab. Tomasz Majkowski (Uniwersytet Jagielloński). Podjęto również decyzję o wyróżnieniu pracy doktorskiej mgr A. Waszkiewicz.

Sukcesy

Książka dr Aleksandry Trynieckiej z Instytutu Neofilologii (Katedra Anglistyki i Amerykanistyki) pt. *Bunky and the Walms* otrzymała tytuł Książki Roku 2021 w The Chrysalis BREW Project oraz kilka dodatkowych wyróżnień, m.in. Book of the Year 2021, New Book of the Year 2021, Children’s Book of the Year 2021, a także Nagrodę Czytelników BREW Readers’ Choice Award Winners for 2021/2022.

12 kwietnia na zakończenie XXV Światowego Kongresu Audiologicznego w Światowym Centrum Słuchu Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu w Kajetanach odbyła się uroczystość wręczenia honorowych tytułów „Przyjaciele Po Wsze Czasy”. Wśród 13 wyróżnionych profesorów z Europy (Włochy, Hiszpania, Francja, Bułgaria,

Serbia, Austria, Niderlandy, Polska) i Indii znaleźli się dwaj naukowcy z UMCS: dr hab. Zdzisław Marek Kurkowski, emerytowany profesor UMCS oraz dr hab. Tomasz Woźniak, prof. UMCS (kierownik Katedry Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego).

Naukowcy w mediach

27 marca w magazynie kulturalnym TVP Lublin „Afisz” prof. Małgorzata Karwatowska i prof. Ewa Głazewska udzieliły obszernego wywiadu poświęconego ich badaniom zawartym w publikacji pt. *Maska w „czasach zarazy”*. *Covidowe wizerunki masek – typologie i funkcje*. 1 kwietnia w programie „Pytanie na śniadanie” TVP 2 odbyła się kolejna rozmowa poświęcona tej publikacji.

24 kwietnia w magazynie kulturalnym TVP Lublin „Afisz” dr hab. Anna Nowicka-Struska, prof. UMCS udzieliła wywiadu na temat swojej publikacji pt. *Karmelitanki lubelskie. Prawizeryunki*.

Współpraca ze szkołami

W ramach Programu Współpracy Instytutu Filologii Polskiej UMCS ze Szkołami Partnerskimi w cyklu „Środy z Instytutem Filologii Polskiej UMCS” 6 kwietnia odbył się wykład dr hab. Moniki Gabryś-Sławińskiej, prof. UMCS (Katedra Historii Literatury Polskiej) pt. „Ostrzec, przerazić, odstraszyć – literackie obrazy fanatyków w twórczości Stefana Żeromskiego”.

Publikacje

Ukazał się dziesiąty tom *Słownika gwar Lubelszczyzny* pt. *Obrzędowość i obyczajowość ludowa* autorstwa Haliny Pelcowej. Tom zawiera 2069 haseł wzbogaconych 25 ilustracjami i 41 mapami językowymi. Jest to nazewnictwo różnych etapów obrzędów przejścia (narodzin i chrztu, zaślubin i wesela, śmierci i pogrzebu), świąt dorocznych i rodzinnych oraz związanych z tym obrzędów, zwyczajów, obyczajów religijnych i świeckich, z uwzględnieniem przesądów, zachowań magicznych i symbolicznych. Część z nich należy już do przeszłości, inne są obecne na lubelskiej wsi i wpisują się w jej współczesność.

Studenci z Koła Młodych Dydaktyków w Instytucie Filologii Polskiej – Maciej Żyśko i Katarzyna Piwowarska przygotowali pod opieką dr Beaty Jarosz *Dydaktykowy*

poradnik fiskowy, w którym podpowiadają, w jaki sposób można szybko i sprawnie przygotować fiszki do nauki. E-book został opracowany graficznie przez mgr Małgorzatę Garnek – absolwentkę filologii polskiej i e-edytorstwa, doktorantkę w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych i wieloletnią członkinię koła.

Wydział Filozofii i Socjologii

Konferencje

W dn. 31 marca – 1 kwietnia odbyła się międzynarodowa konferencja podsumowująca dwuletnie prace w projekcie „BARMIG: Bargaining for working conditions and social rights of migrant workers in CEE countries”. Projekt był realizowany przez zespół badaczy z Instytutu Socjologii pod kierunkiem dr Dominiki Polkowskiej, w partnerstwie z instytucjami z Węgier, Czech, Słowacji, Chorwacji i Estonii. Instytucją finansującą jest Komisja Europejska. Konferencja miała charakter zdalny, wzięło w niej udział ponad 60 uczestników, a jej tematyka wpisała się w aktualną sytuację migracyjną po wybuchu wojny w Ukrainie.

Celem wydarzenia było zaprezentowanie wyników badań na temat roli dialogu społecznego w obszarze zatrudniania migrantów z Europy Wschodniej. W konferencji uczestniczyli badacze oraz reprezentanci partnerów społecznych: związków zawodowych, organizacji pracodawców, agencji pośrednictwa pracy, organizacji pozarządowych z krajów partnerskich. W sesji otwierającej udział wzięli: prof. Mihail Arandarenko (Belgrade University), Zane Rasnača (European Trade Union Institute), prof. Maciej Duszczyk (Uniwersytet Warszawski), Agnieszka Kulesa (Centre for Social and Economic Research) oraz Monika Banyś (agencja Personnel Service S.A). Obrady toczyły się w pięciu panelach tematycznych, skupionych wokół analizowanych w projekcie sektorów: ochrony zdrowia, pracy platformowej, budownictwa, usług i sektora samochodowego. Szczegóły: barmig.umcs.eu.

16 kwietnia dr Maciej Czerkawski wygłosił referat pt. „The Soul Is, in a Way, All Beings’: Heidegger’s Debts

to Aristotle in Being and Time” na uniwersytecie Paris 1 Panthéon-Sorbonne na comiesięcznym seminarium poświęconym filozofii fenomenologicznej. Referat był oparty na artykule dr. M. Czerkawskiego, który ukaże się wkrótce na łamach „Inquiry” i który przedstawia zręby jego oryginalnej interpretacji *Bycia i czasu* Heideggera, odwołującej się do wybranych wątków z metafizyki i psychologii Arystotelesa.

W dn. 20–23 kwietnia w Edynburgu odbyła się coroczna konferencja The British Society for the History of Philosophy, na której dr Maciej Czerkawski wygłosił referat pt. „Aristotelian Rhapsody: Did Aristotle ‘Pick [His Categories] as They Came His Way?’”. Poświęcony był pracy doktorskiej Franza Brentano, a w szczególności pytaniu, czy rekonstrukcja kategorii Arystotelesa zaproponowana tam przez Brentano odpowiada na zarzuty postawione mu przez Kanta w *Krytyce czystego rozumu* (M. Czerkawski sądzi, że nie).

Spotkania

W ramach powstałego na wydziale Zespołu Badawczego „Wiedza Ekspercka i Procesy Decyzyjne” odbywają się spotkania w cyklu pt. „Wiedza ekspercka a zdrowie psychiczne”, podczas których badacze z różnych ośrodków akademickich omawiają swoje badania leżące na przecięciu takich dyscyplin jak filozofia, psychiatria, psychologia i zdrowie publiczne.

8 kwietnia wykład pt. „Dyskurs publiczny jako źródło niesprawiedliwości epistemicznej wobec osób w spektrum autyzmu” prowadził Maciej Wodziński ze Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Instytutu Filozofii UMCS. Zaprezentowane przez niego zjawisko niesprawiedliwości poznawczej, stanowiące od zawsze integralny i powszechny element naszej kultury, polega albo na nieuprawnionym odbieraniu osobie lub grupie osób statusu podmiotu epistemicznego, albo umieszczeniu takiego podmiotu w strukturze poznawczej, umożliwiającej mu zinterpretowanie własnego doświadczenia np. na jeden konkretny sposób. Oznacza to, że bez odpowiednich powodów uznaje się czyjeś świadectwa za niewiarygodne lub „wytwarza” się środowisko społeczne, w którym ludzie myślą o sobie samych np. jako o „obiekcie badań”, a nie pełnoprawnych podmiotach. Przyczyną tego stanu rzeczy

są m.in. funkcjonujące w szeroko pojętej świadomości społecznej stereotypy, uprzedzenia i inne pozaracjonalne przekonania, na które nie są odporni ani laicy, ani eksperci. W trakcie wykładu pokazane zostało, w jaki sposób dyskurs publiczny, zwłaszcza medialny, zarówno wytwarza, jak i odzwierciedla (bo trzeba pamiętać, że jest to relacja w pewnym sensie dialektyczna) takie nieracjonalne i często krzywdzące społeczne przekonania na temat osób w spektrum autyzmu, wytwarzając swoistą „pętlę”, w ramach której osoby w spektrum autyzmu interpretują swoją własną tożsamość.

W auli Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS, w ramach projektu Przyjazny Uniwersytet, realizowane są spotkania z cyklu „Psychoperformatyka – książki które zmieniają życie”. To niezwykła kombinacja literatury, żywej sztuki, psychologii i filozofii, złączona w performatywnym odczytaniu fragmentów dzieła literackiego przez aktorkę – Beatę Passini. Wydarzeniom towarzyszy dyskusja z udziałem publiczności oraz zaproszonych gości. Podczas każdego spotkania wybieramy jedno dzieło literackie, które staje się inspiracją do rozmyślań nad obecnymi, ale także ponadczasowymi problemami dotyczącymi kondycji człowieka, jego relacji ze światem przedmiotów i ludzi czy istotnymi wydarzeniami – zarówno tymi w skali mikro, jak i makro. Dotychczas odczytywane i dyskutowane były fragmenty dzieł Stanisława Lema, Jerzego Krzysztonia oraz Franza Kafki.

Badania

W Instytucie Socjologii powstał zespół badawczy pn. „Procesy migracyjne w perspektywie lokalnej”. Jego kierownikiem jest dr Karolina Podgórska. Zespół ma realizować badania dotyczące różnych aspektów migracji w regionie lubelskim, a zaczyna od badań nad zarządzaniem kryzysem humanitarnym w Lublinie i spojrzenia na procesy migracyjne przede wszystkim z perspektywy nauk społecznych. Zespół zaprasza do współpracy także badaczy z innych dyscyplin oraz studentów. Sytuacja związana z wojną na Ukrainie wymaga bowiem nie tylko bezpośrednich działań pomocowych, ale także refleksji naukowej, która w przyszłości może stać się bazą wiedzy dla praktyków i decydentów.

Wydział Historii i Archeologii

Sukcesy

Dr hab. Mirosław Szumiło, prof. UMCS z Katedry Historii Społecznej i Edukacji Instytutu Historii został odznaczony Medalem Stulecia Odzyskanej Niepodległości nadanym przez prezydenta RP Andrzeja Dudę. Uroczystość wręczenia medali odbyła się 14 kwietnia w Ministerstwie Edukacji i Nauki z udziałem wiceministra Tomasza Rzymkowskiego. Medal Stulecia Odzyskanej Niepodległości nadawany jest osobom, które m.in. poprzez aktywną działalność zawodową i społeczną oraz twórczość naukową przyczyniły się do umacniania suwerenności Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w szczególności budowania wspólnoty obywatelskiej Polaków i poczucia tożsamości narodowej oraz rozwoju nauki.

Współpraca

5 kwietnia Instytut Historii UMCS podpisał umowę o współpracy z Muzeum Regionalnym w Kozienicach im. prof. Tomasza Mikockiego reprezentowanym przez Macieja Kordasa – p.o. dyrektora MRK. Strony postanowiły współpracować w rozwijaniu działalności naukowej, badawczo-rozwojowej, popularyzatorskiej oraz dydaktycznej. Aktywność ta wpisuje się w wyznaczoną w „Strategii rozwoju IH” otwartość historyków na tzw. zewnętrzne otoczenie społeczno-ekonomiczne.

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Wydarzenia

11 kwietnia na uniwersyteckim kanale YouTube odbyła się transmisja webinaru skierowanego do kandydatów zainteresowanych podjęciem studiów na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. Webinar miał formę rozmów przeprowadzonych przez Michała Częstochockiego. W spotkaniu wzięli udział: dziekan dr Jolanta

Rodzoś, prof. UMCS, prodziekan ds. studenckich prof. dr hab. Wojciech Zgłobicki, dr hab. Waldemar Kociuba, prof. UMCS, mgr inż. Dorota Dymek, mgr Karolina Trykacz i Jagoda Kasprzak. Nagranie jest dostępne na portalu YouTube.

12 kwietnia Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej odwiedził Grigoris Petrakis, przedstawiciel hoteli The Syntopia i Fodele Beach (Kreta). Przedyskutowano możliwości współpracy w zakresie praktyk i staży w hotelach dla studentów kierunków związanych z turystyką prowadzonych na wydziale. W pierwszej połowie maja planowane jest spotkanie przedstawicieli hoteli ze studentami wydziału.

Polska Izba Rzeczników Patentowych zorganizowała IP WEEK – Tydzień Własności Intelektualnej. W ramach wydarzenia 27 kwietnia odbyło się spotkanie ze studentami działającymi w kołach naukowych na UMCS pt. „Młodzi nie boją się nowych technologii”. Wśród zaproszonych gości byli opiekunowie i członkowie Studenckiego Koła Naukowego Planistów UMCS „SmartCity” oraz Studenckiego Koła Naukowego Geoinformatyków GeoIT UMCS. Spotkanie prowadziła Anna Kanadys, rzecznik patentowy UMCS.

Odbyły się kolejne czwartkowe spotkania Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Geograficznego (OL PTG) z udziałem zaproszonych gości. 31 marca odczyt wygłosiła dr Magdalena Suchora (UMCS) i mgr Katarzyna Dobek pt. „Różne oblicza Finlandii”. 7 kwietnia na zebraniu gościł dr hab. Michał Łuszczuk, prof. UMCS, który opowiedział o „Geopolityce w Arktyce”. Spotkanie 21 kwietnia było połączone z obchodami Światowego Dnia Ziemi. Z tej okazji odbyło się seminarium naukowe „System obszarów chronionych Roztocza w Polsce i na Ukrainie a rozwój zrównoważony regionu”. 28 kwietnia prelekcję pt. „Tajemnice Himalajów” wygłosił dr Wojciech Lewandowski (UW).

Naukowcy w mediach

W mediach pojawiły się wywiady zapowiadające obchody Światowego Dnia Ziemi 2022 na UMCS. 11 kwietnia można było usłyszeć zapowiedź wydarzenia w Radiu Centrum, którą nagrał dr Krzysztof Kałamucki,

prof. UMCS. 21 kwietnia w programie „Poranek Między Wisłą a Bugiem” TVP3 Lublin gościły dr Małgorzata Stanicka (Katedra Gospodarki Przestrzennej) oraz Sylwia Sygar (studentka geografii). Opowiedziały w audycji na żywo na temat zbliżających się obchodów Dnia Ziemi.

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Spotkania

21 kwietnia w Instytucie Pedagogiki odbyło się kolejne spotkanie naukowe z cyklu „Czwartki badawcze”. Gościem spotkania była dr hab. Violetta Kopińska, prof. UMK, która wygłosiła wykład pt. „Krytyczna analiza dyskursu. Charakterystyka podejścia dyskursywno-historycznego i możliwości jego zastosowania w badaniach nad edukacją”.

Dr hab. Violetta Kopińska, prof. UMK jest wybitnym badaczem, stosującym i propagującym w badaniach podejście krytycznej analizy dyskursu, głównie w obszarze wychowania obywatelskiego. Realizuje rozbudowane projekty badawcze w gronie specjalistów polskich i zagranicznych. W swoim wystąpieniu na UMCS, prezentując krytyczną analizę dyskursu, odwołała się w punkcie wyjścia do podstawowych założeń rozpatrywanych na poziomie programowym, społecznym oraz historycznym. Szczegółowo omówiła podejście dyskursywno-historyczne, zwracając uwagę na konstytutywne jego elementy: problematykę, kontekst, relację między językiem i społeczeństwem, interdyscyplinarność itp. Wyakcentowała różne rodzaje podejść dyskursywno-historycznych oraz podkreśliła istotne znaczenie czteropoziomowego kontekstu, w obrębie którego realizowana jest triangulacja teoretyczna.

Długa dyskusja po wykładzie dotycząca wielu znaczących elementów krytycznej analizy dyskursu, w tym subiektywności badacza, niejednoznacznego rozumienia materiału tekstowego, potwierdziła ważność i atrakcyjność poznawczą podjętej problematyki. Po raz kolejny „Czwartek badawczy” wzbudził spore zainteresowanie pracowników i doktorantów, wyrażone dużą frekwencją, komentarzami i dyskusją z prelegentką.

Urszula Lewartowicz

Wyjazdy

W dn. 4–8 kwietnia dr hab. Agnieszka Lewicka-Zelent, prof. UMCS, dr Dorota Chmich i dr Alicja Lisiecka uczestniczyły w mobilności edukacyjnej, realizowanej w ramach Programu Erasmus+, w Uniwersytecie w Mesynie na Sycylii (wł. Università degli Studi di Messina). Wyjazd miał charakter dydaktyczno-szkoleniowy. Program wymiany obejmował zajęcia dydaktyczne dla studentów, szkolenia z zakresu nowoczesnych form kształcenia oraz funkcjonowania Programu Erasmus+ na uniwersytecie goszczącym. Ponadto panie uczestniczyły jako słuchaczki w konferencjach naukowych poświęconych problemom relacji międzykulturowych oraz edukacji ekologicznej na poziomie szkolnictwa średniego i wyższego. Istotną częścią wizyty były także spotkania oraz dyskusje z przedstawicielami Uniwersytetu w Mesynie. Oprócz intensywnej części merytorycznej, za którą odpowiadał prof. Francesco Pira, program umożliwił uczestniczkom mobilności edukacyjnej bliższe poznanie sycylijskiej kultury.

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Sukcesy

Ministerstwo Edukacji i Nauki podjęło decyzję o finansowaniu wniosku pt. „Krytyczne opracowanie, przekład na język polski i wydanie maszynopisu *Mutation in Human Relations?* Viléma Flussera”, złożonego przez dr. Przemysława Wiatra w ramach konkursu Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, moduł Uniwersalia 2.2. Wartość projektu: 49 188 zł. Projekt zakłada prowadzenie dwuletnich badań nad książką Viléma Flussera – jednego z najważniejszych teoretyków mediów i komunikacji drugiej połowy XX w. Materiał źródłowy stanowi niepublikowany dotąd, archiwalny maszynopis (w języku angielskim). Całość prac zamierzona jest na stworzenie publikacji nie tylko przedstawiającej polskiemu czytelnikowi ważną część dorobku Flussera, ale także interpretującej jego myśl i ukazującej ją na tle światowej humanistyki drugiej połowy XX w. oraz w kontekście całości jego teoretycznego konstruktów. Celem projektu jest także wskazanie rosnącego zna-

czenia refleksji Flussera w kontekście zachodzących dziś zmian technologicznych i związanych z nimi przesunięć w rozumieniu ważnych pojęć nauk humanistycznych i społecznych (sfera publiczna i prywatna, demokracja, opinia publiczna itp.), a doniosłość oferowanej polskiemu czytelnikowi pracy objawia się m.in. w jej uniwersalnej wymowie – namysł nad mediami jako istota namysłu humanistycznego.

Maciej Cieciora, student I roku II stopnia International Relations 25 kwietnia był jednym z prelegentów 14. Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach. Swoją wizję pesymistyczną i optymistyczną dla Europy i świata z pozycji młodego Europejczyka Maciej Cieciora przedstawił w ramach jednego z głównych paneli „Europa i Świat 2030”, w którym wraz z wieloma wybitnymi przedstawicielami świata polityki i nauki prognozował sytuację w Europie i na świecie w 2030 r.

Wyjazdy

Dr hab. Ewa Nowak-Teter, prof. UMCS z Katedry Dziennikarstwa w marcu zrealizowała pobyt dydaktyczny w Institut d'Etudes Politiques de Bordeaux. Zrealizowany przedmiot „Propaganda studies” cieszył się dużym zainteresowaniem wśród studentów, którzy aktywnie brali udział w dyskusjach na temat narzędzi i efektów współczesnej propagandy. Pobyt został dofinansowany przez Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS.

Naukowcy w mediach

1 kwietnia ukazał się kolejny odcinek podcastu „Co słyhać?”, tym razem dot. maseczek społecznych, medialnych i technologicznych, które w istotnym stopniu wpływają na emitowanie ludzkiego głosu. Audycję internetową pt. „Głos przez maseczkę” poprowadzili: doktoranci mgr Justyna Kusto i mgr Krystian Nowak oraz dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS z Katedry Teorii Mediów.

1 kwietnia dr Łukasz Lewkowicz z Katedry Myśli Politycznej rozmawiał o kondycji grupy wyszehradzkiej, podejściu jej członków do wojny na Ukrainie oraz sytuacji wewnętrznej Czech i Słowacji w kontekście przyjmowania uchodźców w nowym odcinku podcastu na kanale „Podróż bez paszportu”.

7 kwietnia dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS z Katedry Systemów Politycznych i Praw Człowieka była gościem w audycji pt. „Kobiety Wieczór: Kobiety dawniej i dziś, o zmieniającej się roli kobiet na przestrzeni lat” w Polskim Radiu RDC. Temat rozmowy dotyczył kwestii wyborczego równouprawnienia kobiet.

20 kwietnia na antenie Akademickiego Radia Centrum odbyła premiera 5. odcinka audycji „Naukowe Brzmienie”. Gościem dr hab. Marty Wójcickiej, prof. UMCS z Katedry Komunikacji Medialnej była prof. dr hab. Iwona Hofman, dyrektor Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach.

23 kwietnia dr hab. Konrad Pawłowski z Katedry Stosunków Międzynarodowych był gościem programu „Studio wschodnie” Polskiego Radia Lublin. Rozmawiał z red. Tomaszem Nieśpiałem o bałkańskiej perspektywie i ocenie wydarzeń na Ukrainie.

24 kwietnia prof. dr hab. Iwona Hofman, dyrektor Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach oraz mgr Magdalena Żochowska, absolwentka dziennikarstwa i komunikacji społecznej, laureatka konkursu Medi@stery za pracę magisterską „#Bookstagram – książka i czytanie w mediach społecznościowych” były gośćmi programu „Tędy po trendy” w Radiu Czwórka. Tematem rozmowy z red. Aleksandrą Jasińską był bookstagram – hasztag, profil książkowy oraz wirtualna przestrzeń w aplikacji Instagram, w której powstała licząca ok. 75 mln osób społeczność miłośników książki.

W kwietniu na antenie Akademickiego Radia Centrum miały miejsce trzy kolejne audycje z cyklu „Profesura i popkultura”. 7 kwietnia rozmawiano o tym, jakich odpowiedzi i wskazań, nie tylko w obliczu wojny, udziela nam dziś myśl chrześcijańska. Skupiono się także na popkulturowych obrazach Kościoła, papieża i zwykłego chrześcijanina. Audycja z 14 kwietnia traktowała o sile inspiracji Paschą – obrazu kulturowego, pokazującego przejście od życia do śmierci, oraz próbach wzorowania się na tym symbolu przez współczesnych celebrytów, starających się za wszelką cenę powrócić do normalności po pandemii. 21 kwietnia tematem rozmowy było zjawisko zabawy w popkulturze. Gospodarzami spotkań byli prof. dr hab. Jan Hudzik, dr hab.

Piotr Celiński, prof. UMCS oraz dr Przemysław Wiatr z Katedry Teorii Mediów INoKSiM.

Prof. dr hab. Walenty Baluk, zastępca dyrektora Instytutu Nauk o Polityce i Administracji i dyrektor Centrum Europy Wschodniej odbył w kwietniu dwie rozmowy eksperckie o wojnie na Ukrainie z red. Andrzejem Baryłą w programie TVP3 Lublin „To nas dotyczy”. 19 kwietnia rozmawiano m.in. o strategicznym zwycięstwie strony ukraińskiej, załamaniu pierwszej fazy rosyjskiego natarcia na kluczowe ukraińskie miasta, ofensywie Rosji w Donbasie i stanie ilościowym armii walczących stron. 26 kwietnia prof. W. Baluk opowiedział o dyplomacji rosyjskiej, ryzykach wojny chemicznej i nuklearnej oraz znaczeniu wizyty sekretarza generalnego ONZ w Moskwie.

28 marca dr Damian Szacawa z Katedry Stosunków Międzynarodowych wypowiedział się dla portalu PolskieRadio24.pl nt. spowodowanej inwazją Rosji na Ukrainę zmianie nastawienia opinii publicznej w Finlandii i Szwecji w kontekście chęci dołączenia do NATO.

W kwietniu w Akademickim Radiu Centrum zostały wyemitowane cztery autorskie audycje z cyklu „Studenti mają głos”, których twórcami są studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej UMCS (Kacper Jozopowicz, Julia Bogucka, Mikołaj Borowiec, Martyna Dyduch). #studencimajągłos to najlepsze audycje powstałe jako prace zaliczeniowe podczas warsztatów radiowych pod kierunkiem red. Agnieszki Józwik.

Publikacje

21 kwietnia miała miejsce premiera monografii *Mediatization of Emotional Life* pod redakcją dr hab. Katarzyny Kopeckiej-Piech z Katedry Dziennikarstwa i mgr Mateusza Sobiecha. Książka ukazała się nakładem wydawnictwa Routledge. W tomie 20 badaczy mediów z 12 krajów analizuje zagadnienia dotyczące fundamentalnej roli technologii medialnych w kształtowaniu współczesnego życia emocjonalnego.

W *Komentarzach* Instytutu Nauk o Polityce i Administracji ukazał się tekst pt. *What future for cooperation in the Arctic? Scenarios after Putin's war on Ukraine*,

którego współautorem jest dr hab. Katarzyna Radzik-Maruszak, prof. UMCS z Katedry Administracji Publicznej.

Wydarzenia

W dn. 27–28 kwietnia odbyła się 13. edycja ogólnopolskiej konferencji naukowej „Współczesne media”, zorganizowana przez Katedrę Dziennikarstwa INoKSiM. Blisko 90 badaczy z 22 ośrodków naukowych dyskutowało o dziennikarstwie jakościowym.

26 kwietnia Studenckie Koło Dziennikarskie UMCS wraz z AZS UMCS Lublin zorganizowało kolejne spotkanie z serii „Dziennikarz Sportowy 2.0”. Gośćmi wydarzenia byli dziennikarze sportowi Janusz Basała i Tomasz Włodarczyk.

Katedra Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej w ramach cyklu „Horyzonty Edukacji Medialnej, Informacyjnej i Cyfrowej” zorganizowała 26 kwietnia wykład online pt. „Wykorzystanie otwartych źródeł informacji w wywiadzie konkurencyjnym”, który poprowadziła dr Natalia Vovk z Department of Social Communication and Information Activities Narodowego Uniwersytetu „Lwowska Politechnika” we Lwowie.

23 kwietnia w Warsztatach Kultury odbyło się pierwsze spotkanie w ramach cyklu „Dźwiękownia” przygotowanego przez dr. hab. Piotra Celińskiego z Katedry Teorii Mediów oraz doktorantów: mgr Justynę Kusto i mgr. Krystiana Nowaka wspólnie z Warsztatami Kultury. Gośćmi byli dr Marek Zadrożniak (laryngolog i foniatra) i Wacław Zimpel (kompozytor i multiinstrumentalista), którzy dyskutowali o tym, jak funkcjonuje ludzki słuch, zastanawiali się nad anatomią i fizjologią słuchu oraz fenomenem muzyczności dźwięku. „Dźwiękownia” to cykl spotkań poświęconych dźwiękowi w jego różnych odsłuchach i emisjach. Zagadnienia te rozpatrywać będą specjaliści z różnych dźwiękowych światów: artyści, audiolodzy i audiofile, reżyserzy i reporterzy, foniatry i lektorzy, ludzie nauki i dziennikarze.

Zespół Badań Propagandy i Dezinformacji w porozumieniu z Zespołem ds. wsparcia studentów z Ukrainy zorganizował 5 kwietnia ostatnie spotkanie z cyklu trzech wy-

kładów online pt. „Fenomen propagandy i dezinformacji wczoraj i dziś”, poświęconych zjawisku propagandy i dezinformacji. Wykład pt. „Wojna informacyjna wczoraj i dziś” poprowadziła dr Eleonora Kirwiel z Katedry Myśli Politycznej.

6 kwietnia w sali Rad Naukowych Wydziału Politologii i Dziennikarstwa w formie hybrydowej odbyła się międzynarodowa konferencja pt. „Partnerstwo strategiczne Polski i Ukrainy w kontekście wojny Rosji w Ukrainie”, zorganizowana przez Instytut Nauk o Polityce i Administracji UMCS, Instytut Europy Środkowej w Lublinie oraz Centrum Europy Wschodniej UMCS. Prelegenci z Polski i Ukrainy stwierdzili, że współpraca gospodarcza i polityczna między sąsiadującymi krajami, szczególnie w obliczu wojny, powinna przechodzić z partnerstwa do sojuszu.

30 marca dr Ewelina Kancik-Kołtun z Katedry Administracji Publicznej, w ramach realizacji umowy partnerskiej pomiędzy Wydziałem Politologii i Dziennikarstwa UMCS a Zespołem Szkół nr 2 w Kraśniku, promowała wydział i kierunki studiów oraz przeprowadziła warsztaty dla licealistów. Zrealizowała także warsztaty z komunikacji społecznej, marketingu i kreatywności oraz społeczeństwa informacyjnego, w których uczestniczyło ponad 200 uczniów. Najbardziej aktywni oraz najlepiej ocenieni przez publiczność licealiści otrzymali nagrody.

26 kwietnia dr Łukasz Lewkowicz z Katedry Myśli Politycznej wziął udział w obchodach Międzynarodowego Dnia Książki i Praw Autorskich w I LO im. W. Broniewskiego w Świdniku, gdzie wygłosił wykład o sylwetce i twórczości Józefa Mackiewicza.

11 kwietnia dr Ewa Bulisz z Katedry Komunikacji Medialnej w ramach projektu edukacji medialnej przeprowadziła warsztat online pt. „Wielogłosowość w newsie audiowizualnym”. Jego celem było omówienie różnych składowych newsów oraz uświadomienie, jak odbiorca powinien podchodzić do ich interpretacji. Projekt edukacji medialnej realizowany jest przez Radio Lublin we współpracy z UMCS oraz Lubelskim Samorządowym Centrum Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli.

8 kwietnia w formie zdalnej odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Kreowanie wizerunku w czasach kryzysu”, zorganizowana przez Koło Naukowe Public Relations UMCS. Spotkanie otworzyli: dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS – dziekan wydziału, prof. dr hab. Iwona Hofman – dyrektor Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach oraz dr Wojciech Maguś – opiekun koła. Referaty 15 prelegentek i prelegentów, którzy reprezentowali sześć ośrodków naukowych, zostały przedstawione na trzech panelach. Pierwszy odnosił się do czasów wybuchu pandemii Covid-19, drugi związany był z wojną na Ukrainie, a w ostatnim zostały poruszone pozostałe zagadnienia łączące tematykę wizerunku i kryzysu.

Wydział Prawa i Administracji

Doktoraty

13 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Piotra Wojciecha Sitnika. Temat: „Estoppel in International Investment Law”. Promotor: dr hab. Marcin Menkes, prof. SGH. Recenzenci: dr hab. Łukasz Gruszczyński, prof. ALK, dr hab. Marcin Kałduński, prof. UMK oraz dr hab. Artur Kozłowski, prof. UW. 20 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu Piotrowi Wojciechowi Sitnikowi stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Konferencje

8 kwietnia odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Obywatel a sfera publiczna”, zorganizowana przez Katedrę Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS, Wyższą Szkołę Humanistyczno-Ekonomiczną im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu oraz Think Thank Nauk Administracyjnych. Spotkanie uroczyste otworzyli: prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak – dziekan WPiA, dr hab. Marek Kulik, prof. UMCS – zastępca dyrektora Instytutu Nauk Prawnych UMCS, prof. dr hab. Marian Zdyb – kierownik Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki

o Administracji UMCS, pełniący funkcję przewodniczącego Rady Naukowej Konferencji oraz dr hab. Piotr Szreniawski, prof. UMCS, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego.

Wystąpienia uczestników reprezentujących dziewięć ośrodków naukowych, Stowarzyszenie „Wrażliwy obywatel” oraz ORA w Lublinie zaprezentowano w ramach dwóch sesji. Dotyczyły takich problemów jak: „Relacja pomiędzy organami państwa a obywatelem jako podstawa budowy autorytetu państwa” – prof. dr hab. Marian Zdyb, „Dostęp do świadczeń zdrowotnych w czasie pandemii COVID-19” – dr Agnieszka Wołoszyn-Cichocka, „Wpływ pandemii COVID-19 na świadczenie usług przez banki w Polsce” – dr Eliza Komierzyńska-Orlińska, „Prawo do informacji publicznej a jego nadużycie – rozważania na gruncie orzecznictwa sądów administracyjnych” – dr Anna Fermus-Bobowiec i dr Dorota Lebowa, „Wpływ obywateli na procedurę planistyczną” – mgr Monika Iżewska, „Sytuacja prawna jednostki w przypadku posiadania niewielkiej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych” – mgr Michał Kuna, „Ograniczenia ochrony dóbr osobistych podczas stanów nadzwyczajnych wprowadzonych na terytorium RP” – mgr Wojciech Szczotka, „Wpływ mieszkańców na decyzje władz lokalnych – próba pomiaru i metodologia badań” – dr Agnieszka Ziętek, „Uwagi do projektu zmiany planu zagospodarowania przestrzennego, jako instrument wpływu obywateli na politykę jednostek samorządu terytorialnego – przykład obywatelskiej akcji »Stop zabudowie Parku Węglińskiego«” – dr Karol Dąbrowski, „Dostęp wierzycieli podmiotów rynku finansowego do drogi sądowej – postulaty zmian” – dr Paweł Szczęśniak, „Dezinformacja jako naruszenie interesów konsumentów” – dr Hanna Spasowska-Czarny. Konferencja odbyła się z wykorzystaniem platformy MS Teams.

W dn. 7–8 kwietnia odbył się X Zjazd Prawników-Administratywistów pt. „Ochrona państwa i praw jednostki w sytuacjach kryzysowych oraz stanach nadzwyczajnych”, zorganizowany przez Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS, Katedrę Prawa Konstytucyjnego UMCS oraz Katedrę Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS. Uroczystego otwarcia dokonali: prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak – dziekan WPiA i dr hab. Sławomir Patyra, prof. UMCS

– prodziekan WPiA. W ramach panelu eksperckiego referaty wygłosili: dr Hanna Machińska (zastępca rzecznika praw obywatelskich) – „Praktyka na granicy po ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej oraz niektórych innych ustaw”, prof. dr hab. Marian Zdyb – „Stan wojenny jako stan nadzwyczajny w kontekście ochrony państwa oraz praw i wolności jednostki w prawie polskim”, dr hab. Sławomir Patyra, prof. UMCS – „Ograniczenia wolności i praw jednostki w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o ochronie granicy państwowej oraz niektórych innych ustaw”.

W pierwszym dniu zjazdu uczestnicy przedstawili referaty: „Bezpieczeństwo publicznego finansowania uczelni w czasie pandemii COVID-19” – dr Marzena Świstak, „Dyskrecjonalność sędziowska w dobie prawodawstwa COVID-19” – Patryk Kos, „Ochrona infrastruktury krytycznej a obowiązki podmiotów wchodzących w skład krajowego systemu cyberbezpieczeństwa” – mgr Jakub Piętka, „Sankcje za nieprzestrzeganie reżimu sanitarnego – administracyjne kary pieniężne” – Ada Fałdyga.

W drugim dniu zjazdu w ramach czterech paneli zaprezentowano m.in. następujące wystąpienia: „Obrońcy cywilni w RP” – Zofia Dzierżanowska, „Porządek publiczny państwa podczas protestów społecznych w Polsce” – Justyna Telenga, „Działania samorządu powiatowego w ramach zarządzania kryzysowego” – Magdalena Gębczyńska, „Konstytucyjne stany nadzwyczajne a pandemia COVID-19” – mgr Paulina Augustyn, „Prawo do sądu w dobie pandemii COVID-19” – Karolina Bała, „Stany nadzwyczajne na obszarach wiejskich” – dr Małgorzata Szymańska, „Problematyka ograniczeń praw jednostki w okresie stanu wojennego” – Aleksandra Poślednik, Michał Janik, „Ocena działań polskich władz w sytuacji kryzysowej związanej z kryzysem migracyjnym na granicy z Białorusią” – Mateusz Artemuk, Jarosław Boczek, „Warunki i procedura udzielania azylu w Rzeczypospolitej Polskiej” – Katarzyna Błaszczak, Michał Krzaczek. Uczestnicy reprezentowali 14 ośrodków naukowych z całej Polski. Zjazd odbył się w formie hybrydowej.

W dn. 21–22 kwietnia prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak – dziekan WPiA uczestniczyła w międzynarodowej konferencji naukowej i Zebraniu Ogólnym

Stowarzyszenia Europejskich Wydziałów Prawa – European Law Faculties Association (ELFA), które odbyły się w Warszawie. Przedmiotem obrad były m.in. następujące problemy: zdalne nauczanie na europejskich wydziałach prawa w okresie pandemii, miejsce sztucznej inteligencji w edukacji prawniczej, amerykański model kształcenia w szkołach prawniczych. Podczas Zebrania Ogólnego ELFA przedstawiono i przyjęto sprawozdania stowarzyszenia za okres kadencji poprzednich władz oraz dokonano wyboru członków zarządu.

27 kwietnia w Auli Uniwersyteckiej na WPiA odbył się finał II Lokalnego Konkursu Moot Court z zakresu prawa konstytucyjnego, zorganizowany przez lubelski oddział Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa – ELSA we współpracy z Katedrą Prawa Konstytucyjnego UMCS. Uczestnicy finału zaprezentowali symulacje rozpraw przed Trybunałem Konstytucyjnym. W sądzie konkursowym zasiadali: dr hab. Sławomir Patyra, prof. UMCS, dr hab. Grzegorz Koksanowicz, prof. UMCS i dr Wojciech Mojski. Poziom wystąpienie uczestników konkursu było bardzo wysokie, a zwycięzcami finału zostały drużyny: Konwent seniorów oraz Konstytucyjni.

Spotkania z praktykami

7 kwietnia, z wykorzystaniem platformy MS Teams, odbyło się spotkanie eksperckie z prokuratorem Krystyną Paszek pt. „Prokurator na miejscu wypadku, nadzór i prowadzenie postępowania w sprawach o wypadki komunikacyjne”, zorganizowane przez Studenckie Penalne Koło Naukowe UMCS we współpracy ze Stowarzyszeniem Prokuratorów „Lex Super Omnia”.

W dn. 30 marca – 1 kwietnia odbyła się II edycja Akademii Prawa Podatkowego zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Prawa Podatkowego UMCS. Głównymi tematami były: wpływ Polskiego Ładu na aktualną sytuację prawną i ekonomiczną w obszarze podatków, kwestie związane z opodatkowaniem branży informatycznej oraz kryptowalut. Wśród prelegentów znaleźli się znani doradcy podatkowi oraz prawnicy. Tegoroczna edycja cieszyła się dużym zainteresowaniem studentów i praktyków związanych z branżą podatkową. Wydarzenie odbyło się online.

Złożony świat symboli narodowych

Rozmowa z dr. hab. Tomisławem Giergielem z Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii UMCS

Każdy Polak wie, że symbolami narodowymi Rzeczypospolitej Polskiej są: godło – Orzeł Biały, barwy biało-czerwone oraz hymn – Mazurek Dąbrowskiego. Nie każdy jednak zna ich historię i rozumie znaczenie. Zacznijmy od najstarszego symbolu, czyli od godła. Proszę o przybliżenie historii jego powstania. Podobno związana z tym jest pewna legenda.

Cieszę się, że mogę poruszyć sprawę symboli narodowych na łamach „Wiadomości Uniwersyteckich”. Rzeczywiście, część z nich posiada bardzo odległą metrykę, ale niektóre są z kolei bardzo „młode”. To może zaskakiwać, bo biorąc pod uwagę symbol orła, okazuje się, że musimy sięgnąć do początków państwa. Niektórzy badacze chcieliby doszukiwać się jego genezy już na denarze Bolesława Chrobrego i uważają, że jest to znak protoheraldyczny. Nie jest to wyważony pogląd nie tylko dlatego, że przedstawienie ptaka nie przypomina orła, nie eksponuje jego najbardziej charakterystycznych, drapieżnych cech, ale z uwagi na podobieństwo do innego symbolu. W czasach Chrobrego była bowiem okazja do przyswojenia sobie symboliki cesarskiego majestatu, symbolizowanego przez innego dostojnego przedstawiciela awifauny, czyli pawia. I ten właśnie ptak jest wskazywany jako wzór dla denara Chrobrego, który, jak wiadomo, był w doskonałych relacjach z cesarstwem. Obawiam się jednak, że z uwagi na zamieszczenie reprodukcji tego denara przez Narodowy Bank Polski na banknocie dwudziestozłotowy jego użytkownicy

będą wiązać wspomniane wyobrażenie z prototypem polskiego godła.

Większość badaczy skłania się do sądu, że orzeł pojawia się w polskiej sferze symbolicznej później, w XII w., a jako znak w pełni heraldyczny funkcjonuje dopiero od schyłku XIII w. Jego struktura formalna kształtowała się długo. A legenda wywodzi się z próby wytłumaczenia przez kronikarzy nazwy pierwszej stolicy, czyli Gniezna, która miała pochodzić od orlego gniazda jako miejsca bezpiecznego, ale i zawierającego symbolikę mocy, wynikającą z drapieżności. Taka interpretacja odpowiadała potrzebom narodowego imaginarium. Legenda ta niekoniecznie tłumaczy rzeczywiste pochodzenie nazwy Gniezna, ale mówi, z jakimi cechami zwierząt utożsamiali się nasi przodkowie. Szkoda, że się zapomina, iż w jednym z najstarszych przekazów Lech wybrał owe miejsce na założenie stolicy także z uwagi na „uroczą okolicę”. Niemniej symbolika akwilarna (od łac. *aquila* – „orzeł”) na trwale weszła do polskiego zestawu symboli narodowych.

Zapisy na temat symboli narodowych znajdują się w Konstytucji RP. Wielu heraldyków wskazuje jednak, że w przypadku godła mamy tam do czynienia z błędem, polegającym na pomyleniu godła z herbem. Z czego wynikają te wątpliwości w ich interpretacji? Uważa Pan, że są uzasadnione?

Oczywiście, godło jest jedynie elementem herbu – ważnym elementem, ale tarcza, która posiada ukształtowa-

ną historycznie odmianę oraz pole o określonej barwie heraldycznej są również konstytutywnym elementem herbu. To nie jest tylko niedookreślone w Konstytucji „czerwone pole”. W istocie najważniejszym symbolem Rzeczypospolitej Polskiej jest herb Orzeł Biały (pisany z dużych liter, gdyż herby posiadają nazwy własne), a nie „wizerunek orła białego” jak mówi ustawa zasadnicza. Mówiąc krótko, herb Orzeł Biały składa się, jak każdy herb, z godła i tarczy. Nieporozumieniem jest więc nazywanie herbu państwa „godłem” czy „wizerunkiem orła białego”. Jest to swoiste curiosum w dziejach heraldyki. Wprowadza zamęt w obszarze tak doniosłym dla kultury i tożsamości narodowej.

Znawcy tych problemów wielokrotnie podnosili potrzebę stworzenia właściwych zapisów legislacyjnych oraz wypracowania poprawnego wzoru Orła Białego. Uwagi do ostatniego projektu Ustawy o symbolach państwowych, sprzed roku, przygotowane przez Polskie Towarzystwo Heraldyczne ledwo zmieściły się na 57 stronach. Brał w tym udział również lubelski oddział Polskiego Towarzystwa Heraldycznego. Tak się składa, że 18 lat temu w „Wiadomościach Uniwersyteckich” zamieściłem artykuł, który był relacją z prac nad ówczesną ustawą o symbolach i zatytułowałem go właśnie: „Herbem Rzeczypospolitej jest Orzeł Biały”. Chciałem w ten sposób podkreślić problem, o którym rozmawiamy i który nadal nie został rozwiązany. Wówczas pracowałem nad nim z gronem współpracowników nasz Mistrz, prof. Józef Szymański, rektor UMCS w latach 1982–1984, długoletni kierownik Zakładu Nauk Pomocniczych Historii i Bibliotekoznawstwa, jeden z założycieli i członek honorowy odnowionego Polskiego Towarzystwa Heraldycznego. Prowadził badania nad heraldyką państwową, samorządową, miejską i uniwersytecką, tak historyczną, jak i współczesną. Jego wybitnym osiągnięciem jest podręcznik *Nauki pomocnicze historii*, którego pierwsze wydanie miało miejsce w Wydawnictwie UMCS w 1968 r. Zawierał rozdział o heraldyce, co wywołało negatywną reakcję ówczesnych władz. Po 1989 r. profesor kontynuował te prace, co wyrażało się w publikacjach: *Korzenie polskiej tożsamości narodowej*, *Reddidit victricia signa Polonis* oraz *Herb, chorągiew, flaga, pieczęć, hymn*, ogłaszanych na łamach „Rzeczypospolitej”, „Roty”, „Biuletynu Komisji Konstytucyjnej Kancelarii Sejmu”. Gdy prof. Józef Szymański zmarł w 2011 r., środowisko heraldycz-

Archiwum prywatne Tomisława Giergela

ne boleśnie odczuło stratę jego osoby, był obdarzony charyzmą, odwagą i autorytetem.

Badania nad uporządkowaniem tej ważnej sfery symbolicznej są kontynuowane i stanowią doskonały przykład na użyteczność heraldyki i jej wpływ na społeczeństwo, co, mam nadzieję, będzie docenione w czasie trwającej ewaluacji jakości nauki.

Przejdźmy teraz do barw narodowych. Mówimy o nich zwykle tylko w kontekście flagi. Czy zawsze występowały w takiej postaci? I co oznaczają te barwy?

Liczba wszystkich barw heraldycznych jest ograniczona. Są to: czerwień, błękit, zieleń i czerń oraz dwie symbolizujące metale: srebro i złoto, czyli barwa żółta i biała. Flaga państwowa RP składa się z barwy białej – symbolizuje białego orła i barwy czerwonej, która wywodzi się z pola tarczy herbowej. A więc barwy flagi, a zarazem barwy narodowe wywodzą się z naszego herbu. Symbolika tych barw jest rozbudowana. Biel oznacza czystość, niepokalanie oraz uczciwość. Czerwień to z kolei symbol ognia i krwi. Na polu bitwy barwa czerwona miała świadczyć o naszym poświęceniu i odwadze, o tym, że nie cofniemy się przed wrogiem. Zauważmy, że tego typu identyfikacje jeszcze do niedawna posiadały wyłącznie konotacje historyczne, lecz w dzisiejszych czasach nabierają nowego wymiaru. Barwne znaki umieszczane na płacie tkaniny, zwane w nauce weksyliami, były niegdyś bardzo rozpowszechnione, również jako chorągwie, sztandary, flagi czy proporce, a obecnie pojawiają się także bandery i flagi stolikowe. Służyły do komunikacji, na przykład w wojsku, ale również w celu manifestacji wartości wyznawanych przez właścicieli weksyliów.

Fot. Pexels

W styczniu przeprowadziłem webinarium z heraldyki z naszą szkołą partnerską I Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Jarosławiu. Szkoła z naszej oferty wybrała temat „Jaki jest Twój znak, czyli heraldyka w życiu codziennym”. Uczniowie z nieukrywaną ciekawością słuchali o symbolice narodowej, ale również lokalnej. W szkolnych programach nauczania nie przewidziano na nią wiele czasu, a mówi ona dużo o nas samych i naszych wartościach.

Wracając do barw narodowych, najbardziej interesująca jest czerwień, a raczej wartość kolorystyczna tej barwy. Polską czerwień heraldyczną określił Sejm Królestwa Polskiego w 1831 r. jako czerwień pąsową (odcień kwiatu maku). Później wprowadzano czerwień w odcieniu cynobrowym albo karmazynowym (z niewielką domieszką błękitu). Ja się opowiadam za odwrotem barwy pąsowej.

Jak widać, jest wiele tematów do dyskusji w dziedzinie symboli narodowych... Przypomnijmy, że Dzień Flagi RP to święto narodowe obchodzone z maja. Towarzyszyć mu może refleksja o dziejach polskich barw i ich znaczeniu.

Hymnem Polski jest Mazurek Dąbrowskiego, który pod tym tytułem funkcjonuje dopiero od 1927 r., wcześniej nosił bowiem nazwę „Pieśń legionów pol-

skich we Włoszech”. Dlaczego akurat ta patriotyczna pieśń stała się hymnem i jak do tego doszło?

Warto jeszcze dodać inną nazwę naszego hymnu. Przed wojną hymn narodowy był określany również jako pieśń „Jeszcze Polska nie zginęła”. Ten tytuł, a jednocześnie pierwszy wers ukazuje okoliczności powstania. Pieśń została napisana przez Józefa Wybickiego w lipcu 1797 r. w miejscowości w Reggio nell’Emilia w północnych Włoszech, gdzie kwaterował Jan Henryk Dąbrowski wraz ze swymi legionistami. Śpiewana była w czasie wszystkich zrywów narodowych w XIX i XX w. Chociaż miała „konkurencję” w innych pieśniach, na przykład w Rocie, to Mazurek Dąbrowskiego był najbardziej popularny, może dlatego, że najsilniej wyrażał nadzieję na odzyskanie niepodległości. Został oficjalnie ustanowiony w okresie międzywojennym i w tej postaci dotrwał do chwili obecnej.

Hymn Rzeczypospolitej Polskiej powinien być wykonywany lub odtwarzany w sposób zapewniający mu należną cześć i szacunek. Co ciekawe, trwa dyskusja nad kolejnością jego zwrotek. Obecnie najpierw śpiewamy „Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę”, a dopiero potem „Jak Czarniecki do Poznania”. Kolejność odwrotna ma na celu przywrócenie logiki treści utworu. Legiony, żeby wkroczyć do Poznania od południa (z Galicji), musiałyby zacząć od przeprawy przez Wisłę i Wartę.

Proces kształtowania się hymnów narodowych mamy już za sobą, ale czy w czasach, gdy powstawały symbole, istniały jakieś warunki, zasady, na podstawie których wybierano i stosowano te znaki?

Owe kryteria są badane przez naukę o herbach, która składa się z dwóch działów: heraldyki historycznej rozpoznającej prawa, jakimi rządziła się w przeszłości ta sfera oraz heraldyki praktycznej albo żywej, uprawianej w celu kształtowania umiejętności stosowania herbów i innych symboli. Nie zapominajmy, że obecnie mamy do czynienia również z całkiem częstymi przypadkami kreowania herbu, wiele samorządów go nie posiada lub posługuje się niewłaściwymi symbolami. Powinny być one ustanawiane w zgodzie z zasadami heraldyki, weksylogologii i miejscową tradycją historyczną, jak mówi ustawa o odznakach i mundurach. Podejmuje się też próby rozbudowania symboliki narodowej w sposób urzędowy, wprowadzając do projektu ustawy o symbolach nowe znaki, czyli na przykład

Źródło: Archiwum Muzeum UMCS

Chorągiew Rzeczypospolitej czy kokardę narodową. Jest to działanie uprawnione, ale przy zachowaniu zasady nienaruszalności dziedzictwa polskich znaków państwowych. Przy tego rodzaju projektach konieczne jest powoływanie do grona autorów specjalistów z zakresu zarówno heraldyki historycznej, jak i heraldyki praktycznej. Bardzo ważna jest znajomość sztuki blazonowania (stosowanie właściwego opisu herbów), którą posługuje się heraldyka żywa, oraz umiejętność wskazania godniejszego miejsca dla herbu czy flagi, reprezentujących nasze państwo wśród wielu herbów, flag czy innych znaków, w tym korporacji czy samorządów. Miejscem uprzywilejowanym było zawsze centrum zespołu znaków. Ciekawy przykład stosowania takiego honorowego miejsca dla herbu państwa możemy zaobserwować na archiwalnej fotografii przedsta-

↑ Sesja Miejskiej Rady Narodowej w Lublinie. Uroczyste przekazanie gruntów pod budowę obiektów UMCS, 1946 r.

wiającej heraldyczny wystrój sali obrad lubelskiej Rady Narodowej w 1946 r. Ma to związek z historią naszego Uniwersytetu, gdyż zdjęcie wykonano przy okazji uchwalenia przekazania terenów pod budynki UMCS. Widzimy umieszczony na środku herb państwa, a po jego obu stronach herby ziemi lubelskiej i samego Lublina. Ciekawe, czy lublinianie kojarzą inne miejsce z takim zestawem symboli?

Tego typu rozwiązanie nie zawsze jest wykonalne ze względów praktycznych, poza tym pojawia się pytanie: co zrobić, gdy mamy do czynienia z wieloma znakami

(dzisiaj są też herby powiatów itd.) W praktyce urzędowej honorowym miejscem dla herbu i flagi naszego państwa jest prawa strona (mównicy, stołu prezydiального, sceny lub występującej osoby), czyli lewa strona dla patrzącego od frontu. Zauważmy, że w tę stronę, nazywaną prawą stroną heraldyczną, zwrócone są wszystkie godła heraldyczne, np. orzeł w herbie Orzeł Biały. Wielu czytelników może być zaskoczonych, gdy powiemy, że te zasady wywodzą się ze średniowiecza. Zwróćmy uwagę, że rycerz dzierżył w lewej dłoni tarczę z herbem (prawa dłoń służyła do operowania bronią). Z jego punktu widzenia godło było skierowane właśnie w prawo, a w praktyce – wprost, w kierunku przeciwnika. Gdy nad królem zawieszano kilka herbów, Orzeł Biały widniał nad prawicą władcy. Godła pozostałych herbów nie powinny być zwrócone do niego tyłem, lecz przodem, były więc odwracane jak w odbiciu lustrzanym. Popatrzmy jeszcze raz na fotografię z 1946 r. Zauważmy, że jelen w herbie ziemi lubelskiej jest odwrócony przodem w stronę Orła Białego. To nie jest heraldyczny błąd. W ten sposób zastosowano kurtuazję heraldyczną, zwyczaj przeniesiony do powojennej rzeczywistości z odległych, królewskich czasów, choć lubelski jelen nie ma szczęścia do poprawnych wizerunków.

W naszym kalendarzu mamy wiele świąt państwowych, podczas których symbole narodowe odgrywają szczególną rolę. Jak zatem powinniśmy dbać o te symbole nie tylko od święta, ale przez cały rok?

Konstytucja mówi, że symbole Rzeczypospolitej Polskiej podlegają ochronie prawnej. Z kolei obowiązująca Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych odsyła do odrębnych przepisów, a są nimi Kodeks karny i Kodeks wykroczeń, które zabraniają publicznego znieważania, niszczenia, uszkodzenia lub usuwania godła, sztandaru, chorągwi, bandery, flagi bądź innego znaku państwowego. Co ciekawe, w okresie PRL taką ochronę posiadały „symbole międzynarodowego ruchu robotniczego”, a karano za eksponowanie orła z koroną. Specjaliści zauważają, że ochrona prawnokarna powinna obejmować także symbole państw obcych, niezależnie od tego, przez kogo są eksponowane, gdyż chronione są obecnie tylko jako wystawione na widok publiczny przez przed-

stawicielstwo innego państwa lub na zarządzenie polskiego organu władzy.

Ale dbanie o symbole narodowe to nie tylko przestrzeganie przepisów, lecz kultywowanie tradycji oraz właściwe używanie herbu i flagi. Ostatnie wydarzenia za naszą wschodnią granicą zwiększyły intensywność kontaktów międzynarodowych. W czasie spotkań przedstawicieli państw oraz organizacji międzynarodowych, a do tego dochodzą czasem samorządy, eksponowane są zespoły flag w kolejności, która zależy od tego, kto jest gospodarzem spotkania. Do uporządkowania najszerszych zespołów stosuje się układ alfabetyczny nazw państw. Ostatnio otrzymałem kilka telefonów od administracji budynków w sprawie kolejności wywieszania flag, gdyż jako wyraz poparcia dla Ukrainy powszechnie zawieszają się flagę tego państwa obok flagi RP, ale gdy dochodzi do tego flaga organizacji, na przykład związków zawodowych czy samorządu, kwestia ich kolejności staje się złożona. Nie należy uczyć się zasad pierwszeństwa na pamięć. Żeby nie popełnić błędu, wystarczy zrozumieć zasady precedencji symboli oraz ich genezę, o której mówiliśmy, że wywodzi się od zwyczajów stosowanych w kulturze rycerskiej i dworskiej.

Przy tej okazji chciałbym wspomnieć, że powinniśmy również dbać o znaki ważne dla społeczności lokalnych. Gdy zawodzi nauczanie o symbolach narodowych, lekceważone będą także historyczne znaki miejskie i terytorialne. Obserwujemy na przykład bardzo niepokojący proces wypierania historycznych herbów miast przez logotypy promocyjne, wywodzące się przecież ze znaku handlowego. To zjawisko jest obecne nawet w Krakowie, ale na szczęście nie wystąpiło w Lublinie.

Na koniec powiem, że troska o symbole narodowe powinna przypominać o szacunku wobec symboli uniwersyteckich, które wyrażają wartości wspólne i ważne dla całej wspólnoty akademickiej. Krokiem w tym kierunku w naszej Uczelni było opracowanie i uchwalenie w ostatnim czasie Regulaminu ceremoniału akademickiego UMCS.

Jak widać, świat symboli jest złożony i wielowymiarowy, ale symbole zawsze wyrażają wartości pozytywne, podkreślające więź pomiędzy ludźmi, bez względu na to, czy reprezentują wielkie czy małe ojczyzny, wielkie czy małe wspólnoty.

Rozmawiała Magdalena Cichocka

Warto postawić na działalność studencką

Rozmowa z Martą Wolińską z Biura Spraw Studenckich UMCS

UMCS oferuje wiele możliwości rozwoju studentom. Jedną z nich jest członkostwo w kołach naukowych i organizacjach studenckich. Zacznijmy od określenia, czym są koła naukowe, a czym organizacje studenckie.

W Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej funkcjonują obecnie 134 organizacje studenckie/doktoranckie (ich łączna liczba stale się zmienia, jedne kończą swoją działalność, a w ich miejsce powstają nowe). Jest to nazwa ogólna dla wszystkich rodzajów organizacji, jakie działają w strukturach naszej Uczelni. Wśród nich znajdują się koła naukowe działające przy poszczególnych jednostkach UMCS, organizacje o zasięgu ogólnouczelnianym, tj. działające na obszarze całej Uczelni, ale również tzw. organizacje rejestrowe działające na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej, które mają zarejestrowane lokalne oddziały w naszym Uniwersytecie.

Jakie organizacje studenckie funkcjonują na Uczelni i ile osób jest w nich zrzeszonych? Czym zajmują się te organizacje?

Wśród 134 organizacji studenckich/doktoranckich działających w strukturach UMCS mamy obecnie 124 koła naukowe działające przy wszystkich wydziałach UMCS, 7 organizacji ogólnouczelnianych i 3 organizacje rejestrowe. Liczba członków w poszczególnych organizacjach stale się zmienia, więc trudno byłoby ją konkretnie oszacować, niemniej jednak wymaganym minimum dla organizacji studenckiej jest 10 członków, a dla organizacji doktoranckiej 5 członków. Mamy jed-

nak takie koła, które w ramach swojej struktury zrzeszają nawet ponad 100 osób!

Zakres działalności organizacji studenckich funkcjonujących w strukturach UMCS jest niezwykle szeroki i myślę, że mogłaby na ten temat powstać już niemała publikacja. Wszystko zależy od specyfiki danej organizacji i ustalonych do realizacji jej statutowych celów. Działalność naszych organizacji opiera się nie tylko na podejmowaniu inicjatyw stricte naukowych, takich jak publikacje, badania, konferencje, wykłady czy seminaria, ale skupia się również na popularyzacji nauki poprzez organizację warsztatów naukowych, pokazów chemicznych i fizycznych, zajęć laboratoryjnych, turniejów i konkursów wiedzy, targów kosmetycznych, wycieczek czy warsztatów terenowych. Studenci działający na co dzień w organizacjach studenckich angażują się również w działalność społeczną, m.in. na rzecz uchodźców, dzieci chorych lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, seniorów czy osób wykluczonych społecznie. Z ogromnym zaangażowaniem realizują zabawy choinkowe, kiermasze świąteczne oraz zbiórki darów i pieniędzy dla osób najbardziej potrzebujących.

Zakładam, że część z tych organizacji kończy swoją działalność wraz z odejściem danego rocznika studentów, inne funkcjonują znacznie dłużej. Od czego to zależy?

Owszem, zdarzają się takie sytuacje, że koło kończy swoją działalność wraz z ukończeniem studiów przez jego członków, jednak w większości przypadków ta ciągłość funkcjonowania organizacji zostaje zachowana, m.in. dzięki dużym staraniom ich opiekunów me-

rytorycznych. Coraz częściej zauważam również tendencję powoływania do zarządu organizacji studentów niebędących na ostatnim roku studiów, dzięki czemu w kolejnym roku akademickim nowy zarząd organizacji ma wsparcie merytoryczne studentów, którzy pełnili tę funkcję w ubiegłym roku.

Co trzeba zrobić, aby zostać członkiem danego koła naukowego? Co w sytuacji, gdy grupa studentów nie odnajduje miejsca dla swoich zainteresowań wśród już funkcjonujących kół? Czy trudno jest założyć nowe koło naukowe?

Każde koło ma własne sposoby rekrutacji członków do swoich struktur – Uczelnia nie narzuca w tym zakresie żadnych konkretnych procedur. Niektóre organizacje pozyskują nowych członków poprzez udostępnianie formularzy członkowskich, inne prowadzą spotkania rekrutacyjne czy promują swoją działalność np. na Drzwiach Otwartych, zachęcając przyszłych studentów UMCS do zaangażowania w prowadzoną przez ich koło działalność studencką.

Generalnie każda grupa studentów/doktorantów może założyć własną organizację, musi jedynie spełnić wspomniane regulaminowe minimum oraz złożyć wymagany komplet dokumentów rejestrowych. Nie jest to trudne – studenci mogą skorzystać z informacji zawartych w Regulaminie, który szczegółowo opisuje cały proces, lub zapoznać się z instrukcjami zamieszczonymi na stronie organizacji studenckich UMCS (www.umcs.pl/pl/organizacje-studenckie.htm). Mogą również liczyć na pomoc i wsparcie w tym zakresie od pracowników Biura Spraw Studenckich Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów.

W jaki sposób finansowane są organizacje studenckie w UMCS?

Wszystkie organizacje funkcjonujące w strukturach UMCS mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do swojej działalności oraz realizowanych badań, projektów czy wydarzeń. Cyklicznie organizowane są konkursy grantowe dla organizacji, takie jak: Konkurs Grantowy Władz Rektorskich, Konkurs Grantowy Samorządu Studentów czy Konkurs Grantowy Centrum Promocji. Studenci mogą zatem w sposób ciągły otrzymywać dofinansowanie grantowe dla swojej bieżącej działalności, mogą również liczyć na wsparcie finansowe swoich wydziałów czy władz Uczelni. Coraz częściej studen-

ci podejmują także współpracę z otoczeniem biznesowym przy realizacji swoich projektów.

Myślę, że warto w tym miejscu podkreślić, że nasi studenci i doktoranci z kół naukowych coraz chętniej i częściej pozyskują środki na realizację swoich projektów w ramach cyklicznie ogłaszanych przez różne departamenty Ministerstwa Nauki i Edukacji konkursów grantowych, takich jak „Najlepsi z Najlepszych” czy „Studenckie Koła Naukowe Tworzą innowacje”. Mamy już na swoim koncie kilka takich zrealizowanych projektów. Na działania Koła Naukowego Frakcja Sucha z Wydziału Artystycznego już trzykrotnie Uczelnia otrzymała pozytywną rekomendację, a tym samym finansowanie projektów dotyczących wyjazdów studentów na międzynarodowe konkursy sztuki w ramach kolejnych edycji programu „Najlepsi z Najlepszych”.

Z kolei Koło Naukowe Twórczych Pedagogów Resocjalizujących przy wsparciu Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów po raz drugi otrzymało dofinansowanie z programu „Studenckie Koła Naukowe Tworzą innowacje” na realizację kolejnego projektu dotyczącego resocjalizacji penitencjarnych. Pierwszy projekt pn. „Socjoterapia w resocjalizacji penitencjarnej” jest jeszcze w trakcie realizacji. Studenci prowadzą badania w dwóch placówkach penitencjarnych, wprowadzając nową, autorską metodę resocjalizacji, którą później zamierzają rozpropagować wśród pozostałych polskich placówek. W drugim projekcie pn. „Skuteczność arteterapii w resocjalizacji penitencjarnej skazanych odbywających karę po raz pierwszy” studenci wejdą do Aresztu Śledczego w Lublinie, by udowodnić, że resocjalizacja za pomocą sztuki jest możliwa. Badania dotyczące skuteczności arteterapii będą prowadzone metodą dramy i podczas zajęć plastycznych.

W ramach tego samego programu ministerialnego otrzymaliśmy wsparcie na działania Studenckiego Koła Naukowego Geografów na podstawie projektu pn. „Opracowanie metody pozyskiwania danych teledetekcyjnych do oceny rozwoju flory obszarów chronionych”, którego celem jest stworzenie unikalnego algorytmu pozyskiwania danych przestrzennych o dużej rozdzielczości w obszarach ochrony ścisłej z uwzględnieniem specyfiki żyjących tam gatunków roślin i całego ekosystemu przyrodniczego. Badania prowadzone są za pomocą zakupionego w ramach projektu profesjonalnego bezzałogowego systemu latającego Birdie Geo.

Fot. Bartosz Pół

Jakie korzyści może przynieść studentowi członkostwo w organizacji studenckiej?

Myślę, że działalność w organizacjach studenckich/ doktoranckich ma wiele plusów, które być może na początku nie są przez studentów tak bardzo dostrzegane. Codzienne funkcjonowanie w organizacji to szeroko rozumiana współpraca, zarówno wewnątrz Uczelni czy wewnątrz samej organizacji, jak również z otoczeniem zewnętrznym, tj. szkołami partnerskimi i jej uczniami, ośrodkami samorządowymi, instytucjami kultury, organizacjami NGO, ale i całym otoczeniem biznesowym. Studenci zdobywają nowe doświadczenia i kompetencje wykraczające poza wiedzę akademicką, ale też nawiązują cenne kontakty na przyszłość.

Zaangażowanie w działalność studencką to również nauka funkcjonowania w formalnych strukturach czy praca z obowiązującymi przepisami prawa, ale również podejmowanie szeregu działań logistycz-

nych, organizacyjnych, promocyjnych czy wydawniczych. Wszystko to sprawia, że studenci otrzymują wartość dodaną w postaci wachlarza umiejętności cenionych przez pracodawców w późniejszej pracy zawodowej, które jednocześnie mogą być pomocne w wejściu w jakże wymagający dziś rynek pracy. Działalność w kołach naukowych to również możliwość budowania dorobku, który pomaga w staraniach o różne stypendia uczelniane, np. z Własnego Funduszu Stypendialnego, Stypendium Rektora, ale i zewnętrzne stypendia fundowane, takie jak Stypendium Santander Universidades.

Członkostwo w organizacjach studenckich to także możliwość poznania nowych ludzi, którzy mają podobne zainteresowania czy system wartości oraz chęć do działania. Znajomości te nierzadko przeradzają się w trwałe przyjaźnie.

Wywiad przeprowadziła Ewa Kawałko-Marczuk

Stres – przyjaciel czy wróg?

Komentarz ekspercki

Stres dotyka nas w wielu momentach życia, także tych, które związane są z rozwojem i zmianą. Można wymienić mnóstwo sytuacji, które jednocześnie cieszą i stresują, a to dlatego, że człowiek z natury obawia się rzeczy, których nie zna, ale jednocześnie wzbudzają one w nim ekscytację. Niewątpliwie do takich sytuacji można zaliczyć to, że wiele osób aktualnie przygotowuje się do podjęcia ważnej dla siebie decyzji, która w większym lub mniejszym stopniu będzie miała wpływ na dalsze funkcjonowanie społeczne, zawodowe czy osobiste. O czym mowa? O stresie związanym z egzaminami maturalnymi oraz procesem rekrutacji na studia. Wielu maturzystów chce tylko „przetrwać” egzaminy, ponieważ uważa, że już nic bardziej stresującego się nie zdarzy. Nic bardziej mylnego, teraz czas na podjęcie ważnej decyzji, ale dzięki wskazówkom zawartym w tekście ten aspekt może okazać się prostszy. Studiowanie to etap, który bez wątpienia wielu absolwentów wspomina z sentymentem. Zatem co zrobić, aby sytuacja stresowa współgrała z najlepszym okresem życia? Niniejszy tekst będzie opisywał zagadnienia dotyczące stresu, strategii radzenia sobie z nim oraz implikacji praktycznych z tym związanych.

Stres to zespół powiązanych procesów w organizmie i systemie nerwowym, stanowiących ogólną reakcję osoby na działanie bodźców lub sytuacji niestandardowych, trudnych, zakłócających, zagrażających, przykrych lub szkodliwych.

Dla każdego sytuacja stresująca może oznaczać coś innego – będzie to zależało od wcześniejszych doświadczeń, charakteru czy sposobów reagowania na konkretne zdarzenia, takie jak np. wypadek, trudności rodzinne itd.

Stres może pojawić się również w związku ze zmianami życiowymi, np. wyborem kierunku studiów, rekrutacją lub rozpoczęciem nauki (studiów) w nowym mieście. Niektórzy wyczekują takich zmian w życiu i funkcjonowaniu, a dla innych mogą być dużym problemem.

Można wyróżnić stres pozytywny i szkodliwy. Ten pierwszy *eustres* (dobry stres) mobilizuje do działania i mimo trudności prowadzi do rozwoju. To on głównie stanowi ważny aspekt zmian. Stres może wywoływać np. rekrutacja na studia – trudna aktywność, wiążąca się z niepewnością, wychodzeniem poza swoją strefę komfortu czy koniecznością porównywania się z innymi osobami, np. podczas sprawdzania list rankingowych czy niedostania się na wymarzone studia w pierwszej kolejności.

Natomiast *dystres* (stres zły) traktowany jest przez jednostkę jako ciężki lub trwający tak długo, że wywołuje dezorganizację działania. Człowiek zamiast mobilizować się do pracy, jest zmuszony, aby zrezygnować z aktywności, np. mimo bardzo dobrych wyników rekrutacyjnych stwierdza, że nie jest gotowy na zmianę swojego życia i przeprowadzenie się do innego miasta w celu studiowania.

Warto też wspomnieć o stresie psychologicznym. Wiąże się ze zmianą w otoczeniu wywołującą wysoki stopień napięcia emocjonalnego, które uniemożliwia normalny sposób reagowania. Do tego stresu można także zaliczyć ten związany z rekrutacją, gdyż często dostanie się lub nie na studia może warunkować osiągnięcie przez nas celów życiowych.

I tutaj przechodzimy do sposobów radzenia sobie ze stresem w trudnych sytuacjach. Wyróżniamy cztery strategie zaradcze, takie jak:

- **prewencyjna** – można ją zastosować jeszcze przed wystąpieniem zagrożenia, które przewidywane jest w najbliższym czasie, poprzez np. przygotowanie się do procesu rekrutacji – poznanie platformy i wymagań; etap rekrutacji; sprawdzenie danych koniecznych do dostania się na studia; analizę konkurencji i liczby punktów potrzebnych, aby dostać się na dany kierunek;
- **walki** – możliwa do zastosowania bezpośrednio w sytuacji zagrożenia. Nie zawsze jest to strategia optymalna, gdyż podczas aktywności pojawia się bardzo duża utrata energii, np. za wszelką cenę chcę się dostać na dany kierunek studiów, bardzo dużo się uczę, a niekiedy nie mam wpływu na wyniki m.in. przez słabą koncentrację na egzaminie;
- **obrony** – możliwa do zastosowania w celu ochrony swojego zdrowia psychicznego i fizycznego. Polega na czekaniu aż zagrożenie się zmniejszy. W przypadku rekrutacji to moment, kiedy decyduję się na nieskładanie dokumentów w pierwszych terminach, a czekam na moment, kiedy mogę zrekrutować się tam, gdzie zostały jeszcze miejsca, tuż przed rozpoczęciem roku akademickiego;
- **ucieczki** – strategia ta pojawia się często w sytuacji trudnej, niemożliwej do zrealizowania lub wówczas, kiedy ktoś nie widzi możliwości pozytywnego zakończenia danego działania. Patrząc przez pryzmat rekrutacji, może się pojawić np. kiedy ktoś nie wierzy w siebie i boi się, że realizacja celu jest niemożliwa, dlatego woli od razu wycofać się z aktywności. Stres związany z rekrutacją na studia może kojarzyć się z wieloma elementami: poczuciem utraty „cennego” czasu, który można było poświęcić czemuś innemu; przesadnymi wymaganiami co do swojej osoby; przeświadczeniem o konieczności zakończenia aktywności za wszelką cenę; ambicją robienia wszystkiego perfekcyjnie, bycia lepszym i szybszym niż inni; nierealizowaniem zadania, które może powodować zaniżenie swojej wartości; obawą, że można kogoś zawieść, np. czy poradzę sobie z samodzielnym mieszkaniem, czy uda mi się nauczyć wymaganych zagadnień; realizacją nie swoich pragnień i ambicji, ale np. swoich rodziców.

Przed rekrutacją lub w jej trakcie warto porozmawiać z doradcą zawodowym lub doradcą kariery, który pomoże w ustaleniu naszych celów i preferencji. W przy-

Fot. Barbasz Profi

padku, kiedy sytuacja wydaje się bardzo trudna, warto skorzystać z pomocy psychologa, psychoterapeuty, psychiatry. Osoby, które mają doświadczenie w radzeniu sobie z trudnościami, mogą spróbować poradzić sobie same przez zastosowanie autorefleksji, wizualizacji, technik relaksacyjnych lub oddechowych.

Co jeszcze możemy zrobić, żeby zmniejszyć poziom stresu związanego z rekrutacją? Zabezpieczyć się, wysyłając zgłoszenia na 2–3 kierunki studiów. Zwrócić uwagę na to, że listy rekrutacyjne mogą się w dużym stopniu różnić od tych ostatecznych. Sprawdzać system, w którym odbywa się rekrutacja, aby być na bieżąco z informacjami. Zachować spokój i pogodę ducha, gdyż nie zawsze można mieć wpływ na wynik rekrutacji. Traktować proces rekrutacyjny jako wyzwanie, a nie przykry obowiązek.

Cokolwiek zdarzy się w procesie rekrutacji, ważne jest to, aby dążyć do spełnienia swoich marzeń. Nie można zapominać, że czasem dzięki trudom można odkryć cel swojego życia.

Warto również pamiętać, że stres jest nieodłącznym elementem życia człowieka, bez niego rozwój byłby całkowicie niemożliwy. To między innymi dzięki niemu możemy na każdym kroku obserwować zmiany.

Tak naprawdę decyzja podjęta w tej chwili nie zawsze będzie determinowała to, jak życie danego człowieka będzie wyglądało w przyszłości. Dlatego czas studiów warto przeznaczyć na odkrywanie siebie, swoich możliwości, uprawianie hobby i rozwijanie pasji. Człowiek jest zmienną jednostką, ważne, aby wykorzystać ten czas w 100% na poszukiwanie nowych doświadczeń i możliwości rozwoju. A proces rekrutacji to tylko jeden z elementów, które potrzebne są do rozpoczęcia nowego etapu życia.

Dr Marlena Stradomska

Kompetencje i zawody przyszłości

Rozmowa z dr Moniką Jakubiak z Katedry Zarządzania UMCS

Pracodawcy nieustannie weryfikują swoje oczekiwania w stosunku do pracowników i odwrotnie. Ma to wpływ na to, że niektóre zawody odchodzą w zapomnienie, a inne zaczynają cieszyć się coraz większą popularnością. Zacznijmy może od wyjaśnienia, z czego wynikają te zmiany, jakie jest ich podłoże.

Zmiany, które obserwujemy, wynikają z bardzo dynamicznie przekształcającego się rynku pracy, bowiem wpływa na niego wiele czynników, które można zaobserwować w otoczeniu. W tym momencie tak naprawdę najsilniej oddziałują m.in. pandemia oraz wymogi dotyczące pracy zdalnej, do których musieliśmy się przyzwyczaić przez ostatnie dwa lata. Dodatkowo zmieniają się środowiska pracy, coraz częściej stosuje się narzędzia ICT (*information and communication technologies*). Wykorzystywany jest outsourcing, mamy do czynienia z większą elastycznością podczas wykonywania obowiązków. Pojawiają się też nowe narzędzia komunikacji. Już dzisiaj jesteśmy globalnie skomunikowani, w związku z tym wykorzystujemy masowo komputery, inteligentne maszyny i systemy. Ale jeszcze jeden czynnik ma tutaj bardzo duże znaczenie, a mianowicie ludzie żyją coraz dłużej. Prowadzi to do tego, że na rynku pracy pojawia się jednocześnie kilka pokoleń. Niedługo może dojść do takiej sytuacji, że w jednym środowisku pracy spotkają się osoby reprezentujące trzy lub nawet cztery pokolenia, co nigdy wcześniej nie miało miejsca.

Ścieżkę kariery określa już wybór kierunku studiów. Na co powinni zwracać uwagę młodzi ludzie na tym

etapie, aby w dalszej perspektywie móc z łatwością znaleźć dobrą pracę? Jak wybrać studia poszerzające horyzonty?

Przede wszystkim młodzi ludzie powinni pamiętać o tym, aby wybierać kierunek studiów pod kątem swoich zainteresowań. Wybranie danego kierunku tylko dlatego, że jest w danej chwili modny albo dlatego, że dzisiaj zapewnia wysoko opłacaną pracę, nie ma sensu, ponieważ tak naprawdę trudno powiedzieć, jak będzie wyglądał rynek pracy za 5, 6 lat. Młodzi ludzie powinni także w pierwszej kolejności zastanowić się nad tym, jakiego typu zadania lubią wykonywać i poszukać odpowiedniego dla siebie kierunku właśnie w takich obszarach kształcenia.

Eksperti jednak nie mają wątpliwości, że istnieją pewne kierunki studiów, które można uznać za najbardziej perspektywiczne. Zgodnie z raportem „Rynek pracy 2030” do takich obszarów wiedzy należą m.in. technologie, nauki ścisłe, przyrodnicze, medyczne, nauki związane z komunikacją i produkcją medialną, językami obcymi, zarządzaniem, rachunkowością, ekonomią, a także nauki pedagogiczne.

Współcześnie wiele mówi się na temat kompetencji przyszłości. Czym one są? Jakie umiejętności będą cenione przez pracodawców za 5, 10 lat?

Na pewno w przyszłości jeszcze bardziej cenne będą kompetencje związane z aspektami pracy cyfrowej, w działach ICT, ponieważ młodzi ludzie nie mają problemów z nauką obsługi nowych programów komputerowych czy poznawaniem zasad funkcjonowania różnych urządzeń.

Fot. Bartosz Proll

Ale to nie wszystko, bowiem nie mniej istotne znaczenie będą miały kompetencje miękkie oraz społeczne. Kompetencje społeczne są związane z inteligencją emocjonalną, empatią, umiejętnością funkcjonowania w różnorodnych zespołach. Są one niezbędne dlatego, że na rynku pracy spotykamy się niejednokrotnie z koniecznością funkcjonowania w grupie, która złożona jest ze specjalistów z różnych dziedzin, posiadających różne zdolności, a nawet pochodzących z różnych kultur. Często osoby, które pracują razem nad danym projektem, tak naprawdę fizycznie nigdy się nie spotykają, więc funkcjonowanie w zespole czy też zarządzanie nim może być niezwykle trudne. W związku z tym

warto rozwijać te kompetencje, aby umieć sobie w takiej sytuacji poradzić.

Istotne są także kompetencje poznawcze, czyli te związane z uczeniem się, dzieleniem się wiedzą, współpracą projektową, ale także elastycznością. I tutaj na znaczeniu zyskuje coraz bardziej kreatywność, krytyczne myślenie czy też rozwiązywanie złożonych problemów.

Kompetencje przyszłości są bezpośrednio związane z kształtowaniem się nowych profesji oraz ewoluowaniem obecnych. Jakie zawody w takim razie staną się najbardziej poszukiwane? Które branże będą się najszybciej rozwijać?

Już dzisiaj wiadomo, że do lamusa odchodzą zawody, które związane są z wykonywaniem zadań bardzo rutynowych, powtarzalnych – takie czynności mogą być przejmowane przez inteligentne systemy, przez maszyny, mogą być automatyzowane i tak też coraz częściej się dzieje. Natomiast najszybciej będą się rozwijać obszary wymagające zarówno wysokich, jak i niższych kompetencji, ale pozbawione powtarzalnych zadań.

Na znaczeniu zyskiwać będą również różnego rodzaju zawody, które można wykonywać w ramach funkcjonowania w tzw. zielonej gospodarce, ponieważ eksploatacja zasobów naturalnych jest już bardzo wysoka i w celu zatrzymania tego niepokojącego trendu tworzone są nowe profesje.

Dobrze jest też patrzeć na przyszłość rynku pracy przez pryzmat pewnych zadań, a niekoniecznie konkretnych zawodów. Obecnie rzadko ktoś od początku do końca swojej kariery zawodowej zajmuje się tym samym, pozostaje na tym samym stanowisku czy w tym samym miejscu pracy, dlatego należy liczyć się z tym, że kompetencje trzeba będzie rozwijać i że nauka nie skończy się na etapie np. studiów. Koncepcja *lifelong learning*, czyli nauki przez całe życie, będzie towarzyszyć nam wszystkim cały czas, a w szczególności młodym ludziom.

A które kierunki, jeśli możemy pokusić się o konkrety, zapewnią dobry start w przyszłość?

Na przykład kierunki związane z logistyką, planowaniem zakupów, transportem bądź magazynowaniem mogą być wskazane jako perspektywiczne. Nie można pominąć też kierunków, które rozwijają umiejętności związane z technologiami cyfrowymi. Ale, co ciekawe, nie mniej istotne są również takie obszary wiedzy, które – myślę, że można tak powiedzieć – stały się mało popularne wśród młodych ludzi. Chodzi m.in. o profesje dotyczące różnego rodzaju aspektów medycznych, zajmowania się innymi, edukacji. W pewnym momencie pojawił się trend, który zniechęcał młodych ludzi do wybierania takich kierunków studiów jako mniej opłacalnych. Jednak dzisiaj na rynku pracy w Polsce obserwujemy niedosyt osób z powyższymi kwalifikacjami. Średnia wieku np. nauczycieli czy pielęgniarek jest bardzo wysoka. W związku z tym pracowników z tych sektorów w pewnym momencie zabraknie na

rynku pracy. Dlatego jeżeli ktoś lubi zajmować się innymi, jest społecznikiem, potrzebuje towarzystwa ludzi, aby dobrze czuć się w pracy, powinien przemyśleć, czy może tego typu zawód nie będzie dla niego najlepszym wyborem.

Miejmy nadzieję, że za zmianami w gospodarce, które obserwujemy, pójdą zmiany w zakresie wynagrodzeń i wreszcie osoby, które wykonują bardzo odpowiedzialne zadania, jak np. osoby uczące innych, nie będą zarabiały już tak mało.

W ramach podsumowania chciałabym jeszcze zapytać o to, jak młodzi ludzie powinni planować swoją przyszłą karierę zawodową w kontekście zmieniającego się rynku pracy.

Powinni maksymalnie wykorzystać czas, który mają przed sobą, chociażby czas studiów. Warto od początku tego okresu angażować się w różnego rodzaju aktywności po to, żeby zobaczyć, jak wygląda rynek pracy i rozwijać kompetencje poszukiwane przez pracodawców (informacje na temat tego, jakie kompetencje są przez nich poszukiwane, można znaleźć w Internecie czy biorąc udział np. w targach pracy, które organizowane są także w przestrzeni wirtualnej). Warto również odbywać praktyki i staże, dlatego że podczas praktyk może się okazać, że miejsce pracy, które do tej pory wydawało nam się interesujące, tak naprawdę nie będzie dla nas, a wtedy bez stresu, bez bólu możemy ukierunkować się na coś innego.

Ponadto wskazane jest podejmowanie działań w charakterze wolontariatu, poświęcanie wakacji na rzecz pracy, branie udziału w różnego rodzaju konkursach, w których można wykazać się swoimi zdolnościami, umiejętnościami, a także rozwijać swoje pasje. Studenci mają naprawdę ogromne możliwości. Co więcej, młodzi ludzie powinni jak najszybciej odpowiedzieć sobie na bardzo ważne pytanie: co chcę robić w życiu? I następnie już od początku studiów zacząć małymi krokami zbliżać się do upragnionego celu, czyli podejmować pewne działania, które im w tym pomogą. Dzięki temu, gdy po kilku latach studiów będą mogli zweryfikować swoje oczekiwania, na pewno nie stwierdzą, że zmarnowali ten czas. Wykorzystujmy go więc jak najlepiej.

Rozmawiała Magdalena Cichocka

Materiał pierwotnie ukazał się w formie podcastu na kanale „Głos nauki”.

Archiwum Mariusza Kici

Archiwum Mariusza Kici

Wizyta delegacji Wydziału Ekonomicznego UMCS w Tanzanii

W dniach 4–8 kwietnia 2022 r. Zespół ds. umiędzynarodowienia Wydziału Ekonomicznego odbył cykl spotkań i prezentacji na uniwersytetach w Tanzanii. Celem wizyty było przedstawienie tanzańskim studentom możliwości studiowania, jakie oferuje Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej i Wydział Ekonomiczny w języku angielskim, a także rozmowy z władzami i pracownikami tanzańskich uczelni i wydziałów biznesowych na temat współpracy w zakresie badań naukowych, wspólnych projektów dydaktycznych i konsultingowych, oferty Szkół Doktorskich UMCS oraz wymiany studentów i kadr naukowych. Szczególna uwaga była skierowana na dwa nowe, atrakcyjne kierunki studiów oferowane przez Wydział Ekonomiczny – Business Analytics i Data Science (www.datascience.umcs.pl).

Spotkania odbyły się w Jordan University College w Morogoro, Mkwawa University College of Education w Irindze oraz dwóch kampusach College of Business Education – w Dodomie i Dar-es-Salaam. Podczas każdego spotkania, poza informacjami o UMCS, Wydziale Ekonomicznym i ofercie kształcenia, prezentowanych przez dziekana Wydziału Ekonomicznego dr. hab. Mariusza Kicię, tanzańscy studenci mogli wysłuchać wy-

kładów nt. globalizacji, prowadzonego przez dr. hab. Pawła Pasierbiaka – pełnomocnika dziekana WE ds. współpracy międzynarodowej lub na temat innowacji, prowadzonego przez dr. Jakuba Czerniaka – pełnomocnika dziekana WE ds. programu Erasmus+. Po każdej prezentacji i wykładzie odbywała się żywa dyskusja, wyjaśniano także wątpliwości dotyczące oferty studiów i warunków studiowania. We wszystkich spotkaniach wzięło udział łącznie ponad 500 studentów, a każda z uczelni otrzymała pakiet materiałów informacyjnych o UMCS, ofercie dydaktycznej UMCS, Wydziale Ekonomicznym oraz materiały promocyjne miasta Lublin. W każdym z ośrodków akademickich ustalono ramy możliwej współpracy, które znajdą odzwierciedlenie w odpowiednich umowach. Uzgodniono, że pierwszym krokiem będzie znalezienie wspólnych obszarów zainteresowań badawczych, stworzenie zespołów roboczych i przygotowanie pierwszych badań i publikacji. Kolejnym krokiem będzie wspólne aplikowanie o granty badawcze.

Wizyta odbyła się dzięki ogromnemu zaangażowaniu i osobistym kontaktom dr. Konrada Czernichowskiego z Katedry Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej Wydziału Ekonomicznego UMCS. Zwieńczeniem wyjazdu było spotkanie z ambasadorem RP w Tanzanii Krzysztofem Buzalskim oraz konsulem RP w Tanzanii Piotrem Kruze. Rozmawiano o możliwości wsparcia przez ambasadę współpracy pomiędzy UMCS, uczelniami tanzańskimi i innymi ośrodkami akademickimi z Afryki Wschodniej. Pierwszym efektem spotkań będzie wizyta profesorów z Jordan University College z Morogoro, którzy poprowadzą w maju br. wykłady dla studentów Wydziału Ekonomicznego UMCS.

Dr hab. Mariusz Kicia

Konferencja KAFU w Norymberdze

Pandemia zamieszła w życiu naukowym okrutnie. Nauczyła nas jednak pracy „na odległość” i szukania substytutów dla wypracowanych w humanistyce ścieżek badawczych. Zachwiała w związku z tym również funkcjonowaniem KAFU (Kommission zur Erforschung von Sammlungen und Unterlagen archäologischer Funde aus dem nordöstlichen Mitteleuropa), która oprócz pracy statutowej określonej tytułem, przewiduje raz do roku posiedzenie członków rzeczowych, a co dwa lata konferencję. Na taką okoliczność przyjeżdżają również członkowie korespondencji i zapraszani są autorzy projektów zgodnych z badaniami nad rekonstrukcją zaginionych zasobów archeologicznych w celu prezentacji osiągniętych rezultatów.

Ostatnia konferencja miała miejsce w 2018 r. w Warszawie¹ (dwa lata wcześniej odbyła się w Lublinie²), a do kolejnej szykowała się w 2020 r. Norymberga. Ze wskazanych wyżej względów nie doszło do spotkania. Organizatorzy chcieli też uniknąć formuły online, licząc na szybką normalizację życia społecznego. Czekaliśmy na to długie dwa lata.

W dniach 7–10 kwietnia 2022 r. odbyła się w końcu wyczekiwana konferencja. Gospodarzem spotkania było Germanisches Nationalmuseum Nürnberg, jedna z najważniejszych placówek muzealnych na terenie Niemiec, która udostępniła na tę okoliczność również swoje zbiory.

W części konferencyjnej wysłuchano referatu Marka Fichtnera i Angeliki Hofmann na temat kolekcji znalezisk archeologicznych z terenu Polski i krajów nadbałtyckich, jakie posiada norymberskie muzeum od XIX w. Heide Eilbracht zaprezentowała stan prac nad internetową bazą danych dotyczącą starożytności Prus Wschodnich. To kapitalne narzędzie wyzwala nas ze żmudnej konieczności wertowania archiwów i kolekcji muzealnych. Tysiące źródeł uporządkowano w łatwo dostępnych „ścieżkach badawczych”, które „przyjmują” też nowe ustalenia i określenia.

Kapitalne opracowania zaprezentowała dwójka młodych polskich badaczy. Bartek Rogalski (Muzeum Na-

Fot. KAFU-Archiv, Berlin

rodowe w Szczecinie) wygłosił referat „Das Gräberfeld der Jastorf-Kultur in Langenhagen, Kr. Saatzig (heute Długie, pow. Stargard). Die Forschungen von Hans Jürgen Eggers 1934–1939. Archivalien und Materialien in Stettiner Museum”. Wiedzę o tym obrosłym legendą cmentarzysku z wczesnej epoki żelaza uratowano z wojennej pożogi dzięki zachowanym archiwaliom opisującym wykopaliska i wydobyte z grobów przedmioty. Natomiast Izabela Sztar (Powiatowe Muzeum Ziemi Głubczyckiej) streściła swoje obszerne, długoletnie studia rekonstruuje wiedzę o dwóch bałtyjskich cmentarzyskach z miejscowości Babięta i Machary. Zwieńczeniem tego projektu będzie monumentalna monografia. W końcu Christoph Jahn (Landesmuseum Schleswig) przedstawił sensacyjne wyniki studiów nad archiwaliom dotyczącymi cmentarzyska Wikingów w miejscowości Wiskiauty (dzisiaj Mochovoe w oblasti kaliningradzkiej), badanego w latach 1865–1939, uchożącego swego czasu za kluczowe dla rozumienia strategii wschodniej ekspansji Wikingów. Tutaj po prostu nas zamurowało. Monografia ukaże się w przyszłym roku.

Oczywiście najważniejsze było posiedzenie robocze KAFU z trzech powodów. Pierwszy to wysłuchanie sprawozdań członków o ich działalności – tutaj osiągnięcia lubelskie okazały się wręcz kluczowe, a działka, jaką uprawiamy wraz z dr. Wieńczysławem Niemirowskim, jak zwykle podniosła, swoimi osiągnięciami, temperaturę dyskusji i przyniosła miłe dla ucha (zasłużone!) pochwały. Zaprezentowałem też przy tej okazji projekt korpusu importów rzymskich z Krajny i cały zespół, który go realizuje³. Drugi powód dotyczył kwestii członkostwa w KAFU przedstawicieli archeologii

¹ A. Kokowski, *Konferencja KAFU-2018 w Warszawie*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 7 (246) 2018, s. 50.

² A. Kokowski, *KAFU-Tagung w Lublinie*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 8 (227), 2016, s. 38–40.

³ Omówienie projektu zamieściłem w wydaniu „Wiadomości Uniwersyteckich” z kwietnia 2022 r.

rosyjskiej. Debata była długa i gorąca, pełna emocji, ale jednogłośnie wykluczono Rosjan z naszego gremium. Trzeci powód to przyjęcie w poczet członków rzeczywistych dr Angeliki Hofmann, dyrektorki Germanisches Nationalmuseum z Norymbergii.

Ustalono, że następna konferencja KAFU odbędzie się za dwa lata w Szczecinie, a kolejna (2026) w moim rodzinnym Złotowie. Będzie to też moje pożegnanie

Wizyta prof. B. Vanrumste w Instytucie Informatyki

W dniach 25–31 marca 2022 r. Katedrę Neuroinformatyki i Inżynierii Biomedycznej Instytutu Informatyki na Wydziale Fizyki, Matematyki i Informatyki odwiedził prof. Bart Vanrumste z Katolickiego Uniwersytetu w Leuven. Wizyta odbyła się w ramach projektu REINITIALISE, finansowanego przez Komisję Europejską w ramach prestiżowego programu Horyzont 2020, a prowadzonego we współpracy z KU Leuven (Belgia), Uniwersytetem w Maceracie (Włochy) oraz firmą Eurocentro z Włoch. Projekt ma charakter interdyscyplinarny i wielopłaszczyznowy poprzez uczestnictwo w nim kilku instytutów UMCS: Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach, Instytutu Informatyki, Instytutu Socjologii oraz Instytutu Nauk o Polityce i Administracji. Ponadto w projekt zaangażowane są także jednostki ogólnoakademickie: Centrum Współpracy Międzynarodowej i Centrum Transferu Wiedzy i Technologii.

Profesor Bart Vanrumste jest specjalistą od analizy sygnałów biomedycznych oraz sztucznej inteligencji, w szczególności w zastosowaniu do monitoringu osób przewlekle chorych przebywających w warunkach domowych.

25 marca w Instytucie Informatyki odbył się panel naukowy dotyczący e-zdrowia, na którym profesor opisał swoją pracę nad wykrywaniem zaburzeń ruchowych u osób z chorobą Parkinsona w celu ułatwienia im uzyskiwania płynności ruchów. W panelu wzięli również udział

z tą niezwykłą, wielce zasłużoną dla pielęgnowania europejskiego dziedzictwa kulturowego instytucją.

Wszystko wskazuje na to, że tym samym z KAFU pożegna się również lubelska archeologia, co wizerunkowo jest smutne. No cóż, nie udało się znaleźć następców (i pomysłów!) dla zachowania ciągłości uczestnictwa. Takie jest życie.

Andrzej Kokowski

pracownicy UMCS, którzy nawiązali współpracę z profesorem w czasie swojego pobytu w Leuven. Dr Anna Gajos-Balińska opisała swoje badania na temat lokalizacji źródeł w sygnałach EEG, a dr Adam Kobus podzielił się wynikami swoich analiz dotyczących dyslalii w sygnałach mowy przy użyciu czasowych sieci konwolucyjnych. Dzień później profesor opowiedział zebranim o swojej pracy na temat lokalizacji źródeł w sygnałach EEG.

28 marca odbyło się spotkanie, na którym prof. B. Vanrumste spotkał się z koordynatorem naukowym projektu REINITIALISE – prof. Iloną Biernacką-Ligiezą z Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach. W spotkaniu uczestniczyli również prof. Grzegorz Wójcik z Katedry Neuroinformatyki i Inżynierii Biomedycznej oraz członkowie zespołu projektowego. Dzień później prof. B. Vanrumste przeprowadził wykład dotyczący konwolucyjnych sieci neuronowych dla studentów i pracowników Instytutu Informatyki, a następnie odwiedził Centrum ECOTECH-COMPLEX.

Kolejna wizyta na UMCS została zaplanowana na maj. Profesor weźmie udział w sesjach wydarzenia Joint Scientific Workshop, które organizowane jest również w ramach projektu REINITIALISE.

Adam Kobus

Fot. Adam Kobus

Studio TV UMCS
– nagranie webinarów dla
kandydatów →

Fot. Arkadiusz Zawadzki

Media akademickie UMCS – między funem a profesjonalnym dziennikarstwem

Kilkaset newsów telewizyjnych, kilka tysięcy radiowych, reportaże, wywiady, imprese, programy studyjne, filmy dokumentalne, audycje muzyczne. A to efekt zaledwie jednego roku. Ponad 40 stałych współpracowników i ponad pół setki studentów z ostatniego jesiennego naboru. Jeśli do tego dodamy wsparcie praktyków i infrastrukturę techniczną, to mamy pełen obraz tego, co kryje się pod nazwą mediów akademickich UMCS. Dużo, a nawet bardzo dużo. Ale pojawia się także pytanie o to, w jakim kierunku powinien zmierzać rozwój mediów studenckich, tak aby zaspokoił ambicje i zainteresowania młodych ludzi.

Na początku 2021 r. uniwersyteckie media, mając za sobą blisko 70-letnią historię, znalazły się w nazwie Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka. *Znaczenie mediów tradycyjnych i nowoczesnych multimediów w tworzeniu kultury studenckiej jest bezdyskusyjne. To prawdziwy poligon, gdzie najważniejsze są chęci, wyobraźnia, zainteresowanie światem* – podkreśla Izabela Pastuszko, dyrektor ACKiM UMCS Chatka Żaka w Lublinie.

W położonym w środku kampusu uniwersyteckiego charakterystycznym budynku z lat 60. działają dwa zespoły mediów – Akademickie Radio Centrum i TV UMCS. Spośród 15 jednostek kultury studenckiej w Polsce to miejsce wyróżnia się nie tylko długą historią, ale i niespotykanymi gdzie indziej możliwościami praktycznej nauki zawodu dziennikarza radiowego i telewizyjnego.

Fot. Arkadiusz Zawadzki

Fot. Arkadiusz Zawadzki

↑ Karolina Palica – realizator Akademickiego Radia Centrum

Nadajemy dla Ciebie

Akademickie Radio Centrum rozpoczęło nadawanie w eterze 26 lat temu na bazie działającego uczelnianego radiowęzła, który został uruchomiony w 1953 r. Od początku działalności „wykluły” się tutaj liczne radiowe talenty, choć nie wszyscy pozostali w zawodzie – duża część z nich wybrała kariery lekarza, prawnika, inżyniera. To marka sama w sobie i w dodatku z imponującym bagażem doświadczeń. Gdyby powstał klub absolwenta, liczyłyby kilka tysięcy nazwisk. Całkiem długa byłaby też lista radiowych par i małżeństw. *Nasza rozgłośnia przygotowała do pracy w tej profesji wielu reporterów i publicystów, którzy są nazwiskami ogólnopolskich stacji radiowych. Nasi „absolwenci” to studenci niemal wszystkich lubelskich uczelni wyższych, a nawet ci, którzy dołączyli do nas, będąc uczniami szkół średnich. Część z nich, pomimo że zawodowo, zajmuje się czymś innym, nadal prowadzi swoje autorskie audycje. To pokazuje, jak uzależniająca jest magia radia. A w przypadku Akademickiego Radia Centrum dodatkowo jak ważna jest legenda tego miejsca – mówi redaktor naczelny Marek Skowronek, który swoją karierę rozpoczął w uniwersyteckim radiu, studiując na Wydziale Prawa, a następnie przeszedł całą zawodową drogę radiowego reportera i publicysty.*

Akademickie Radio Centrum nadaje przez całą dobę w ramach koncesji przyznawanej na 10 lat przez Krajo-

wą Radę Telewizji i Radiofonii, a jego zasięg to 20 km od granic Lublina. Od października do końca czerwca obowiązuje ramówka oparta na serwisach informacyjnych, porannych rozmowach i audycjach publicystycznych. W czasie letnich wakacji, kiedy większość studentów wyjeżdża, głównie gra muzyka. To także wyróżnik ARC jako najbardziej rockowej stacji w Lublinie.

Na wizji

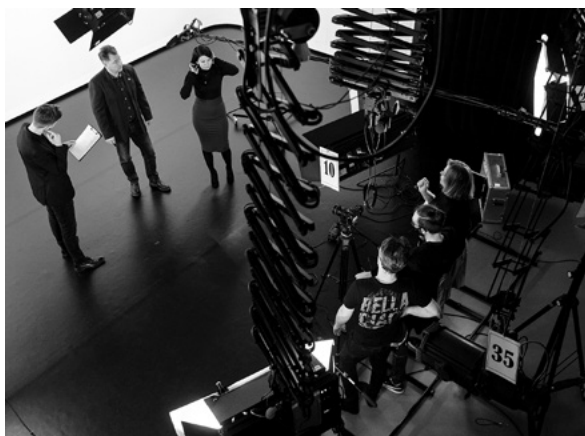
Jakość tego, co widzimy na stronach i profilach w mediach społecznościowych, w których są emitowane produkcje uniwersyteckiej telewizji, od początku do końca zależy od potencjału i umiejętności zespołu. Ale nie byłoby wysokiego poziomu tych produkcji, gdyby nie wrażliwość autorów, ich ciekawość świata, próbowanie tego, czego jeszcze nie spróbowali inni. Obecnie kameralną ekipę TV UMCS tworzą Robert Kłysz, Arkadiusz Zawadzki, Tomir Jędrejek, Mateusz Chazan i Michał Częstochowski – studenci i absolwenci UMCS. Coraz częściej swoich sił w realizacjach filmowych próbują studenci z ostatniego, jesienno-letniego naboru. Już ukończyli cykl szkoleń, których jednym z prowadzących był Robert Kłysz z V roku produkcji medialnej, związany z TV UMCS niemal od początku studiów: *Nie wyobrażam sobie bardziej płynnego przejścia pomiędzy studiami a pracą niż praktyka, np. wolontariacka. Media akademickie zapewniają dostęp do profesjonalnego zaplecza sprzętowego oraz bezpośredniego kontaktu z ekspertami w swoich dziedzinach, ale przede wszystkim stwarzają okoliczności do samorozwoju. Jest to najlepsze miejsce na eksperymentowanie i uczenie się przy jednoczesnej możliwości popełniania błędów.*

Redaktor naczelny akademickiej TV UMCS jest, wcześniej rzecznik prasowy Uczelni oraz reporterka i prezenterka telewizyjnej Panoramy Lubelskiej, Magdalena Kozak-Siemieńska. Znakomicie wyposażone studio TV i filmowe przestrzenie Chatki Żaka to również pole doświadczalne dla studentów, którzy w ramach zajęć stawiają swoje pierwsze kroki w świecie filmu pod okiem m.in. wybitnego operatora filmowego Tomasza Michałowskiego, na co dzień wykładowcy łódzkiej filmówki, a także najbardziej utytułowanej lubelskiej dokumentalistki prof. Nataszy Ziółkowskiej-Kurczuk.

98.2 FM

Największą wartością każdego projektu w mediach są ludzie. Młodość, pomysłowość, brak pokory, ale i do-

Studio TV UMCS
– nagranie
webinarów dla
kandydatów →

Fot. Arkadiusz Zawadzki

świadczanie, umiejętność dokumentowania tematu, precyzowanie. Akademickie Radio Centrum tworzą następujące redakcje: informacji kierowaną przez Joannę Jastrzębską, sportowa – przez Katarzynę Niećko-Zygmunt, dziennikarkę Polsat News, muzyczna – przez Tomasza Kowalewicz, dziennikarza „Gazety Wyborczej” i prezentera muzycznego, kultury – przez Joannę Kukier, doktorantkę Wydziału Politologii i Dziennikarstwa oraz dział realizacji, którym dowodzi Bartłomiej Głuch, absolwent produkcji medialnej. Zespół każdego z nich liczy od kilku do kilkunastu osób. *Co daje mi praca w radiu? Przede wszystkim olbrzymie emocje i adrenalinę. Gdy nad mikrofonem zapala się czerwona lampka, a uszy zaczyna wypełniać podkład od porannej publicystyki, puls dobija mi do 160. Dodatkowo mam okazję poznać najwybitniejszych przedstawicieli życia publicznego w Polsce. Jako 24-latek przeprowadzałem wywiady z Donaldem Tuskiem, Adamem Michnikiem czy Andrzejem Rzeplińskim. Dla takich chwil warto pracować w mediach* – przekonuje Filip Kozłowski, autor poniedziałkowych i piątkowych porannych rozmów ARC, student ostatniego roku filologii polskiej.

Również tutaj młodzi ludzie poznają tajniki zawodu pod okiem doświadczonych dziennikarzy i starszych stażem kolegów. Od sierpnia działalność ARC wspiera redaktor programowy Tomasz Wolski, który radiowcem stawał się podczas studiów na anglistyce UMCS, a następnie był współtwórcą najbardziej rozpoznawalnych rozgłośni radiowych w Polsce. Tworzył lub przekształcał również rozgłosie we Francji, Portugalii, Turcji. To w dużej mierze dzięki jego konsekwencji playlista ARC przyciąga nowych słuchaczy i pozwala coraz wyżej plasować się w rankingu lubelskich rozgłośni.

Studia, pasja, zawód

Misja mediów akademickich jest wielopłaszczyznowa. Obsługa wybranych bieżących wydarzeń związanych z Uniwersytetem, przybliżenie tego, co aktualnie dzie-

je się w Chatce Żaka i Lublinie. A w tym wszystkim owa „misyjność” koncentrująca się na warsztatowym przygotowaniu młodych ludzi do zawodu dziennikarza, niezależnie od tego, jak potoczą się ich dalsze losy.

Praca w mediach wymaga wyjątkowych predyspozycji – bycia dyspozycyjnym, odpowiedzialnym, kreatywnym, posiadania szerokiej wiedzy ogólnej bądź potrzeby i umiejętności jej zdobywania. Testem na szybkie reagowanie obydwu redakcji akademickich był atak Rosji na Ukrainę. Pełna mobilizacja zespołu, zwiększona liczba serwisów i bodaj pierwsze w Polsce audycje nadawane po ukraińsku udowodniły, że ARC to zaprawiona w bojach ekipa. Podobnie było z TV UMCS, która przygotowała wywiady, relacje oraz dokumentację wypowiedzi Ukrainek, które przez kilka tygodni korzystały z przestrzeni wspólnej i punktu informacyjnego w Chatce Żaka.

Wprawdzie powoli zbliża się koniec roku akademickiego, ale przed mediami kolejne liczne wyzwania. *U nas ciągle dużo się dzieje, właśnie jesteśmy m.in. w trakcie przygotowań do Studenckiej Wiosny Teatralnej. Nie wyobrażam sobie kreowania tak ważnych przedsięwzięć bez udziału mediów akademickich, które wspierają nasze działania nie tylko informacyjnie, ale przede wszystkim w warstwie dokumentacyjnej. Ważne, że to, co dzieje się zarówno na Uniwersytecie, jak i w samej Chatce Żaka możemy pokazać z perspektywy tak młodych osób* – zaznacza Izabela Pastuszko.

Komunikowanie się przez media to ciągłe testowanie kolejnych możliwości technologicznych, a także potrzeb odbiorców, ponieważ osoby, które dopiero wybierają się na studia, zdecydowanie różnią się od tych, które te studia właśnie kończą. Idea funkcjonowania mediów akademickich daje gwarancję, że studenci z kolejnych naborów do Akademickiego Radia Centrum i TV UMCS poznają podstawy warsztatu dziennikarskiego, dzięki któremu odnajdą się w realiach każdej redakcji. Ich warsztat będzie wystarczający, a zdobyte doświadczenie w zakresie tworzenia informacji, publicystyki, muzyki, filmu pozwoli na dołączenie bez kompleksów do profesjonalnych redakcji. Z kolei komunikowanie się za pomocą coraz to nowych kanałów informacji i technologii to również konieczność ciągłego poznawania i uczenia się zarówno dla naszych studentów, jak i dla nas samych.

*Grażyna Stankiewicz
Zastępca dyrektora ACKiM UMCS Chatka Żaka
ds. Mediów*

Archiwum Patryka Bukala

Działalność ZUSS UMCS

W skład Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS wchodzi 10 komisji, które zajmują się najważniejszymi kwestiami dotyczącymi studentów: Dydaktyki i Jakości Kształcenia, Informatyzacji, Kultury, Prawna, Promocji i Marketingu, Rozwoju Studentów, Socjalna, Sportu, Współpracy z Organizacjami Studenckimi oraz Umiejętności. Zarząd jest reprezentantem ogółu, dba o szeroko rozumiane dobro społeczności akademickiej, podejmuje działania dotyczące spraw studenckich, doradza, wspiera, realizuje projekty i wydarzenia o charakterze kulturalnym, a także pomaga, tworząc nowe okazje do rozwoju na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej.

Zarząd organizuje wiele konkursów, szkoleń, wyjazdów, koncertów oraz wydarzeń, takich jak: Warsztaty Młodych Adeptów ID, World Games ZUSS x UMCS, Liga Wakacyjna, Świąteczna Akcja Prezentowa na miasteczku akademickim oraz Zimowisko. Jednym z ważniejszych przedsięwzięć, które realizuje, są majowe Lubelskie Dni Kultury Studenckiej „Kozienalia”.

W tym roku akademickim ZUSS także przygotował wiele interesujących wydarzeń dla studentów, m.in. Akademicki Turniej Bilardowy, Muzyczne Eksperymentowanie, Warsztaty Gitarowe czy UMCS Talks. Ponadto wiosną odbędzie się Miesiąc Przeglądu Kultury 2022, który będzie obfitował w liczne koncerty oraz stand-upy.

Poza organizowaniem wydarzeń na Uczelni ZUSS aktywnie działa na portalach społecznościowych, takich jak Facebook i Instagram. Na naszych profilach pojawiają się ważne komunikaty, różnotematyczne konkursy oraz pomocne dla studentów serie. Zarząd promuje także sport akademicki, nadzoruje bieżące sprawy socjalne studentów oraz organizuje akcje promocyjne, np. dotyczące kwestii socjalno-bytowych.

Patryk Bukala

Chatka Żaka na drugim końcu świata

Chatka Żaka po raz kolejny stała się przestrzenią, w której podróżnicy mogli się spotkać, opowiedzieć o swoich przygodach i wymienić doświadczeniami. W dniach 8–10 kwietnia 2022 r. odbyła się trzecia edycja festiwalu „Przez świat. Spotkania z podróżą”.

Tegoroczne wydarzenie nastawione było na propagowanie turystyki aktywnej oraz odpowiedzialnego i ekologicznego podejścia do podróżowania. Organizatorzy zaprosili m.in. biegaczy podróżników Magdę i Grześka Gajków z prezentacją „Fartlekiem przez świat”, Dorotę Szparagę, która przeszła liczący ponad 2600 km szlak Via Alpina, Marcina Błońskiego z prezentacją o trekkingach w górach Szkocji oraz Bartka Kalitę, który opowiedział o tym, jak przygotować się do wejścia na Kazbek. Nie zabrakło też odrobiny szaleństwa w opowieści Soni Bały o trwającej 500 dni podróży autostopem przez Azję, zaś Magdalena Ryszkowska opowiedziała o tym, jak pracować i jednocześnie zwiedzać Namibię. Prezentacje festiwalowe uzupełniło spotkanie z przewodnikiem beskidzkim Łukaszem Bajdą. Wszystkie prelekcje były tłumaczone na polski język migowy.

Jednak to tylko część atrakcji, która czekała na uczestników. Organizatorzy przygotowali także cztery warsztaty, zarówno dla dorosłych podróżników, jak i młodszych amatorów przygód. Nie zabrakło spotkania z cyklu Meet Life Style, podczas którego studenci z najdalszych zakątków świata mogli się poznać i porozmawiać o swoich kulturach. Festiwalowi towarzyszyła turystyczna wymiennikownia, a także dwie wystawy fotograficzne: „Ukraina naszymi oczami” i „Gruzja – kontrasty”.

Paweł Bik

Fot. Jan Jęzak

Studenci z Uniwersytetu Palackiego na Wydziale Filologicznym UMCS

Wzwiązku z realizacją międzynarodowego projektu dydaktycznego pn. „Obraz świata i człowieka w świetle polszczyzny dawnej i współczesnej. Seminarium i warsztaty (etno)lingwistyczne dla studentów i doktorantów polonistyki Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu (Czechy)” w dniach 28 marca – 2 kwietnia 2022 r. na Wydziale Filologicznym UMCS gościła grupa czeskich studentów oraz ich opiekunowie z Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu: doc. PhDr. Ivana Dobrotová, Ph.D. oraz mgr. Aleksandra Starzyńska, Ph.D. Projekt powstał we współpracy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i Uniwersytetu Palackiego i jest finansowany przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej w ramach programu „Promocja Języka Polskiego” (nr umowy BJP/PJP/2021/1/00014/U z dnia 27.10.2021 r.).

Podstawowym celem pobytu studentów w Polsce było poznanie zaplecza badań etnolingwistycznych prowadzonych w ośrodku lubelskim. Służyły temu specjalne zajęcia dydaktyczne w „Pracowni Etnolingwistycznej” Instytutu Filologii Polskiej UMCS, podczas których uczestnicy poznawali zasoby zgromadzonych materiałów językowych dokumentujących polszczyznę, narzędzia ich przeszukiwania i wykorzystania w pracach badawczych. Warsztaty pracy ze źródłami przeprowadzone przez dr Annę Kaczan, dr Katarzynę Prorok i dr Agatę Bielak umożliwiły rozeznanie, jak wygląda gromadzenie i opracowywanie danych stanowiących podstawę prowadzonych badań. Uczestnikom projektu zaprezentowano przedmiot i cele tych badań. Uwagę skupiono na dużych projektach zespołowych realizowanych od kilkadziesiąt lat pod kierunkiem niedawno zmarłego prof. dr. hab. Jerzego Bartmińskiego i prof. dr. hab. Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej, takich jak „Słownik stereotypów i symboli ludowych” (1996–), „Leksykon aksjologiczny Słowian ich sąsiadów” (2015–), wydawnictwa z tzw. lubelskiej czerwonej serii, w ramach których były zgłębiane różnorodne zagadnienia (etno)lingwistyczne, lubelskie czasopismo „Etnolingwistyka. Problemy Języka i Kultury” (rocznik wydawany od 1988 r.).

Grupa czeska miała także okazję poznać prace młodych adeptów nauki, którzy podczas specjalnie zorganizowanej sesji naukowej pn. „Polski językowy obraz świata i metody jego rekonstrukcji” (1 kwietnia 2022 r.) zaprezen-

wali własne próby opisu polszczyzny z wykorzystaniem narzędzi wypracowanych w ramach lubelskiej szkoły etnolingwistycznej (z referatami wystąpili: mgr Sara Akram, mgr Sylwia Gierczak, dr Damian Gocół, mgr Magdalena Wołoszyn). Swoje projekty naukowe i organizacyjne zaprezentowali też członkowie lubelskiego Studenckiego Koła Naukowego Etnolingwistów (Małgorzata Adamczyk, Dawid Kobyłański, Julia Pietras, Filip Koperski).

Pobyt w Lublinie dał też studentom z Ołomuńca możliwość pracy w bibliotece uniwersyteckiej UMCS – zebrania potrzebnych materiałów do własnych badań języka polskiego (w tym przygotowywanych prac, z których te najwyżej ocenione zostaną przedstawione podczas

Archiwum Aleksandry Starzyńskiej

planowanej sesji w Uniwersytecie Palackiego, podsumowującej realizowany projekt 13 maja 2022 r.). Stworzył również sposobność do bezpośredniego poznawania Polski i Polaków. Grupa czeska spotkała się zarówno z władzami UMCS (prorektorem ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorotą Kołodyńską, dziekanem Wydziału Filologicznego prof. dr hab. Barbarą Hlibowicką-Węglarz, prodziekanem ds. kształcenia WF dr hab. Jarosławem Krajką, prof. UMCS, prodziekanem ds. studentów dr hab. Joanną Szadurą, prof. UMCS, dyrektorem Instytutu Filologii Polskiej prof. dr hab. Małgorzatą Karwatowską oraz zastępcą dr hab. Małgorzatą Latoch-Zielińską, prof. UMCS) i wykładowcami (prof. dr hab. Stanisławą Niebrzegowską-Bartmińską, dr. hab. Piotrem Krzyżanowskim, prof. UMCS, dr hab.

Martą Nowosad-Bakalarczyk, dr Olgą Kielak, dr Moniką Łaszkiwicz, dr. Sebastianem Wasiutą), jak też studentami i doktorantami. Podczas pobytu studenci poznali miasteczko akademickie UMCS oraz zwiedzili Lublin i jego okolice (Kazimierz Dolny oraz Natęćzów).

Żywimy nadzieję, że przedsięwzięcie pozytywnie wpłynie na uczestników projektu (zwiększy ich poziom zainteresowania językiem i kulturą polską, pobudzi i zainspiruje do dalszego ich poznawania z wykorzystaniem narzędzi badawczych wypracowanych w środowisku lubelskich etnolingwistów), a także pozwoli kontynuować współpracę między UMCS i UP na gruncie naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym.

*Marta Nowosad-Bakalarczyk
Koordynator projektu*

„Wędrowna Akademia” w Lublinie

29 marca 2022 r. na Wydziale Ekonomicznym UMCS odbyły się zajęcia „Wędrownej Akademii”. Jest to seria warsztatów projektowych dla studentów organizowana przez unijny Program Współpracy Transgranicznej PL-BY-UA. Program ten funkcjonuje na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej od blisko 20 lat i jego zadaniem jest rozwój pogranicza.*

W zajęciach wzięli udział studenci różnych kierunków, m.in. ekonomii, logistyki, zarządzania, analityki gospodarczej, finansów i rachunkowości oraz prawa międzynarodowego w Unii Europejskiej. Ze strony Uczelni studentów powitał prof. dr hab. Andrzej Miszczuk, który ma swój naukowy wkład w przygotowanie nowej edycji programu na lata 2021–2027.

Półtoragodzinne zajęcia składały się z części teoretycznej dotyczącej programu i finansowania projektów UE oraz części warsztatowej ze „studium przypadku” na podstawie wybranego projektu z Programu PL-BY-UA 2014–2020. Studenci mieli okazję poznać główne założenia, wskaźniki, działania i budżet projektu, zapoznać się z działaniem generatora wniosków oraz zapropo-

Archiwum Programu PBU

nować własny projekt w ramach ćwiczeń. Całość spotkała się z bardzo pozytywnym odzewem. Kolejna trasa „Wędrownej Akademii” po uczelniach wschodniej Polski zaplanowana jest na przyszły rok.

Pierwsze zajęcia „Wędrownej Akademii” odbyły się w styczniu na Uniwersytecie w Białymstoku. Najbliższe zaplanowane są na maj na Uniwersytecie Rzeszowskim. Gdy tylko sytuacja na to pozwoli, zajęcia rozpoczną się również w Ukrainie. Przedsięwzięcie wpisuje się w ogłoszony przez UE Europejski Rok Młodzieży.

Źródło: PBU

* Zgodnie z zaleceniem Komisji Europejskiej, ze względu na ostatnie działania Białorusi skierowane przeciwko Ukrainie, udział strony białoruskiej w programie został zawieszony. W efekcie tej decyzji program kontynuuje swoją działalność w formie dwustronny: Polska-Ukraina, przy czym nazwa edycji 2014–2020 pozostaje niezmieniona.

Konkurs Oddziału Towarzystwa Urbanistów Polskich w Lublinie na najlepszą pracę dyplomową

23 kwietnia 2022 r. w Trybunale Koronnym w Lublinie odbyło się jubileuszowe posiedzenie Zarządu Oddziału Towarzystwa Urbanistów Polskich w Lublinie poświęcone obchodom 50-lecia oddziału. W uroczystości udział wzięli członkowie towarzystwa, przedstawiciele lubelskiego środowiska urbanistów, samorządu oraz lubelskich uczelni wyższych.

Podczas posiedzenia nastąpiło ogłoszenie wyników konkursu Oddziału TUP w Lublinie na najlepszą pracę dyplomową z zakresu urbanistyki i gospodarki przestrzennej przygotowaną na lokalnych uczelniach lub dotyczącą obszaru województwa lubelskiego. Do konkursu zgłoszono 19 prac, które oceniano w dwóch kategoriach – prace magisterskie oraz prace inżynierskie i licencjackie. Wśród laureatów konkursu znaleźli się absolwenci Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS.

W kategorii prac inżynierskich i licencjackich pierwszą nagrodę przyznano pracy pt. „Ocena jakości przestrzeni publicznych trzech osiedli: Przyjaźni, Słowackiego, Willowia. Projekt rewitalizacji przestrzeni publicznej osiedla Słowackiego” autorstwa Alicji Grudzień. Promotorem pracy był dr hab. Artur Myna, prof. UMCS, a prowadzącą pracownię projektową dr inż. arch. Anna Sawicka. Pracę wykonano na kierunku gospodarka przestrzenna, na specjalności planowanie przestrzenne. Jury w uzasadnieniu przyznania pierwszej nagrody wskazało na istotność podjętej przez autorkę problematyki dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. Zakres pracy obejmował ocenę trzech lubelskich osiedli oraz koncepcję rewitalizacji jednego z nich. Ponadto w pracy znalazło się szerokie teoretyczne uzasadnienie podjęcia tematu i prezentacja metod oceny jakości przestrzeni mieszkaniowej. Jury podkreśliło trafność zidentyfikowanych problemów i potencjałów badanych osiedli oraz twórcze podejście do proponowanych w projekcie rozwiązań przestrzennych.

Drugą nagrodę w tej samej kategorii przyznano pracy pt. „Koncepcja zagospodarowania południowej i zachodniej części Turobina” autorstwa Wojciecha Górnego. Promotorem była dr inż. arch. Anna Polska. Pracę wykonano na kierunku gospodarka przestrzenna, w ramach specjalności planowanie przestrzenne. Głównym jej celem było wskazanie takich kierunków kształtowa-

Fot. Oddział Towarzystwa Urbanistów Polskich w Lublinie

nia struktury funkcjonalno-przestrzennej ośrodka gminy wiejskiej, które mogłyby podnieść jego atrakcyjność, funkcjonalność i centrotwórczy charakter. Jury wysoko oceniło zawartą w pracy wieloaspektową analizę uwarunkowań rozwoju przestrzennego Turobina oraz zaproponowane kierunki kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz samej miejscowości.

W konkursie przyznano również wyróżnienie dla pracy pt. „Rekonstrukcja wałów średniowiecznego grodziska w Guciowie (Roztocze Środkowe) na podstawie danych pomiarowych LiDAR” autorstwa Klaudii Stępniewskiej. Promotorem pracy był dr Piotr Demczuk. Pracę wykonano na kierunku geoinformatyka. Głównym jej celem było odtworzenie przebiegu wałów obronnych oraz opracowanie modelu 3D niedostatecznie dotychczas rozpoznanego wczesnośredniowiecznego grodziska w Guciowie. Jury podkreśliło odkrywczość uzyskanych wyników badań, które sugerują odmienny zasięg grodziska od wskazywanego dotychczas w literaturze przedmiotu. Na wyróżnienie zasłużyła również bogata prezentacja środowiska przyrodniczego oraz trafne propozycje dotyczące ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych badanego miejsca.

Po ogłoszeniu wyników oraz wręczeniu dyplomów laureatom i promotorom zwycięskich prac prezes Oddziału TUP w Lublinie podziękował uczestnikom za udział w konkursie oraz trud włożony w przygotowanie prac i projektów. Wyraził nadzieję, że kolejna edycja konkursu będzie równie owocna oraz przyczyni się do promocji wysokiej jakości urbanistyki i najlepszych absolwentów lubelskich uczelni kształcących na kierunkach związanych z gospodarką przestrzenną.

Anna Polska

Z życia Centrum Kultury Fizycznej UMCS

Kwiecień w Centrum Kultury Fizycznej w głównej mierze upłynął pod znakiem wydarzeń związanych z przybyciem do Lublina kadry narodowej Ukrainy osób niesłyszących w judo i ich przygotowaniem do Letnich Igrzysk Olimpijskich w Caxias do Sul w Brazylii w dniach 1–15 maja.

20 kwietnia odbył się briefing prasowy z udziałem reprezentantów Ukrainy oraz zaproszonych gości, a swoją obecnością zaszczylicili nas: rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, konsulowie Generalnego Konsulatu Ukrainy w Lublinie: Serhii Caruk i Mirosława Angel, delegat techniczny Federacji Ukrainy Osób Niesłyszących Aleksander Zemezhev, prezes Polskiego Związku Sportu Niesłyszących Wojciech Stempurski oraz wiceprezes PZSN Tomasz Włodarczyk.

21 kwietnia w sali sportów walki Centrum Kultury Fizycznej UMCS została zorganizowana lekcja pokazowa wychowania fizycznego z elementami judo dla uczniów klas piątych i szóstych Szkoły Podstawowej nr 6 im. Romualda Traugutta w Lublinie. Lekcję prowadzoną przez trenera kadry narodowej Ukrainy osób niesłyszących Vitalia Kharlamova z dużym zainteresowaniem oglądał wicedyrektor szkoły Tomasz Dunaj. Następnego dnia trener kadry Ukrainy poprowadził trening pokazowy dla sekcji akademickiej UMCS w judo.

W niedzielę wielkanocną świąt prawosławnych w Dworku Kościuszków UMCS i Ogrodzie Botanicznym UMCS zostało zorganizowane uroczyste wydanie dla naszych gości z Ukrainy. Spotkanie rozpoczęło się świątecznym śniadaniem, a następnie wszyscy udali się na wycieczkę po Ogrodzie Botanicznym. Przewodnikiem był pracownik ogrodu dr Michał Czernecki.

Zanim jednak sportowcy z Ukrainy przybyli na obiekty sportowe CKF nastąpiła inauguracja zajęć dla osób z niepełnosprawnościami z piłki nożnej, które poprowadził trener Tomasz Bednaruk, instruktor CKF UMCS.

W dniach 8–9 kwietnia w sali nr 1 CKF odbyły się Mistrzostwa Polski Uczelni Medycznych w koszykówce kobiet i mężczyzn, natomiast w dniach 21–22 kwietnia odbył się Półfinał B Akademickich Mistrzostw Polski w Koszykówce Kobiet.

W ramach zajęć komercyjnych organizowanych cyklicznie przez CKF UMCS odbywały się takie zajęcia jak: fitness, aqua fitness, spinning, nauka pływania oraz trening funkcjonalny Fitmix. 27 kwietnia zostały otwarte obiekty zewnętrzne – korty tenisowe, boisko wielofunkcyjne oraz boiska do siatkówki plażowej.

Hubert Kotowicz

Fot. Paweł Porzucek

Fot. Paweł Porzucek

Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki 2022

Fizycy z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie prowadzą badania naukowe na bardzo wysokim poziomie. Swoją wiedzą dzielą się nie tylko ze studentami, ale też z uczniami szkół średnich w całym kraju, m.in. pomagając im w przygotowaniach do egzaminu maturalnego. Krótki kurs powtórzeniowy Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki jest, jak co roku, organizowany kilka miesięcy przed egzaminem dojrzałości. Pozwala usystematyzować wiedzę zdobytą na lekcjach w liceum lub technikum, uzupełnić braki i powtórzyć materiał przed maturą. Co ważne, uczniowie mogą zrobić powtórkę materiału z innym podejściem niż na lekcjach, nie ponosząc żadnych kosztów, gdyż kurs jest bezpłatny.

Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki jest organizowane przez Instytut Fizyki UMCS wspólnie ze Stowarzyszeniem Lubelskie Towarzystwo Edukacyjno-Naukowe LuTEN i Oddziałem Lubelskim Polskiego Towarzystwa Fizycznego. Honorowy patronat nad akcją objął rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski.

Historia

W styczniu 2011 r. dr Wiesława Korczak zorganizowała pierwsze Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki w okresie ferii zimowych. Wówczas w 25-godzinny kurs wzięło udział 109 uczniów, w tym 56 spoza Lublina. Zajęcia odbywały się w salach dydaktycznych Instytutu Fizyki UMCS. Miały formę wykładów z wybranych działów fizyki połączonych z pokazami doświadczeń oraz ćwiczeń rachunkowych w mniejszych grupach, poświęconych rozwiązywaniu typowych, a także szczególnie trudnych zadań. Dużą wartość miały praktyczne zajęcia doświadczalne z optyki i elektryczności, w ramach których uczniowie samodzielnie wykonywali eksperymenty.

W kolejnych latach Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki w podobnej formie organizowane było regularnie, wzbudzając coraz większe zainteresowanie. Maturzyści uczestniczyli nie tylko w zajęciach powtórzeniowych, ale zapraszani byli również do zwiedzenia pracowni dydaktycznych i naukowych Instytutu Fizyki.

Fot. Barbora Prohl

Przełomowy okazał się rok 2021, kiedy koordynator akcji, dr hab. Michał Warda, prof. UMCS, w reakcji na sytuację pandemiczną, podjął decyzję o przeprowadzeniu kursu w formule zdalnej. Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki zorganizowane zostało w formie cyklu ośmiu spotkań prowadzonych online za pośrednictwem platformy MS Teams w sobotnie przedpołudnia. Ta niestacjonarna forma, pomimo wskazywanych wielu wad zdalnego nauczania, pozwoliła dotrzeć do szerszego grona maturzystów. W 2021 r. do udziału w Pogotowiu Przedmaturalnym z Fizyki zgłosiło się ponad 400 uczniów. Brak ograniczeń komunikacyjnych sprawił, że kurs objął zasięgiem całą Polskę. Mieliśmy uczestników m.in. z Gdańska, Poznania, Warszawy i Wrocławia. Bardzo ważny był udział uczniów z małych miejscowości, gdzie dostęp do ośrodków akademickich jest bardzo ograniczony, m.in. z Żywca, Jasła, Grajewa, Grudziądza, Choszczna i Zambrowa.

Zwiększony zasięg to również wynik intensywnych działań promocyjno-informacyjnych. Została założona strona internetowa www.pogotowieprzedmaturalne.umcs.pl oraz fanpage na Facebooku: www.facebook.com/pogotowieprzedmaturalne. Umieszczano tam rozwiązania zadań, dodatkowe materiały oraz odpowiadano na pytania uczestników. Kurs promowany był w prasie, radiu i telewizji. Informacja znalazła się również w serwisie internetowym Ministerstwa Edukacji i Nauki: www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/pogotowie-przedmaturalne-umcs-z-fizyki. O dużym znaczeniu

pogotowia w czasach izolacji świadczy na przykład wskazanie go przez Krajową Sieć Obszarów Wiejskich w *Poradniku antykryzysowym dla obszarów wiejskich* jako akcja łagodząca skutki pandemii COVID-19 dla gospodarki wiejskiej i wiejskich gospodarstw domowych.

W 2022 r. było z nami już 2,5% maturzystów zdających fizykę

Tegoroczne Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki cieszyło się równie dużym zainteresowaniem jak w roku poprzednim. Już po godzinie od rozpoczęcia internetowej rejestracji limit dostępnych miejsc został wypełniony i przyjmowaliśmy uczniów na listę rezerwową. Aż 159 uczestników miało 100-procentową frekwencję, a w sumie na pogotowie zapisało się ponad 500 osób, co stanowi prawie 2,5% wszystkich uczniów, którzy przystąpią do matury z fizyki w 2022 r. (wg raportów Centralnej Komisji Egzaminacyjnej jest to co roku ok. 20 tysięcy abiturientów). Uczestnikami kursu w 2022 r. byli zarówno maturzyści z dużych ośrodków akademickich, jak i z małych miast i obszarów wiejskich.

Kurs realizowany był od 5 lutego do 26 marca i obejmował wykłady oraz zajęcia rachunkowe. W programie znalazło się osiem tematów wiodących: fizyka atomowa i jądrowa, mechanika, energia, drgania, elektryczność, magnetyzm, termodynamika i optyka. Tematyka zajęć odpowiadała zakresowi wymagań egzaminacyjnych przygotowanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną na tegoroczny egzamin maturalny. Wszystkie zajęcia zawierały przypomnienie najważniejszych zagadnień z danego działu oraz przykłady zadań na poziomie egzaminu dojrzałości. Prowadzący zwracali szczególną uwagę na typowe schematy rozwiązywania zadań oraz problemy sprawiające maturzystom najwięcej problemów.

Pogotowie w opinii maturzystów

Pomysł zorganizowania takiego wydarzenia jest genialny – brzmiała odpowiedź w jednej z ankiet. Oceny kursu dokonują uczestnicy, wypełniając anonimowe ankiety na koniec zajęć. Maturzyści wysoko ocenili przyjazną atmosferę, przekazanie w systematyczny i przystępny sposób wiedzy, nauczanie istotnych sposobów rozwiązywania zadań. Podkreślali też charyzmatyczność i bardzo dobre merytoryczne przygotowanie oraz profesjonalizm prowadzących zajęcia.

Zdalna formuła zajęć nie pozwala na bezpośrednią obserwację doświadczeń, niemniej jednak ankietowa-

Fot. Barbara Proń

ni docenili urozmaicenie wykładów filmami z doświadczeniami. Uczniowie pozytywnie ocenili także bezpłatność kursu, doskonałą organizację od strony technicznej i bardzo dobrą komunikację z organizatorami. Dr Marek Gorgol czuwał nad sprawnym przebiegiem zajęć i modyfikował grupę na Facebooku. Wielu uczniów w tym roku doceniło wykłady z typowych działów fizyki (kinematyki, dynamiki, elektromagnetyzmu i termodynamiki), z których co roku na maturze jest dużo zadań. Dla innych ważniejsze były tematy poruszane pod koniec kursu licealnego, takie jak optyka, fizyka atomowa i jądrowa. Doceniono także prezentacje doświadczeń i symulacje komputerowe, których w wielu szkołach nie przeprowadza się ze względu na słabe wyposażenie placówek lub też nie mogły być wykonane z uwagi na zdalne nauczanie.

Refleksja organizatorów

Nieśląbnące zainteresowanie kolejnych roczników maturzystów potwierdza skuteczność organizowanego przez nas Pogotowia Przedmaturalnego z Fizyki. Dotarcie do znaczącego odsetka maturzystów z całej Polski i pomoc im w przygotowaniach do egzaminu maturalnego stanowi istotne oddziaływanie naszej Uczelni na społeczeństwo, nie tylko w Lublinie i okolicach, ale w całej Polsce. Planujemy kontynuowanie organizacji kursu w kolejnych latach, a uwagi zebrane od uczestników pomagają nam ulepszać i uatrakcyjnić zajęcia. Chcielibyśmy, aby Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki nie tylko pomagało dobrze przygotować się do egzaminu, ale też zachęciło uczestników do zainteresowania się naukami ścisłymi.

Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki jako bezpłatny kurs dostępny dla wszystkich zainteresowanych maturzystów jest inicjatywą unikalną w skali kraju. Dlatego też w grudniu 2021 r. Uniwersytet uzyskał decyzję Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej o udzieleniu prawa ochronnego znaku słowno-graficznego Pogotowie Przedmaturalne z Fizyki.

*Michał Warda
Bożena Zgardzińska*

SKNP „SmartCity” zaprojektuje tereny rekreacyjne w Kocku

20 kwietnia 2022 r. członkowie Koła Naukowego Planistów „SmartCity”: inż. Patrycja Adamczyk, inż. Konrad Pucek, inż. Jakub Burdzy, Patryk Pawluczuk, Anna Puchacz, Marta Piesta, Rafał Burek, Weronika Szymanek, Weronika Dajek i Jagoda Sienkiewicz wraz z opiekunem koła dr Dagmarą Kociubą odbyli wyjazd do Kocka w celu spotkania z władzami gminy oraz przeprowadzenia inwentaryzacji przyrodniczo-urbanistycznej terenu, który będzie przedmiotem kolejnego projektu realizowanego przez koło.

Na miejscu powitał nas kierownik Referatu Budownictwa, Nieruchomości, Ochrony Środowiska, Gospodarki Komunalnej i Lokalowej Marek Przystupa. Oprowadził nas po obszarze, na którym będzie wykonywany projekt. Teren położony jest około 1,5 km od centrum miejscowości. Dawniej znajdowało się tu wyrobisko piasku. Obecnie miejsce to nie jest zagospodarowane, ale posiada bardzo duży potencjał pod względem sąsiedztwa (blisko znajdują się osiedla mieszkaniowe i szkoła) i urozmaiconej rzeźby terenu. W planach jest zaprojektowanie tu terenu rekreacyjno-wypoczynkowego z wykorzystaniem istniejących walorów przyrodniczych obszaru.

Po inwentaryzacji w Urzędzie Miasta Kocka odbyło się spotkanie z burmistrzem Tomaszem Futera, na którym omówiono plany i koncepcje zagospodarowania terenu objętego projektem, a także obszary przyszłej współpracy. Poznaliśmy także problemy i potencjały Kocka oraz niezwykle bogatą historię miasta.

Patryk Pawluczuk, SKNP „SmartCity”

Rozstrzygnięcie Ogólnopolskiego Konkursu „Złote Indeksy”

W kwietniu 2022 r. nastąpiło rozstrzygnięcie I Ogólnopolskiego Konkursu „Złote Indeksy”, zorganizowanego przez Wydział Pedagogiki Psychologii UMCS. Nagrodą są indeksy na kierunki studiów prowadzone przez wydział.

Konkurs skierowany był do uczniów dwóch ostatnich klas szkół ponadpodstawowych, w tym liceów ogólnokształcących, techników, szkół branżowych II stopnia. Jego celem było zainteresowanie młodzieży wiedzą z zakresu kierunków prowadzonych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, promocja wydziałowej oferty kształcenia, kształtowanie prointegracyjnych postaw społecznych wobec osób z niepełnosprawnością, osób marginalizowanych i wykluczanych oraz zwiększanie zainteresowania potrzebami innych ludzi wynikającymi z ich zróżnicowanego potencjału rozwojowego. Docelowo wydział działa na rzecz podnoszenia jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach.

W pierwszym etapie konkursu zadaniem uczniów było przygotowanie prac na określony temat. Mogły mieć charakter eseju, pamiętnika, filmu/reportażu, prezentacji i były oceniane przez powołane dla poszczególnych kierunków komisje konkursowe. Autorzy najlepszych prac zaproszeni zostali do udziału w drugim etapie, który polegał na rozmowie na temat treści przygotowanej wcześniej pracy oraz ocenie predyspozycji uczestnika do studiowania na danym kierunku.

Laureaci konkursu

(w kolejności alfabetycznej)

Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna:

- Joanna Spójna – LO im. M. Konopnickiej w Legionowie

Pedagogika specjalna:

- Sandra Krupa – LO im. M. Konopnickiej w Legionowie
- Katarzyna Kuźmicz – XXI LO im. S. Kostki w Lublinie
- Natalia Mendak – XXI LO im. S. Kostki w Lublinie
- Julia Wojdęcka – III LO im. C.K. Norwida w Koninie

Psychologia:

- Barbara Binkowska – XIX LO im. Powstańców Warszawy w Warszawie

- Zuzanna Lewicka – XXI LO im. S. Kostki w Lublinie
- Magdalena Maciąg – XXI LO im. S. Kostki w Lublinie
- Izabela Pasiewicz – XXIV LO im. Cervantesa w Warszawie
- Dawid Przybylski – XIX LO im. Powstańców Warszawy w Warszawie
- Aleksandra Rapa – I LO w Biłgoraju

Praca socjalna:

- Julia Woś – XXI LO im. S. Kostki w Lublinie

Finaliści konkursu

(w kolejności alfabetycznej)

Psychologia:

- Oliwia Dąbrowska – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Mielcu
- Aleksandra Gora – XXI LO im. S. Kostki w Lublinie
- Jadwiga Krężołek – XXI LO im. S. Kostki w Lublinie
- Natalia Mikulska – I LO w Puławach
- Lena Pejo – XXI LO im. S. Kostki w Lublinie
- Amelia Rabczak – Zespół Szkół Innowacyjnych w Jarosławiu

Wszystkim uczestnikom i laureatom serdecznie gratulujemy!

Urszula Lewartowicz

Przyjazna przestrzeń na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Z przyjemnością informujemy o zakończeniu prac związanych z utworzeniem na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej przyjaznej przestrzeni, dostosowanej do osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami. Wszystkie realizacje wpisują się w nowoczesne światowe trendy związane z przyjaznym i dostępnym uniwersytetem.

Część pierwsza projektu obejmowała: modernizację korytarzy oraz zakup mebli, stworzenie kąjka bibliotecznego przeznaczonego dla studentów wydziału i pokoju do cichej pracy. Pomieszczenie to jest dobrym rozwiązaniem w przypadku potrzeb indywidualnej pracy ze studentem, zwłaszcza w sytuacji kryzysowej, lub z grupą osób w otoczeniu bardziej przyjaznym niż zwykła sala zajęciowa. Pokój jest też do dyspozycji w przypadku potrzeby cichej pracy lub wytchnienia od uczelnianego zgiełku.

Część druga projektu to stworzenie pomieszczenia dla studentów o szczególnych potrzebach, zwłaszcza znajdujących się w chwilowym kryzysie psychicznym. Wyposażenie ułatwia odprężenie i relaks, zgodnie z wymogami dotyczącymi potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uwzględniono przede wszystkim potrzeby osób z zaburzeniami psychofizycznymi, takimi jak: au-

Fot. Michał Zembrzycki

tyzm, zespół Aspergera, ADHD, zaburzenia integracji sensorycznej, a także tych, którzy chcą poprawić swoją kondycję fizyczną i psychiczną.

Działania zostały zrealizowane przez Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS we współpracy z Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów ze środków Funduszu wsparcia osób z niepełnosprawnościami w ramach środków z projektu UE pt. „Dostępny UMCS”.

Michał Zembrzycki

Ucz się z MaFil-ą

Instytutu Matematyki UMCS stale organizuje ciekawe i angażujące wydarzenia, które cieszą się dużym zainteresowaniem.

W dniach 25–26 marca 2022 r. miało miejsce szkolenie dla nauczycieli pt. „Praca z uczniem zdolnym”. Poświęcone było przedstawieniu zadań konkursowych wymagających m.in. umiejętności układania prostych równań lub nierówności. Można było znaleźć wśród nich zagadnienia dotyczące modyfikacji zapisu dziesiętnego liczby naturalnej. Dzięki poznaniu tych zadań nauczyciele będą mogli jeszcze bardziej zaktywizować uczniów, którzy wykazują ponadprzeciętne zainteresowanie matematyką. W szkoleniu wzięło udział 46 osób z całej Polski. Każdy dzień składał się z godzinnej wykładu oraz bloku warsztatowego. Szkolenie poprowadził dr Arkadiusz Męcel, adiunkt w Instytucie Matematyki Uniwersytetu Warszawskiego, ceniony specjalista w dziedzinie teorii pierścieni, teorii półgrup i algebry, przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady Matematycznej Juniorów.

Od października 2021 r. do końca marca br. odbywały się zajęcia w ramach Koła Olimpijskiego. Była to już trzecia edycja, składająca się łącznie z dziesięciu spotkań, zorganizowana przez pracowników Katedry Nauczania

Matematyki i Informatyki UMCS. Koło Olimpijskie poświęcone zostało rozwijaniu zainteresowań matematycznych, miało także na celu przygotowanie dzieci do udziału w konkursach matematycznych. Zorganizowano dwie grupy stacjonarne i dwie zdalne. Łącznie w zajęciach uczestniczyło sześćdziesięcioro uczniów z klas 5–8. Tegoroczne Koło Olimpijskie poprowadzili: dr Tomasz Walczyński, dr Anna Pyzara, dr Eliza-Jackowska-Boryc, dr Magdalena Skrzypiec oraz dr Anna Bednarska.

Instytut Matematyki jest także w trakcie przeprowadzania konkursu „Rok przed Maturą – Matematyka”. Zgłosili się do niego uczniowie z 37 szkół średnich m.in. z województwa lubelskiego, podkarpackiego oraz świętokrzyskiego. 28 marca odbył się etap szkolny, w którym uczniowie rozwiązywali zadania na poziomie maturalnym. 13 czerwca w Instytucie Matematyki UMCS będzie miał miejsce finał. Konkurs „Rok przed Maturą – Matematyka” skierowany jest do uczniów przedostatnich klas szkół średnich.

Powyższe wydarzenia były realizowane w ramach projektów „Ucz się z MaFil-ą” oraz „Ucz się z MaFil-ą 2”, który został dofinansowany ze środków budżetu państwa w ramach programu „Społeczna odpowiedzialność nauki”.

Instytut Matematyki UMCS

Czwarta edycja konkursu „Zrozum, Zalicz, Zostań Matematykiem” w Instytucie Matematyki

Do udziału w tegorocznej IV edycji konkursu „Zrozum, Zalicz, Zostań Matematykiem” zgłosiło się ponad 50 osób, a w sprawdzianach wzięło udział 39 osób. Uczestnicy w większości są uczniami szkół partnerskich UMCS z województw lubelskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego.

Konkurs rozpoczął się 19 listopada 2021 r. wykładem dr. hab. Przemysława Matuły, prof. UMCS z kombinatoryki. W grudniu teorię liczb wyłożył prof. dr hab. Stanisław Prus. Wykład w ramach trzeciego etapu z algebry z geometrią poprowadziła dr Magdalena Skrzypiec (dotyczył fraktali na płaszczyźnie zespolonej). Metody numeryczne były tematem lutowego wykładu dr hab.

Beaty Byliny, a ostatni wykład z topologii wygłosiła 11 kwietnia 2022 r. dr Anna Gąsior.

Uczestnicy świetnie poradzili sobie z zadaniami, bo mamy w tym roku aż 14 laureatów (ponad 70% zdobytych punktów łącznie z pięciu etapów), a aż pięć osób uzyskało ponad 90% (czyli powyżej 270 punktów na 300).

Lista laureatów: Agnieszka Duda (II LO w Kraśniku), Kinga Majcher (II LO w Ostrowcu Świętokrzyskim), Konrad Grunt (II LO w Ostrowcu Świętokrzyskim), Szymon Zarosa (Technikum im. J. Zamoyskiego w Zwierzyńcu), Paweł Wziętek (LO w Bychawie), Mateusz Mitera (II LO w Białej Podlaskiej), Jakub Kwaśniak

(XXI LO w Lublinie), Wiktoria Adamiuk (II LO w Białej Podlaskiej), Wiktoria Modzelewska (XXI LO w Lublinie), Mateusz Łukaszuk (II LO w Białej Podlaskiej), Adam Kosiak (I LO w Sandomierzu), Aleksandra Olszawska (III LO w Lublinie), Mieszko Kozaczuk (Dwujęzyczne Liceum Uniwersyteckie w Rzeszowie), Szymon Chruśliński (II LO w Białej Podlaskiej).

Spotkania z Fizyką i Matematyką

W marcu i kwietniu 2022 r. odbyła się wiosenna edycja Spotkań z Fizyką i Matematyką, zorganizowana we współpracy Instytutu Fizyki oraz Instytutu Matematyki UMCS. Jest to jedna z form popularyzacji nauki, mająca na celu przybliżenie pasjonatom nauk ścisłych, uczniom, nauczycielom, studentom i wszystkim zainteresowanym ciekawych zagadnień i aktualnych problemów nurtujących matematyków i fizyków. Wykłady prowadzą doświadczeni nauczyciele akademicy, którzy w sposób przystępny i zrozumiały objaśniają wybrane zagadnienia. Wykłady zawsze są uzupełnione atrakcyjnymi doświadczeniami oraz materiałami multimedialnymi. Są one kontynuacją cyklu Spotkań z Fizyką, prowadzonych od ponad 30 lat w Instytucie Fizyki UMCS. W tegorocznej edycji słuchacze mieli okazję uczestniczyć w czterech popularnonaukowych wykładach: dwóch z matematyki oraz dwóch z fizyki. Wykłady miały formułę zdalną i cieszyły się dużym zainteresowaniem, na każdym pojawiało się średnio 50 słuchaczy.

14 marca dr Jerzy Mycka (Instytut Matematyki UMCS) wygłosił wykład pt. „Jak powstawała matematyka?”. Omówił m.in. historię najważniejszych wydarzeń z początków matematyki, wyjaśnił najistotniejsze składy myślenia matematycznego oraz przedstawił biogramy najśłynniejszych matematyków starożytności. Porównał również współczesną i starożytną matematykę. Czy istniała kiedyś kultura, która nie znała matematyki? Jaką rolę odgrywała geometria tworzona cyrklem i linijką? Czy współczesna matematyka bardzo różni się

Ogłoszenie listy laureatów odbyło się 8 kwietnia podczas uroczystego finału. Po krótkim wykładzie dyrektora Instytutu Matematyki dr. hab. Mariusza Bieńka, prof. UMCS gratulacje uczestnikom złożyła dziekan dr hab. Monika Budzyńska, prof. UMCS, serdecznie zapraszając do studiowania matematyki na UMCS.

Dr Małgorzata Cudna

od matematyki dawnych czasów? Uczestnicy poznali odpowiedzi na te i wiele innych frapujących pytań.

21 marca dr hab. Łukasz Piasecki (Instytut Matematyki UMCS) zaprezentował wykład pt. „Twierdzenie Banacha o punkcie stałym”, który rozpoczął od krótkiej, ale ciekawej wzmianki historycznej. Spacerując krakowskimi Plantami możemy natknąć się na ławkę z figurami dwóch wybitnych polskich matematyków. Jak możemy dowiedzieć się z widniejącego nieopodal opisu, przedstawiają one Stefana Banacha i Ottona Nikodyma, którzy pewnego letniego wieczoru 1916 r. rozmawiali o najnowszym matematycznym osiągnięciu – całce Lebesgue’a. Zainteresowała to przechodzącego obok matematyka Hugo Steinhausa, który dołączył do rozmowy. Tak narodziła się współpraca, która dała początek lwowskiej szkole matematycznej. Steinhaus po latach stwierdził, że odkrycie talentu Stefana Banacha było jego największym matematycznym odkryciem. Podczas wykładu omówiony został jeden z najczęściej stosowanych i cytowanych wyników Banacha – twierdzenie o punkcie stałym. Wykład dr. hab. Łukasza Piaseckiego cieszył się wyjątkowo dużym zainteresowaniem.

28 marca dr Waldemar Berej (Instytut Fizyki UMCS) wygłosił wykład pt. „Co w rzutniku siedzi, czyli optyczne korzyści z cienkich warstw”. Opowiedział o matrycach ciekłokrystalicznych wykorzystywanych w rzutnikach, umożliwiających wyświetlanie na ekranie różnego typu plików.

4 kwietnia prof. dr. hab. Marek Rogatko przedstawił wykład pt. „...sięgaj, gdzie wzrok nie sięga – ciemna strona Wszechświata”. Na wykładzie, w kontekście trwających i planowanych eksperymentów obserwacyjnych oraz badań teoretycznych, przedstawione zostały osiągnięcia dotyczące fizyki wczesnego Wszechświata, ciemnej materii, czarnych dziur oraz egzoplanet. Materiały filmowe i symulacje komputerowe z NASA, ESA, Ligo/Virgo oraz Teleskopu Horyzontu Zdarzeń stanowiły ilustracje omawianych zagadnień.

Instytut Fizyki UMCS, Instytut Matematyki UMCS

Spotkanie autorskie z dr Iloną Dąbrowską

26 kwietnia 2022 r. w księgarnio-kawiarni Między Słowami w Lublinie odbyło się spotkanie z dr Iloną Dąbrowską z Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach UMCS poświęcone jej najnowszej książce *Pacjent zero*. W spotkaniu wzięła również udział bohaterka wywiadu – Justyna Polaczek, żona pierwszego pacjenta na Lubelszczyźnie zakażonego wirusem SARS-CoV-2. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Biuro Promocji i Popularyzacji Nauki UMCS.

Autorka oraz bohaterka książki opowiadały o trudzie przygotowań do wywiadu, wpływie mowy nienawiści na najbliższych Justyny Polaczek, a także podkreślały potrzebę edukacji medialnej w zakresie weryfikowa-

nia niesprawdzonych, stygmatyzujących informacji. Dr Ilona Dąbrowska podzieliła się też z uczestnikami spotkania inicjatywą utworzenia Międzynarodowego Instytutu Edukacji Medialnej – fundacji rozwijającej kompetencje w obszarze przeciwdziałania hejtowi.

Prezentację publikacji poprzedził komentarz prof. dr hab. Doroty Kołodyńskiej, prorektor ds. studentów i jakości kształcenia oraz prof. dr hab. Iwony Hofman, dyrektor Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach UMCS. Spotkanie poprowadził Patryk Grzegorzczak z Biura Promocji i Popularyzacji Nauki UMCS.

Patryk Grzegorzczak

Lekcja pt. bądźmy dla siebie lepsi

Rozmowa z dr Iloną Dąbrowską z Katedry Dziennikarstwa UMCS

O kim i o czym jest wywiad rzeka pt. *Pacjent zero*?

Ta książka to rozmowa, a właściwie zapis kilku rozmów, jakie przeprowadziłam z Justyną Polaczek, żoną pierwszego w naszym regionie chorego, u którego stwierdzono obecność wirusa SARS-CoV-2. Rysuje obraz sytuacji z perspektywy kobiety – matki i żony, która nagle staje w obliczu ogromnego wyzwania. Tym wyzwaniem jest nie tylko nieznaną chorobą, która zagraża życiu jej męża, ale także internetowy hejt wylewający się na całą rodzinę.

Co było dla Ciebie motywacją do podjęcia rozmowy o wydarzeniach z początku pandemii?

Trudno mówić o motywacji, czułam raczej potrzebę przedstawienia prawdy i weryfikacji informacji, które pojawiały się wówczas w mediach. Chciałam także zapoznać czytelników z perspektywą mojej rozmówczynie, jej emocjami, przeżyciami i lękami, z którymi boryka

się do dzisiaj. Z racji moich zainteresowań naukowych przyświecała mi też idea propagowania walki z internetowym hejtem. Ten z kolei w omawianym przypadku osiągnął niewyobrażalną wręcz skalę. Chciałam w ten sposób zwrócić uwagę opinii publicznej na ważność problemu oraz podkreślić potrzebę walki z mową nienawiści i hejtem.

Czy długo musiały przekonywać Justynę Polaczek do opowiedzenia Ci o swoich trudnych doświadczeniach?

To wielkie wyzwanie dzielić się ze światem traumatycznymi przeżyciami, a dla prowadzącej rozmowę jest to z kolei duża odpowiedzialność. Dlatego jeszcze zanim zaproponowałam mojej bohaterce rozmowę, długo rozważałam, czy moja inicjatywa nie będzie mieć negatywnego wpływu na panią Justynę i jej rodzinę. Dałyśmy sobie dużo czasu na przemyślenie tego projektu. Podkreślałam, że w każdym momencie będziemy mogły się z niego wyco-

fać. Bardzo zależało mi jednak, aby książka powstała, czułam, że może przynieść pozytywne rezultaty zarówno dla samej bohaterki, jej rodziny, jak i czytelników.

Jaka była jej reakcja, gdy otrzymała od Ciebie pierwszy egzemplarz?

Pierwszy raz moja bohaterka przeczytała książkę jeszcze na długo przed publikacją. Pamiętam, że wywołała u niej ogromne emocje, powróciły zarówno bolesne, jak i radosne wspomnienia, było wiele wzruszeń. To, na co zwróciłam szczególną uwagę, to fakt, że moja rozmówczyni obawiała się samej publikacji. Czytelnicy książki zapewne rozumieją dlaczego. Ciągłe jest w niej strach o reakcje ze strony otoczenia. Nienawistne komentarze, które niespełna dwa lata wcześniej zalały media społecznościowe, pozostawiły ślad w postaci lęku o kolejne reakcje internautów.

Z jakim hejtem musiała mierzyć się bohaterka twojego wywiadu?

Najwięcej hejterskich komentarzy dotyczyło starszego syna mojej bohaterki, który niesłusznie został posądzony o „przywiezienie” wirusa z Włoch do Polski. Teza ta nie znalazła potwierdzenia w wynikach badań medycznych. Zresztą sam fakt hejtowania osób chorych bądź zarażonych wirusem wydaje się wręcz abstrakcyjny. Niestety ta sytuacja miała miejsce i tylko dzięki odpowiedniemu wsparciu rodziny, przyjaciół i specjalistów wszystko zakończyło się względnie dobrze. Mówię względnie, ponieważ trauma pozostała, a wydarzenia, które opisuję w książce, pozostawiły głębokie ślady u wszystkich członków tej rodziny.

Gdzie leży granica między wyrażaniem opinii a hejtem?

Hejt to komentarz nienawistny, pełen złych emocji, często jest to wypowiedź obfitująca w wulgaryzmy, natomiast zawsze wymierzona jest w stronę jakiejś konkretnej osoby, grupy czy podmiotu. Hejter jest oprawcą, który celuje w stronę ofiary bronią w postaci słów, a jak wiemy, słowa potrafią ranić. Wiem, że często posługujemy się określeniem „konstruktywna krytyka”, jednak od niej jest jeszcze bardzo daleko do hejtu. Oczywiście nie ma nic złego w wolności wypowiedzi, w tym, że możemy wyrażać własne przekonania, jednak przecież można różnić się w sposób niedestrukcyjny.

Fot. Bartosz Proń

Czy w ostatnim czasie hejt przybiera na sile?

Hejt rozprzestrzenia się wraz z rozwojem nowych technologii. I choć obraźliwe formy wypowiedzi np. paszkwile pojawiały się już w XVI w., to dzisiaj za sprawą nowoczesnych rozwiązań technologicznych obserwujemy nowe ich oblicze. Są to zwykle bardzo agresywne komentarze pojawiające się przede wszystkim w serwisach społecznościowych oraz pod materiałami medialnymi – nagraniami, artykułami prasowymi wydawanymi w wersji online. Brak skutecznych rozwiązań, a wręcz niechęć koncernów do walki z hejtem (kontrowersyjne wpisy skutkują bowiem zwiększonym ruchem na stronie, a ten przekłada się na zyski) sprzyjają zwiększaniu się skali tego zjawiska.

W jaki sposób możemy przyczynić się do wygaszenia hejtu w internecie?

Przede wszystkim należy reagować. Zarówno w sieci, jak i w rzeczywistości niewirtualnej nigdy nie powinniśmy przechodzić obojętnie obok ofiar. Tutaj powinny zadziałać dokładnie te same mechanizmy, jakie stosujemy w życiu codziennym. Istotne jest także zgłaszanie i blokowanie wszelkich przejawów zachowań hejterskich. Wachlarz możliwości jest wbrew pozorom całkiem spory, warto sięgać także po rozwiązania prawne.

Jaka najważniejsza lekcja płynie z tej rozmowy dla nas wszystkich?

Chciałabym, aby była to lekcja pod tytułem: bądźmy dla siebie lepsi. Ale czy tak jest, nie wiem. Wierzę, że przedstawione wydarzenia pozwalają w jakiś sposób uwrażliwiać na potrzeby innych i akcentują konieczność walki z wszelkimi przejawami zachowań hejterskich.

Rozmawiała dr Ewa Bulisz

„Widziane z Brukseli” – wybór tekstów L. Ungera

Widziane z Brukseli – wybór tekstów Leopolda Ungera ukazał się właśnie staraniem Pracowni Badań nad Instytutem Literackim w Paryżu UMCS oraz Instytutu Literackiego „Kultura” w 10. rocznicę śmierci autora. Felietony ukazały się pierwotnie w 1986 r. pod tytułem *Orzeł i reszta*. (*Widziane z Brukseli*) jako 416 tom Biblioteki „Kultura”. Tym razem ukazują się w serii „W kręgu paryskiej Kultury”.

Dlaczego warto i należy przypomnieć publicystykę Leopolda Ungera? – pyta Iwona Hofman, autorka wyboru, opracowania i wstępu, znawczyni publicystyki Leopolda Ungera. Otóż warto, bo autor to niezwykły. Urodził się we Lwowie w 1922 r. w rodzinie ubogich galicyjskich Żydów. Kiedy wybuchła II wojna światowa, wyjechał ze starszym bratem do Rumunii, gdzie studiował ekonomię, udzielał się w bukaresztańskim Domu Polskim, który był ośrodkiem życia emigracyjnego, bywał w domu ministra spraw zagranicznych Józefa Becka, krótko pracował w Polskiej Agencji Prasowej. Do kraju wrócił w 1948 r. i wkrótce związał się z redakcją „Życia Warszawy”, w której pozostał przez 19 lat. W 1962 r., jako korespondent PAP, został wysłany na Kubę i stamtąd relacjonował tzw. kryzys kubański. Kiedy w Polsce wybuchła antysemicka nagonka w 1968 r., nad Ungerem zaczęły zbierać się czarne chmury. Wyrzucony z redakcji i szykanowany przez władze PRL wyjechał wraz z rodziną do Brukseli. To właśnie tam, jako czterdziestolatek, życie zawodowe zaczął od nowa. Wkrótce stał się cenionym publicystą belgijskiego „Le Soir”, publikował w „International Herald Tribune”, „New York Times”, „Washington Post” i „Newsday”. Nie chciał jednak stracić kontaktu z polskim odbiorcą, dlatego podjął współpracę z Rozgłośnią Polską Radia Wolna Europa oraz paryską „Kulturą”. W autobiografii pt. *Intruz* wspominał, jak duże znaczenie miała dla niego współpraca z Jerzym Giedroyciem: *Z „Kulturą” w moim życiu było tak, jak z książkowym programem Apollo w życiu Amerykanów. Sukces nie polegał na tym, że dzięki Apollo Armstrong mógł postawić stopę na Księżycu, lecz na tym, że człowiek mógł nareszcie z oddali spojrzeć na Ziemię. „Kultura” dała mi tę możliwość i – jak się szybko okaże – szansę.*

Dlaczego jednak należy czytać Leopolda Ungera? Publicystyka prezentowana przez 30 lat na łamach paryskiej „Kultury” wciąż zaskakuje aktualnością. Leopold Unger, który przejął niejako schedę po Juliuszu Mieroszewskim, zajął ważne miejsce w „Kulturze”, podejmując tematykę międzynarodową. Komentował zimnowojenną politykę dwustronną pomiędzy USA i ZSRR, śledził transformację ustrojową Polski, poruszał tematykę żydowską, pochylał się nad sprawami bezpieczeństwa świata, prezentując rozwijający się terroryzm. Po 1990 r. publikował relacje z wizyt na Ukrainie i Litwie oraz w Estonii, którym kibicował w ich niepodległościowych dążeniach, czym wpisywał się w linię programową pisma. Krytycznie oceniał kondycję Unii Europejskiej i ONZ, przedstawiał problemy NATO. Do tego „Brukselczyki” prezentują niepowtarzalny styl. Wnikliwe analizy są okraszone fabularyzowanymi historyjkami, wywiadami oraz ironicznym poczuciem humoru autora.

Do pierwotnego zbioru „Brukselczyków” Iwona Hofman zdecydowała się dodać kilka felietonów napisanych później, a we Wstępie przytoczyła fragmenty listów do i od Jerzego Giedroycia. Czytelnik, biorąc do ręki *Widziane z Brukseli*, dostanie więc szeroki obraz publicystyki Leopolda Ungera prezentowanej na łamach paryskiej „Kultury”, z której wyłania się także sylwetka samego autora.

Agata Fijuth-Dudek

„Widziane z Brukseli”
Wybór, opracowanie i wstęp: Iwona Hofman
Kurator serii: Andrzej Peciak
Szata graficzna: Krzysztof Rumowski

Wczesnośredniowieczne dzieje Ziemi Chełmskiej

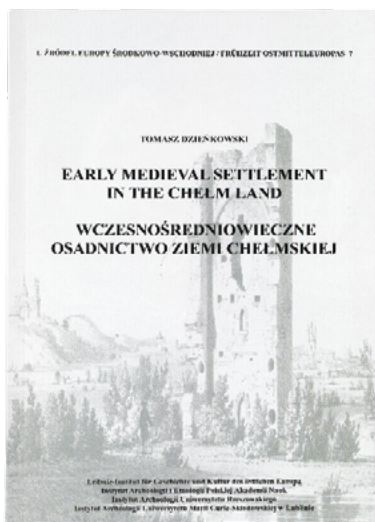
Trzymam w ręku dzieło niezwykłe – monografię Tomasza Dzieńkowskiego z Instytutu Archeologii UMCS pt. *Early Medieval Settlement in the Chełm Land / Wczesnośredniowieczne osadnictwo Ziemi Chełmskiej* (Leipzig – Kraków – Rzeszów – Lublin 2021) 720 stron, formatu A4 (!). Ukazało się w znakomitej serii „Frühzeit Ostmitteleuropas” jako tom 7., redagowanej w Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa z Lipska. Na jej wydanie złożyły się: Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego i Instytut Archeologii UMCS.

Obszerne słowa wstępne zamieściły tuż po polskiej archeologii wczesnośredniowiecznej: prof. dr hab. Andrzej Buko i dr hab. Marcin Wołoszyn.

Ziemia Chełmska jest niezwykle obszarem w dziejach średniowiecznej Europy. Stanowiła zachodnią forpocztę władztwa ruskiego, ze skomplikowaną, barwną historią, związaną przede wszystkim z halickim księciem Danielem, który starał się stworzyć z Chełma okno na zachodni świat. Sprzyjał osiedlaniu przedstawicieli różnych nacji i kultur, co wpłynęło w sposób oczywisty na atrakcyjność polityczną grodu. Nie bez przyczyny książkę T. Dzieńkowskiego otwiera cytata z „Kroniki halicko-wołyńskiej. Kroniki Romanowiczów”: *Zobaczywszy tedy to księżę Daniel, że Bóg sprzyja miejscu temu [miastu Chełm], zaczął przyzywać, przychodźców Niemców i Rus i innoplemieńców i Lachów. Szli dzień w dzień i młodzi i majstrowie wszelacy. Uciekali od Tatarów: siodlarze i Łucznicy i tulnicy i kowale żelaza i miedzi i srebra, i było życie i napełnili dwory i wokół grodu pole.*

Tak tworzyło się średniowieczne eldorado, o którym większość mieszkańców regionu (dla usprawiedliwienia – Europy!) wie bardzo niewiele albo zgoła nic. Po to więc powstała książka, by wszystko zmienić. Zresztą „Wiek średni na Ziemi Chełmskiej” – rozdział wprowadzający do niej jest świetnym wykładem, który czyta się jak dobry kryminał.

Dalej książka nie jest już tak łatwa, gdyż szczegółowo prezentuje różne aspekty badań naukowych. Są tu

co prawda z pazurem opisane dzieje badań archeologicznych regionu, które sięgają XVII w. (tak naprawdę pierwsze na Lubelszczyźnie, co zawdzięczamy postaci Jakuba Suszy), ale następujące po tym analiza środowiska naturalnego czy prezentacja podstaw dla datowania znalezisk archeologicznych wymagają już dobrej znajomości archeologicznego warsztatu badawczego.

Autor podzielił dzieło na dwie zasadnicze części. Pierwsza obejmuje okres przedpaństwowy. Otrzymujemy panoramę powstawania pierwszych słowiańskich osad, grodów i cmentarzysk ciałopalnych, które

tworzyły zgrupowania niskich kurhanów. W części drugiej omówiono okres wczesnopaństwowy w kontekście powstających i rozwijających się osad i grodów, ale również chrześcijańskich cmentarzysk, na których chowano zmarłych w postaci niespalonej. Kapitalnie wyeksponowano tutaj problematykę związaną z rolą Chełma jako ośrodka stołecznego regionu, omówiono monumentalne konstrukcje kamienne w postaci wież mieszkalno-obronnych z Chełma-Bieławina i Podgórzca-Spasu z najefektowniejszym reliktem sakralno-militarnym w Stołpiu. Książka zawiera też potężny katalog wykorzystanych źródeł i 281 świetnych ilustracji.

To, że duma mnie rozpieszcza, iż archeologia spod znaku UMCS ponownie zaznaczyła swoją jakość na wyznach naukowych, jest oczywiste. Istotne jest jednak to, że poczęliśmy konsumować potencjał archeologii wieków średnich na poziomie, na jaki zasługuje. Udział moich kolegów z instytutu w projekcie rozpoznania roli i znaczenia Grodów Czerwieńskich jest nie tylko efektywny, ale również efektowny, co rokuje dobrą przyszłość tej części naszej dyscypliny. Co życzyłbym sobie i Uniwersytetowi w obliczu takich sukcesów? Świeżej, młodej krwi! Moi koledzy potrzebują zaplecza i naukowego wsparcia, że o zapewnieniu kontynuacji badań dyskretnie nie wspomnę. Archeologia ciągle udowadnia, że jest perełką w koronie UMCS... czyż nie mam racji?

Andrzej Kokowski

Monografia dot. prozdrowotnych kampanii społecznych

W grudniu 2021 r. nakładem Wydawnictwa UMCS ukazała się monografia dr Magdaleny Pataj pt. *Kampanie społeczne promujące zdrowie w Polsce w latach 1989–2020*.

Autorka dokonuje analizy wybranych przykładów kampanii społecznych, których głównym celem było promowanie wartości zdrowia. W pierwszym rozdziale czytelnik otrzymuje wyjaśnienie głównych pojęć związanych z obszarem zdrowia. Dr M. Pataj charakteryzuje zdrowie jako wartość społeczną, przywołuje sposoby definiowania pojęcia oraz jego uwarunkowania. Omawia także kategorię promocji zdrowia wraz z jej krytycznymi ujęciami. W drugim rozdziale autorka skupia się na przybliżeniu kategorii kampanii społecznych. Osadza je na tle działań z zakresu marketingu społecznego, wskazując na znaczące różnice pomiędzy tymi obszarami. Wyjaśnia wybrane narzędzia i techniki będące elementami strategii komunikacyjnych o charakterze społecznym. Interesujący jest fragment podnoszący kwestię klasyfikacji kampanii społecznych ze względu na charakter nadawcy (organizacja non-profit, podmiot komercyjny, instytucja publiczna). Stanowi on również swoiste uzasadnienie decyzji o sposobie wydzielenia rozdziałów empirycznych.

W każdej z trzech kolejnych części wydzielone zostały podrozdziały nawiązujące do wybranych kwestii dotyczących zdrowia, tj. zachowań ryzykownych, stylu życia, używek oraz choroby nowotworowej. Składają się na nie analizy kampanii społecznych uporządkowane chronologicznie. Dzięki temu odbiorca otrzymuje informacje o różnicach i podobieństwach działań prospołecznych prowadzonych przez jednostki o różnej specyfice i może przyjrzeć się rozwojowi i zmianie sposobów realizacji tych inicjatyw na przestrzeni lat (np. ze względu na pojawianie się nowych narzędzi lub kanałów komunikacji). Cennym uzupełnieniem badań jest bogaty materiał ilustracyjny.

Publikacja jest wartościową pozycją dla wszystkich zainteresowanych problematyką promocji zdrowia.

Anna Szwed-Walczak

Archiwum autorki

Publikacja wspomnień Doby- -Nechy Cukierman

Dzięki współpracy Instytutu Nauk o Kulturze UMCS oraz Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN” ukazały się wspomnienia Doby-Nechy Cukierman, przedwojennej mieszkanki ul. Nadstawnej w Lublinie. Autorka opisuje życie w Lublinie w latach 1910–1946. Jej opowieść skupia się na losach żydowskich rodzin Zajfisztajn i Cukierman (sięgających do XIX w.), zamieszkujących w przy nieistniejącej dziś ul. Nadstawnej 20 oraz ul. Kalinowszczyzna.

We wspomnieniach pojawiają się nie tylko historie poszczególnych członków rodziny, lecz również opisy topografii miasta czy obraz życia codziennego Żydów zarówno w czasie pierwszej, jak i drugiej wojny światowej. Pozwalają one na wgląd w życie społeczności żydowskiej Lublina, jej konflikty, codzienne problemy oczami wykształconej kobiety z zamożnej rodziny.

Książka wpisuje się w cykl publikacji biograficznych związanych z żydowską historią miasta spisanych, co warto podkreślić, głównie przez kobiety: Różę Fiszman-Sznajdman, Idę Gliksztajn, Krystynę Modrzewską, Ewę Eisenkeit (w opracowaniu Ester Minars) czy Nechamę Tec.

Anioł Stróż, bo taki tytuł nosi publikacja Doby-Nechy Cukierman, to wspomnienia napisane językiem bardzo osobistym, ale też bogatym w szczegóły topograficzne i faktograficzne. Trzeba jednak podkreślić, że stanowią one nie tyle spisany w czasie rzeczywistym materiał pamiętnikarski, co edycję, retrospektywne opracowanie i zebranie doświadczeń życiowych po wielu latach, w dodatku powstały dosłownie po drugiej stronie globu. Z tego względu ich aktualne wydanie zostało opatrzone aparatem naukowym i poprzedzone wstępem Piotra Sewruka i dr Teresy Klimowicz. Przekładu książki dokonała Monika Metlerska-Colerick.

Teresa Klimowicz

Fot. Bartosz Proń

Uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych i resortowych pracownikom UMCS, 21 kwietnia 2022 r.

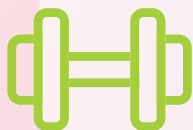
Fot. Bartosz Proń

Dzień Ziemi na UMCS, 22 kwietnia 2022 r.

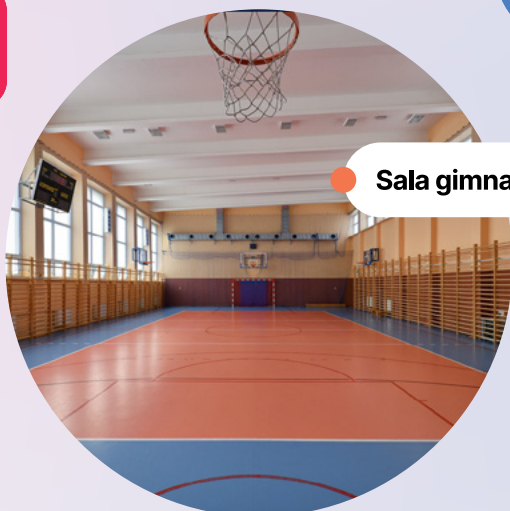
CENTRUM KULTURY FIZYCZNEJ UMCS

Wyrusz po zdrowie z Centrum Kultury Fizycznej UMCS

Sala fitness

Siłownia

Sala gimnastyczna

Sala sportów walki

www.umcs.pl/pl/ckf.htm

CKFUMCSLUBLIN

